

Programmabegroting 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leeswijzer	7
Beleidsbegroting	9
Programma 1 Sociale leefomgeving	11
Programma 2 Ondernemen	17
Programma 3 Ruimtelijke leefomgeving	23
Programma 4 Beheer openbare ruimte	29
Programma 5 Bestuur en dienstverlening	33
Onderdeel 11 Algemene dekkingsmiddelen	38
Onderdeel 12 Overhead	38
Onderdeel 13 Vennootschapsbelasting	39
Paragrafen	41
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	42
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	55
Paragraaf Financiering	63
Paragraaf Bedrijfsvoering	71
Paragraaf Verbonden Partijen	76
Paragraaf Lokale Heffingen	83
Paragraaf Grondbeleid	91
Paragraaf Openbaarheid	96
Financiële Begroting	99
Overzicht baten en lasten	101
Financiële begrotingsuitgangspunten	104
Ontwikkeling meerjarig begroting saldo	109
Bijlagen	121
Bijlage 1: Lasten en baten taakvelden per programma	122
Bijlage 2: Kerngegevens begroting	126
Bijlage 3: Specificatie saldi reserves en voorzieningen	129
Bijlage 4: Specificatie stortingen en beschikkingen reserves en voorzieningen	131
Bijlage 5: Overzicht mutaties reserves en incidentele baten en lasten	136
Bijlage 6: Mutaties reserves met een structureel karakter	140
Bijlage 7: Activiteitenplan investeringen	142
Bijlage 8: Overhead (o.b.v. IV3-indeling)	148
Bijlage 9: Subsidies	149
Bijlage 10: Huren	150
Bijlage 11: Lijst van gebruikte afkortingen	151

Inleiding

Inleiding Begroting 2026

Hierbij presenteren wij u de begroting voor 2026, inclusief de meerjarenramingen voor 2027-2029. Met de goedkeuring van deze begroting door de gemeenteraad verleent u het college toestemming om de in deze begroting beschreven ambities te realiseren.

Beleidsinhoudelijk Kader

Voor het beleidsinhoudelijk kader voor de jaarbegroting wordt de toekomstvisie van Oirschot als eerste uitgangspunt genomen. Daarnaast wordt het coalitieprogramma, en met name de uitwerking in het collegeprogramma, als basis genomen voor de acties en ontwikkelingen voor de komende jaren. In elke nieuwe begroting worden de actiepunten voor het komende jaar vastgelegd en beschreven. Daarnaast toetsen we elk jaar of er maatschappelijke ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op deze voorgenomen beleidslijn. Dat doen we met een gedegen analyse (DESTEP) van de omgeving. We richten ons hierbij op zes kernfactoren:

- Demografische veranderingen,
- Economische trends,
- Sociaal-culturele verschuivingen,
- Technologische innovaties,
- Ecologische uitdagingen, en
- Politiek-juridische ontwikkelingen

Op basis van deze inzichten maken we bewuste keuzes om de leefbaarheid en vitaliteit van Oirschot te waarborgen. De beperkte financiële middelen en organisatorische capaciteit, dwingen ons prioriteiten te stellen en niet alle ambities gelijktijdig na te streven. Deze afwegingen worden duidelijk weerspiegeld in de programmabegroting, waarin we onze beleidsdoelen en de bijbehorende acties nader toelichten. Nog meer dan de eerdere jaren hebben we keuzes moeten maken in de nieuwe wensen die in deze begroting zijn verwerkt.

Financieel Perspectief

De gemeente Oirschot heeft een sluitend meerjarenperspectief, met enkel een tekort in 2026. Dit tekort zal tot een afname van de algemene reserve leiden, maar deze eenmalige onttrekking t.b.v. de exploitatiebegroting kan gedragen worden door onze gezonde reserves. Op de middellange termijn zien we een evenwichtig beeld ontstaan waarin de activiteiten die we in onze organisatie ontplooiën ook meerjarig kunnen worden uitgevoerd. In de voorliggende cijfers is overigens nog geen rekening gehouden met de septembercirculaire 2025 van de algemene uitkering. Over de financiële impact van de septembercirculaire informeren wij u zodra deze bekend is middels een raadsinformatiebrief.

positieve bedragen zijn nadelen, negatieve zijn voordelen				
	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	2.706.532	-10.791	24.425	-740.730
Mutaties reserves	-2.364.950	-560.240	-127.297	161.042
Resultaat begroting na reserves mutaties	341.582	-571.031	-102.872	-579.688
Incidentele baten en lasten	150.000	108.500	108.500	0
Structureel begrotings-saldo (na eliminatie incidentele posten)	191.582	-679.531	-211.372	-579.688

Risico's

De voorziene risico's zijn opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en Risicobeheersing". Conform de wensen van de raad zijn alle risico's gekwantificeerd.

Tevens blijft de liquiditeitspositie van de gemeente een aandachtspunt. Het verwachte tekort zal de komende jaren een beroep doen op onze reserves, terwijl regionale afspraken over schaalvergroting en grote investeringen extra druk zullen uitoefenen op de gemeentelijke middelen.

Oirschot laat een gezonde financiële situatie zien, maar bevindt zich in veranderende omstandigheden. Enerzijds vanwege de verwachte fusie, anderzijds ook regionale ontwikkelingen en nationaal-politieke instabiliteit die een effect hebben op onze inkomsten en uitgaven. Met een beperkte ambtelijke omvang blijft het een uitdaging om al onze ambities waar te maken. Tegelijkertijd hebben we een begroting neer weten te zetten waarbinnen we het maximale doen, binnen onze financiële en organisatorische mogelijkheden.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

De programmabegroting 2026 is de vierde begroting die dit college u aanbiedt. Met deze begroting legt het college van burgemeester en wethouders de voor 2026 geplande uitgaven en inkomsten ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. De begroting dient ter ondersteuning van de kaderstellende rol van de raad. In deze rol ligt de nadruk op kaderstelling, sturing op hoofdlijnen, autorisatie en allocatie van middelen.

Een belangrijk kader bij het opstellen van deze begroting was het financieel perspectief zoals zich dat de afgelopen maanden ontwikkeld heeft. Meer over deze ontwikkeling kunt u lezen in het hoofdstuk 'ontwikkeling meerjarig begroting saldo'. Daarnaast zijn bij het opstellen van deze begroting zowel het coalitieakkoord, collegeprogramma en landelijke ontwikkelingen betrokken. De opbouw van de programma's is ongewijzigd. De lay-out van de begroting is ook hetzelfde gebleven. De begroting is globaal ingedeeld in de:

- Beleidsbegroting,
- Paragrafen
- Financiële begroting (bijlagen)

In het beleidsdeel van de begroting staan de teksten per programma en de bijbehorende budgetten. De indeling van de hoofdstukken gebeurt in lijn met de nummering van de programma's:

1. Sociale leefomgeving;
2. Ondernemen;
3. Ruimtelijke leefomgeving;
4. Beheer openbare ruimte;
5. Bestuur en dienstverlening.

Daarnaast kennen we drie onderdelen:

11. Algemene dekkingsmiddelen
12. Overhead
13. Vennootschapsbelasting

Ieder programma heeft de volgende programma indeling:

- Omgeving en ontwikkelingen: de lokale context waarbinnen de ambities en activiteiten gezien moeten worden.
- Speerpunten met activiteiten: per programma vermelden we de speerpunten met activiteiten uit het coalitieakkoord.
- Verplichte beleidsindicatoren: vaste set beleidsindicatoren die de raad mogelijkheden biedt om te sturen.
- Financiën: onder het kopje 'Wat gaat het kosten?' zijn de kosten, de opbrengsten en het saldo/resultaat van het programma vermeld. Hier is ook uitleg over de nieuwe financiële wensen en onontkoombaarheden opgenomen.

In de tabellen 'Wat gaat het kosten?' per programma, zijn opgenomen

- positieve bedragen (+) kostenposten en
- negatieve bedragen (-) opbrengsten.

De paragrafen zijn opgesteld volgens het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Nieuw dit jaar is de paragraaf Openbaarheid.

De financiële begroting bevat een toelichting op de voorstellen om tot dekking van de begroting 2026-2029 te komen. Tot slot zijn er bijlagen met specifieke (financiële) informatie.

Beleidsbegroting

Programma 1

Sociale leefomgeving

Programma 1 Sociale leefomgeving

Inleiding Programma 1

De begroting voor 2026 bouwt verder op de strategische visie 'Samen voor een sociaal Oirschot', die in 2021 werd vastgesteld.

Deze visie richt zich op het versterken van een vitale leefomgeving, waarbij inwoners vanuit hun eigen kracht samenredzaam kunnen zijn. De koers die in de afgelopen jaren is ingezet, wordt doorgezet, met nadruk op het verder uitbouwen van wat al is gerealiseerd.

Het aantal inwoners groeit door woningbouw en migratie (expats, arbeidsmigranten, statushouders en vluchtelingen). Ook zorgen vergrijzing, hogere zorgkosten en een tekort aan personeel voor meer druk op de zorg. Door veranderingen in huishoudens is er meer behoefte aan toegankelijke en passende gemeentelijke dienstverlening. Vooral door de vergrijzing neemt de zorgvraag toe. Daarom is het belangrijk om meer aandacht te geven aan preventie, zodat ouderen zich goed kunnen voorbereiden op ouder worden en de uitdagingen die daarbij horen.

De complexiteit van zorgvragen neemt toe, met kwetsbare groepen zoals jongeren, statushouders en mensen met psychische problematiek die extra zorg nodig hebben. De gemeente blijft investeren in vroegsignalering, preventie en maatwerk, waarbij 'één gezin, één plan, één regisseur' het uitgangspunt blijft. Verbetering van de integrale toegang, duidelijke communicatie over regelingen en versterking van preventieve signalering zijn hierbij belangrijk.

We anticiperen waar nodig op nieuwe wet- en regelgeving, zoals de herziening van de Participatiewet en Hervormingsagenda Jeugd. De gemeente blijft inzetten op het behouden

en versterken van de sociale infrastructuur, zoals het verenigingsleven, sociaal werk en burgerinitiatieven die bijdragen aan leefplezier, ontmoeting en sociale participatie. Gelijke kansen voor kinderen in de sport- en cultuursector blijven een belangrijk speerpunt.

De toename van onbegrepen en sociaal kwetsbaar gedrag, met impact op betrokkenen en hun omgeving, vraagt om versterking van de regie tussen het zorg- en veiligheidsdomein. In 2026 blijft de gemeente inzetten op het versterken van de preventiestructuur, met speciale aandacht voor jongeren. Het doel is om thema's als prestatiedruk, eenzaamheid, verslaving en criminaliteit aan te pakken. De gemeente blijft zich inzetten voor een inclusieve samenleving, waar iedereen gelijke kansen krijgt en de sociale cohesie wordt versterkt, met de focus op preventie en samenwerking tussen zorg en veiligheid.

Een veelgenoemde zorg bij de fusie Best - Oirschot is het mogelijke verlies van identiteit. Inwoners van onze kernen hechten sterk aan het eigen karakter en het gemeenschapsgevoel. We zetten daarom, samen met de leefbaarheidsnetwerken, in op verdere versterking van de identiteit van onze kernen en buurtgemeenschappen.

Vanuit het programma Sociale Leefomgeving zien wij de volgende aandachtspunten voor 2026 en verder. Deze aandachtspunten pakken we integraal op vanuit onze thema's:

Speerpunt 1. Participatie en Meedoen

Ons uitgangspunt is dat iedereen naar vermogen kan meedoen.

Activiteit

1.1.1. We bereiden ons voor op de zorgplicht uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen en voeren de prestatieovereenkomst Bibliotheek 2026 uit.

Op die manier kunnen onze inwoners optimaal gebruik (blijven) maken van een toekomstbestendige bibliotheek.

1.1.2. We stellen een lokale inclusie agenda op om inclusie en volwaardig meedoen in de samenleving te bevorderen.

1.1.3. We voeren de nieuwe Participatiewet in, waarbij we arbeidsparticipatie voor kwetsbare inwoners bevorderen.

Daarbij zetten we in op herijking van de koers van de WSD en optimalisatie van de samenwerking met de gemeente Best die in 2026 van start gaat.

Speerpunt 2. Opvoeden en Opgroeien

Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal.

Activiteit

1.2.1. We zorgen ervoor dat onze onderwijsvoorzieningen op orde zijn en blijven.

Het nieuwe kindcentrum De Vliertuin in de Beerzen wordt opgeleverd en in gebruik genomen.

Daarnaast geven we uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP), waarin ook De Beuk wordt meegenomen. Verder zorgen we dat Avontuurrijk en De Linde beschikken over goede gymvoorzieningen.

1.2.2. We actualiseren het verzuimbeleid van het voortgezet onderwijs om helderheid te bieden aan leerlingen, ouders en medewerkers, en vroegtijdig in te kunnen grijpen waar nodig. Zo zorgen we samen voor een veilige en stimulerende leeromgeving, waarin aanwezigheid de norm is en ieder kind de beste kans krijgt om zich te ontwikkelen. En daarmee voorkomen we uitval en dus gebruik van zorg.

1.2.3. We hebben extra aandacht voor de psychische kwetsbaarheid van jongeren door het continueren van de pilot extra inzet van het jongerenwerk tot 1 januari 2028, zodat we deze in de loop van 2026 kunnen evalueren.

Speerpunt 3. Gezondheid en Leefstijl

We zetten in op een gezonde samenleving.

Activiteit

1.3.1. Vanuit het gezondheidsbeleid zetten we in op een cultuuromslag om overgewicht, mentale gezondheidsklachten en alcohol- en middelengebruik bij jongeren te voorkomen. We streven naar resultaten op de lange termijn. In 2026 bouwen we verder met het programma GO! aan een duurzame overlegstructuur en bepalen we uitvoeringsbeleid voor de komende 2 jaar in samenwerking met onze partners.

Speerpunt 4: Veiligheid en leefbaarheid

Een leefbare en veilige leefomgeving.

Activiteit

1.4.1. We zetten de inzet van de procesregisseur voort tot 1 januari 2027.

Deze zorgt voor meer regie op het proces rondom een casus met een complexe problematiek en intensievere samenwerking met ketenpartners. In de eerste helft van 2026 voeren we een tussentijdse evaluatie uit om te bepalen hoe we hiermee verder gaan.

1.4.2. In lijn met de aangenomen motie zetten we in op structureel beleid voor en borging van het AED netwerk in onze gemeente.

Goed onderhoud van AED's en goed opgeleide hulpverleners zijn enorm belangrijk bij het redden van levens bij hartstilstand.

Speerpunt 5. Bedrijfsvoering en Dienstverlening

Meer grip op het sociaal domein.

Activiteit

1.5.1. Gelet op het succes van de projectsubsidies en in lijn met de aangenomen motie, verlengen we de regeling tot 2028 en maken daar budget voor vrij (€ 100.000). daarbij overwegen we wel om het maximale subsidiebedrag per aanvraag te verlagen, zodat we meer leefbaarheidsinitiatieven kunnen (blijven) ondersteunen.

1.5.2. Om de toename van het aantal subsidieaanvragen en de complexiteit daarvan goed op te kunnen vangen, is extra personele inzet nodig.

Daarbij gaat het zowel om de projectsubsidies, de structurele subsidies als de zogenaamde 'rugzakjes'. Daarmee zijn we ook in staat om het subsidieproces beter te stroomlijnen.

Verplichte beleidsindicatoren Programma 1

Hieronder vindt u een overzicht van de BBV verplichte beleidsindicatoren, ontleend aan de bron [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

		Resultaat			
Indicator	Eenheid	Oirschot	Landelijk	Jaar	Bron
Taakveld: Veiligheid					
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren van 12-18 jaar	5,0	9,0	2024	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,8	2,2	2024	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	4,3	2024	CBS
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,3	1,2	2024	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,6	5,8	2023	CBS
Taakveld: Onderwijs					
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	17	6,7	2024	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	20	28	2024	DUO/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,4	2,3	2024	DUO/Ingrado
Taakveld: Sport, cultuur en recreatie					
Niet sporters	%	40	42,5	2024	Gezondheidsmonitor
Taakveld: Sociaal domein					
Banen	Aantal per 1.000 inwoners	1.139,2	836,6	2023	CBS/LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0	1	2022	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	%	3	6	2023	CBS
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	74,9	73,2	2024	CBS
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	2	2023	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	118,8	343,6	2024	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	143,5	203,1	2024	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,5	13,7	2024	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,5	1	2024	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	onbekend	0,4	2024	CBS
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	480	720	2024	CBS

Wat mag het kosten programma 1?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	26.695	28.947	28.798	27.521	27.821	27.508
Baten	-5.350	-5.899	-4.725	-4.589	-4.576	-4.557
Totaal exclusief reserves	21.345	23.048	24.073	22.932	23.246	22.951

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.308	-130	0	0	0	0
Baten	-3.701	-1.165	-1.568	-479	-160	-160
Totaal reserves	-393	-1.295	-1.568	-479	-160	-160

Totaal inclusief reserves	20.952	21.753	22.506	22.453	23.085	22.790
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Hieronder volgt een specificatie van ontontkbaarheden, structurele en incidentele wensen:

Onontkbaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P1		67	519	519
Totaal onontkbaarheden programma 1	0	67	519	519

Structurele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Specialist subsidies	100	100	100	100
Totaal structurele wensen programma 1	100	100	100	100

Incidentele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bibliotheek	100			
Verlenging projectsubsidieregelingen	100	100		
Totaal incidentele wensen programma 1	200	100	0	0

Programma 2 Ondernemen

Inleiding Programma 2

Het prachtige Oirschot blijven wij op de kaart zetten als hét levend erfgoeddorp van de Brainportregio. Oirschot kent een optimale balans tussen ontwikkeling en innovatie op elk gebied (wonen, werken, leven) en het behoud van onze karakteristieke cultuurhistorische waarden. Ook in 2026 voeren we diverse vastgestelde uitvoeringsprogramma's uit.

In 2026 geven we verdere invulling aan het Centrumplan, een breed gedragen nieuwe kijk op het centrum, uitgaande van de identiteit van Oirschot.

Met het recentelijk geüpdatete Uitvoeringsprogramma VLG (Vitaal Landelijk Gebied) 2022-2026 geeft de gemeente een extra dimensie aan het buitengebied van Oirschot. Hierin komen thema's als natuur, cultuur, landschap, recreatie, erfgoed, landbouw en ondernemen in harmonie samen, zodat het landelijk gebied gemeente breed op een hoger plan komt.

Actualiteit

Lopende afspraken en kansen die zich aandienen en waar Oirschot in wil bijdragen zijn o.a:

- Groenblauwe dooradering (samen met Brabants Landschap)
- Participatie in twee Leaderprogramma's (Kempenland-West en Het Groene Woud)
- Het herstellen van Oude Laan Structuren

Speerpunt 1. Strategische positionering en profilering van Oirschot

Activiteit

2.1.1. Oirschot is uniek in haar monumentale schoonheid en landelijke uitstraling.

Samen met Visit Oirschot geven we vorm aan deze profilering om nog meer bezoekers aan te trekken. Denk hierbij aan bijv. evenementen als Halloween en GLOW Oirschot, waarin we ons erfgoed letterlijk in de spotlight zetten.

2.1.2. We continueren de versterking van het erfgoedplatform, met name de samenwerking van de erfgoedpartijen.

We sturen, met name op de samenwerking van de erfgoedpartijen. Het is immers de wens van alle erfgoedorganisaties van Oirschot, de Beerzen, Spoordonk en Straten, vertegenwoordigd in het Erfgoedplatform, om de unieke mogelijkheden van de belangrijkste monumenten van Oirschot veel beter te benutten als het verhaal van Oirschot. Dit werd door vertegenwoordigers ingebracht bij het podium van de gemeenteraad en biedt een kans om de positionering en uitstraling van Oirschot, het toerisme en de horeca te bevorderen.

Speerpunt 2. Het behoud van een karakteristiek, veilig, levendig, duurzaam en goed bereikbaar centrum van Oirschot

Activiteit

2.2.1. 2026 wordt gestart met de uitvoering. Het centrum gaat op de schop.

Het wordt mooier, groener, duurzamer, toegankelijker, veiliger, bruisender, ondernemender en toekomstbestendig.

Speerpunt 3. Het versterken van de samenwerking in de regio

Zowel op SGE als op MRE-niveau ligt de focus de komende jaren op de schaalsprong.

We zetten gezamenlijk onze schouders onder de uitdaging om onze voorzieningen te laten meegroeien met de schaalsprong.

Activiteit

2.3.1. We blijven ons inzetten voor onze gezamenlijke SGE-Strategie Groots!
voor een kwaliteitsimpuls voor onze voorzieningen en evenementen. Daarnaast pakken we onze kansen op projecten en ontwikkelingen die voorbijkomen en passend zijn bij onze profilering; zoals GLOW in de regio.

2.3.2. We zijn partner van het Van Gogh Nationaal Park met als inzet een mooi, gezond en groen Brabant met veelzijdige natuur en een vitaal boerenland midden in een economisch krachtige regio.

Uitvoerend werken we samen met Stichting Landschap Het Groene Woud en met VGNP. Brabants Landschap coördineert het Aanvalsplan Groenblauwe dooradering; initiatieven vanuit de samenleving en samenwerkende partners worden opgepakt, beoordeeld en uitgevoerd. Zo wordt gemeentebreed het terugbrengen van landschapselementen gestimuleerd.

Speerpunt 4. Behoud van monumenten

Ontwikkeling en het beleefbaar maken hiervan vanuit toeristisch oogpunt.

Activiteit

2.4.1. Ontwikkeling Vitaal Landelijk Gebied.
Vanuit het meerjarenuitvoerings- programma VLG 2022-2026 werken we aan behoud door ontwikkeling van gebouwd, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Prioriteit heeft het verder verduurzamen van gemeentelijke monumenten.

Speerpunt 5. Ruimte voor Ondernemers

Activiteit

2.5.1. Centrumsamenwerking.

In overleg met o.a. Visit Oirschot, de nieuwe Stichting Oirschot Onderneemt! en het Oirschots Industrieel Contact (OIC) wordt actief samengewerkt met ondernemers, vastgoedeigenaren en inwoners om Oirschot en het centrum nóg aantrekkelijker gemaakt. Een goed ondernemersklimaat is belangrijk voor de werkgelegenheid. Het levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart in onze gemeente. We hebben als gemeente richting ondernemers als eerste overheid voor wat betreft het vestigings- en ondernemersklimaat een belangrijke rol: zorg dragen voor een vraaggerichte dienstverlening en heldere en goede regelgeving.

Daarnaast is een toekomstbestendig MKB voor onze gemeente van belang: niet alleen wat betreft de brede welvaart en werkgelegenheid, maar ook wat betreft de uitvoering van belangrijke transities en grote maatschappelijke opgaven. Denk daarbij aan verduurzaming, energie, circulariteit en digitalisering. Binnen SGE committeren we ons aan de Brainport principles waar het gaat om de kwaliteit van werklocaties. Dit betekent dat we inzetten op duurzame werklocaties; werklocaties in SGE lopen voorop op thema's duurzaam, gezond en klimaatadaptief.

Concreet betekent dit voor terreinen, zoals Stad en Steenfort, gestreefd wordt naar energiepositief zijn, het herbergen van voldoende groen en water en dat maatregelen worden toegepast die de biodiversiteit bevorderen.

Speerpunt 6. Een groen, karakteristiek, gezond buitengebied

Een buitengebied met ruimte voor duurzaam ondernemen.

Activiteit

2.6.1. We voegen recreatie toe aan het buitengebied.

Dit doen we om de mens te laten genieten van de natuurlijke omgeving waarmee we gezondheid en (be)leefbaarheid stimuleren. Waar dit vanuit ecologisch oogpunt onwenselijk is, wordt ingezet op de versterking van de biodiversiteit en wordt de natuur met rust gelaten.

Speerpunt 7. Bieden van voldoende ruimte voor bedrijvigheid en ondernemen

Het behoud van voldoende werkgelegenheid, ook voor nieuwe generaties vraagt dat we inzetten op sterke, vitale en toekomstgerichte werklocaties.

Activiteit

2.7.1. We gaan verder met het uitvoeringsprogramma voor de revitalisering en upgrading van de bedrijventerreinen De Stad en Steenfort.

Ook kijken we of functiewijziging en/of inbreiding op de terreinen (deels) aan de orde kan zijn. In 2026 wordt de proef met de blauwe parkeerzone op de Stad geëvalueerd en wordt een definitieve aanpak voorgesteld. In 2026 wordt op Steenfort gestart met de werkzaamheden.

2.7.2. Uitgifte kavels De Scheper 2.

In Q1 2026 is de planning om tot uitgifte van nieuwe kavels in De Scheper 2 over te gaan. We zetten in op een verdere doorontwikkeling/uitbreiding van bedrijventerrein De Scheper.

Speerpunt 8. Klimaatbestendig maken van het beekdallandschap van de Beerze

Activiteit

2.8.1. Uitvoering gebiedsopgaven.

In het Uitvoeringsprogramma VLG 2022-2026 wordt invulling gegeven aan gebiedsopgaven die gekoppeld zijn aan deeltrajecten van de Beerze.

Dit zijn de gebiedsopgaven 2: Spoordonks Watermolen- landschap, 3: Tussen de Mortelen en de Beerze, 4: Groote Beerze, 5: de Kleine Beerze en 6: een weids voedsellandschap. Hierbij richten de werkzaamheden zich met name tot de flanken van het beekdal om daarbij te dragen aan het herstel door te streven naar een evenwicht tussen (de belangen van) onze agrarische bedrijven, een goede waterhuishouding en natuur.

Door te participeren in de gebiedsgerichte aanpak (GGA) van de Natura-2000 gebieden Kampina en Kempenland-West geven we met gebiedspartners invulling aan de urgente klimaat-, natuur-, water- en landbouwopgaven. Uitkomsten hiervan verwerken we direct in onze eigen lokale planvorming.

Verplichte beleidsindicatoren Programma 2

Hieronder vindt u een overzicht van de BBV verplichte beleidsindicatoren, ontleend aan de bron waarstaatjegemeente.nl.

		Resultaat			
Indicator	Eenheid	Oirschot	Landelijk	Jaar	Bron
Taakveld: Economie					
Functiemenging	%	62,3	54,2	2023	CBS BAG/LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	218,7	181,8	2023	LISA

Wat mag het kosten programma 2?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	2.822	3.795	1.562	1.423	1.483	1.500
Baten	-172	-128	-128	-68	-68	-68
Totaal exclusief reserves	2.650	3.667	1.434	1.355	1.415	1.432

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	90	4.026	0	0	0	0
Baten	-1021	-2.296	-60	0	0	0
Totaal reserves	-931	1.730	-60	0	0	0

Totaal inclusief reserves	1.719	5.397	1.374	1.355	1.415	1.432
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Hieronder volgt een specificatie van onontkoombaarheden:

Structurele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P2		5	33	33
Totaal onontkoombaarheden programma 2	0	5	33	33

Programma 3

Ruimtelijke leefomgeving

Programma 3 Ruimtelijke leefomgeving

Inleiding Programma 3

De woningbouwambitie in de regio is hoog! Volgens de 'Regionale Woondeal Zuidoost-Brabant' van maart 2023, wensen we in de regio in de periode 2022 - 2030 ruim 45.000 woningen toe te voegen.

De schaa sprong en project Beethoven vragen nog eens om 17.000 woningen extra in dezelfde periode. Het aandeel van Oirschot blijft met 960 woningen binnen de eigen ambitie van 1.250 woningen in de periode 2021 - 2030, volgens het 'Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0'. Tot en met 2026 verwachten we dat er ongeveer 520 tot 530 woningen worden toegevoegd in de gemeente Oirschot. In lijn met het in 2025 opgestelde Volkshuisvestingsprogramma en op basis van de onderzoeksresultaten die hieraan ten grondslag liggen, focussen we extra op het toevoegen van senioren- en starterswoningen. De betaalbaarheid van de toe te voegen woningen is hierbij van belang.

De energietransitie is in volle gang, en ook in Oirschot zetten we grote stappen. We hebben de ambitie om in 2040 volledig energie-neutraal te zijn. Om dit te bereiken, is het uitvoeringsprogramma voor de periode 2023 - 2028 vastgesteld. Hierin zijn zo'n 20 projecten opgenomen die zich richten op energiebesparing, duurzame opwekking en het ondersteunen van inwoners en bedrijven bij de overstap naar schone energie.

Tegelijkertijd staan we ook voor uitdagingen. Een belangrijk knelpunt is netcongestie: het elektriciteitsnet raakt op sommige plekken overbelast. Samen met de netbeheerder en regionale partners werken we actief aan oplossingen om dit aan te pakken, zodat de energietransitie voor iedereen haalbaar blijft.

De transitie van het buitengebied en veehouderij is in volle gang. Vanaf 2023 zijn verschillende beëindigingsregelingen opengesteld geweest, waaraan veehouders konden deelnemen (Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijlocaties (LBV)). Ook in de toekomst worden nog verschillende beëindigingsregelingen verwacht. We ondersteunen agrarisch ondernemers in de keuzes die zij willen gaan maken en bespreken de betreffende casussen tijdens het driewekelijks overleg met de Provincie.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is de implementatiefase afgerond. Bij intreding volgt er een transitiefase die loopt tot 1 januari 2032, de datum waarop uiteindelijk het Omgevingsplan moet zijn vastgesteld. In deze periode ontwikkelen we de nieuwe instrumenten zoals het Omgevingsplan en programma's. Voor de werkprocessen, het zaakstelsel en de RO-applicaties zal er sprake zijn van doorontwikkeling. We gaan verder met het door ontwikkelen van een manier van werken die nog beter aansluit op de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Er zal continu gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld moeten worden. In 2026 zullen we hier mee verder gaan.

Om als gemeente de woningbouwopgave en economische groei te kunnen blijven accommoderen en om bereikbaar, aantrekkelijk en gezond te blijven, investeren wij in het mobiliteitssysteem. Hiervoor hebben wij ons gecommitteerd aan de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040, de daaraan gekoppelde Bekostigingsstrategie en Uitvoeringsprogramma (MMMP). De belangrijkste pijlers hieronder zijn een schaa sprong in het OV en het bevorderen van actieve mobiliteit, zoals fietsen. Dit alles om een mobiliteitstransitie (minder groei van het autoverkeer ten opzichte van alternatieve vervoerswijzen) te bewerkstelligen. Daarnaast streven wij naar meer samenhang tussen het hoofdwegennet en het onderliggende

wegennet. Bij de uitwerking van concrete projecten is voor ons brede welvaart een randvoorwaarde. Dit betekent dat we nadrukkelijk rekening houden met mogelijke negatieve consequenties van de uitvoering van maatregelen voor de bereikbaarheid voor iedereen en de voetafdruk van mobiliteit op de leefomgeving, gezondheid en de veiligheid. Oirschot richt zich hierbinnen primair op het verbeteren van de (snel)fietsinfrastructuur, de positie binnen het OV-netwerk, het functioneren van de ontsluitingswegen in relatie tot de woningbouwopgaven en de inpassing van het onderliggende wegennet bij de verbreding van de A58.

Speerpunt 1. We blijven uitvoering geven aan de ambitie om voor alle toekomstige en huidige bewoners van Oirschot voldoende betaalbare, bereikbare en toekomstbestendige woningen te realiseren

We werken in alle kernen aan de realisatie van woningbouw. Hierbij gaan we uit van de beleidsuitgangspunten in het Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0 inclusief addendum.

Activiteit

3.1.1. In de De Kemmer in Oirschot werken we toe naar een Omgevingsplan.

Dit wordt gedaan op basis van het vastgestelde ontwikkelkader. Het voornemen om het omgevingsplan in 2025 vast te stellen, was te ambitieus. Bij Oostrand Middelbeers verwachten we in 2026 een omgevingsplan vast te kunnen stellen. Verder werken we toe naar het wijzigen van omgevingsplannen bij onder andere Ekerschot Noord fase II én de huidige locatie van de basisschool in Middelbeers.

3.1.2. In samenwerking met woningcorporaties Wooninc.

In de samenwerking met woningcorporaties Wooninc. en 'thuis - die is gestoeld op één- en meerjaren prestatieafspraken - richten we ons op realisatie van nieuwbouwwoningen voor de

sociale doelgroep. In Veld 7 worden de 12 sociale huur-appartementen opgeleverd, die als gevolg van een noodzakelijke bouwtechnische aanpassing vertraging opliepen. We betrekken de woningcorporaties in een vroeg stadium bij woningbouwontwikkelingen, zoals bij De Kemmer, Oostrand Middelbeers, de huidige locatie van de basisschool in Middelbeers en Ekerschot Noord fase II. Daarbij kijken we geheel 2026 naar nieuwe locaties - groot en klein - waar we sociale huurwoningen aan de voorraad toe kunnen voegen.

3.1.3. We monitoren de voortgang van het Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0 doorlopend en sturen daar waar nodig proactief bij.

We anticiperen op de bevindingen uit het Volkshuisvestingsprogramma en bepalen op welke woningtypologieën en prijssegmenten we ons moeten richten, in relatie tot ontwikkelingen in de bevolkingssamenstelling. Dit betekent nog meer focus op huisvesting voor senioren (met en zonder zorgvraag) en starters.

3.1.4. We staan open voor initiatieven uit de samenleving door onder meer experimenteren en innovatieruimte te bieden.

We onderzoeken hoe we de bestaande voorraad nog beter kunnen benutten en hoe we inwoners hierin kunnen faciliteren. We zijn alert op mogelijke versoepelingen die we kunnen doorvoeren in bestaand beleid, zodat ook de kleine initiatiefnemers worden gemotiveerd om binnen hun bezit extra woonoplossingen te creëren.

Speerpunt 2. Behouden en waar mogelijk vergroten van de aantrekkelijkheid van Oirschot als woongemeente

Activiteit

3.2.1. We waarborgen kwalitatieve ruimtelijke ontwikkeling, waarbij we voorzieningen zoveel mogelijk in stand houden.

We toetsen en sturen hierop middels de ambitieus uit het Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0 én via participatie van onze leefbaarheidsnetwerken en inwoners. We houden hierbij rekening met de bestaande en eventuele nieuwe wettelijke kaders, al dan niet na afstemming binnen de regionale samenwerking.

3.2.2. Niet alleen door nieuwbouw, maar ook via herbestemming, herstructurering en transformatie van bestaande gebouwen en locaties, voorzien we in de woonbehoefte.

We behalen hiermee twee doelen:

1) We voorkomen leegstand en benutten bestaand vastgoed of (onbebouwde) locaties optimaal. 2) Door herbestemming verbeteren we het straatbeeld en voorkomen we verloedering (verbetering beeldkwaliteit). In 2026 onderzoeken we onder andere de mogelijkheden van ons eigen gemeentehuis, maar verlenen we ook medewerking aan de beoogde transformatie van het klooster aan de Koestraat.

3.2.3. We zoeken binnen de kaders van de actuele Nota Grondbeleid en de Nota Kostenverhaal actief naar kansen om ook in 2026 strategisch gronden te verwerven.

We blijven ook in 2026 alert op kansen om strategisch gronden te verwerven. Met in achtneming van de richtlijnen uit de Nota Grondbeleid en de Nota Kostenverhaal, blijven we alert op situaties waar we actieve grondpolitiek met de bijbehorende instrumenten toe kunnen passen. We doen dit in situaties waar regievoering vanuit de gemeente gewenst is.

3.2.4. We werken in samenwerking met Wooninc. in 2026 toe naar een omgevingsplan voor woonwagenlocatie Koolmond.

Het doel is uiteindelijk een omgevingsplan dat voorziet in de mogelijkheid om maximaal tien woonwagenstandplaatsen te realiseren. Ook wensen we afspraken te maken over de

gewenste herinrichting van de woonwagenstandplaatsen en het openbaar gebied. Hiervoor zijn onder andere concrete afspraken met de betrokken woonwagengebouwen noodzakelijk (behoefte zelfbouw en haalbaarheid daarvan, in relatie tot realisatie standaard woonwagengebouwen van Wooninc.).

Speerpunt 3. Agrarische ondernemers ondersteunen en begeleiden in de keuzes die zij moeten maken voor de toekomst

Activiteit

3.3.1. Het ondersteuningsteam bespreekt de casussen.

Tijdens het driewekelijks overleg met de Provincie worden casussen besproken met betrekking tot ruimtelijke (her)ontwikkelingen binnen de gemeente Oirschot. Tijdens dit overleg worden ook casussen besproken naar aanleiding van gesprekken met agrarische ondernemers en plannen die zijn ingediend ten behoeve van een doorontwikkeling, herbestemming of omschakeling van een agrarische bedrijfslocatie.

Speerpunt 4. Uitvoering geven aan projecten uit het uitvoeringsprogramma Energiebeleid om te komen tot een energieneutrale gemeente in 2040

Activiteit

3.4.1. In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan de Projecten uit het Uitvoeringsprogramma Energiebeleid 2023 - 2028.

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit circa 20 projecten en is een levend document. Vanuit deze 20 projecten hebben we o.a. als doel voor het project De Groene Zone Isoleren om 292 woningen te isoleren voor 2030. In 2026 zijn we voornemens om te starten met het project De Groene Zone Zonnepanelen waarbij we het doel hebben om 51 woningen te voorzien van zonnepanelen (looptijd van het project is 3 jaar).

Speerpunt 5. Omgevingsvisie en -plan

Activiteit

3.5.1. Het opstellen van een Omgevingsvisie en van een Omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente, is een omvangrijke opgave.

Uiterlijk 1 januari 2032 moet elke gemeente één omgevingsplan hebben voor het hele grondgebied. Dit is een enorme opgave, zowel qua inhoud en doorlooptijd als qua benodigde capaciteit en middelen. De komende jaren zetten we daarop extra capaciteit in. In 2026 werken we de pilot Oostelbeers verder uit. Vanaf medio 2026 maken we een start met het uitwerken van het omgevingsplan voor bedrijventerreinen.

Speerpunt 6. Mobiliteit

Activiteit

3.6.1. Studie verkeersstructuur Oirschot.

In 2026 wordt de studie naar de verkeersstructuur Oirschot (en Best) voor de lange termijn afgerond. Hiermee wordt inzicht verkregen in de verkeersstructuur i.r.t. onze woningbouw opgave, inclusief nut en noodzaak 2e fase randweg Oirschot. (verbinding Eindhovensedijk - Bestseweg).

3.6.2. Evaluatie herinrichting N395.

In 2026 gaan we samen met Provincie Noord- Brabant en de gemeente Hilvarenbeek de herinrichting N395 evalueren en een verkenning uitvoeren naar een duurzame lange termijn oplossing voor de komtraverse N395.

3.6.3. Verbindingsweg Kempenweg - Eindhovensedijk.

In 2026 verwachten wij de verbindingsweg Kempenweg - Eindhovensedijk gereed te hebben.

Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de aanpak van de rotonde bij de Lidl en het verbreden van het fietspad over de Prinses Irenebrigade brug.

3.6.4. Wij blijven de ontwikkelingen rondom het verbreden van de A58 kritisch volgen.

Doel is het minimaliseren van de voetafdruk van de A58 op onze leefomgeving, gezondheid en de veiligheid.

3.6.5. Vanuit de kaders in de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040 en de daar aangekoppelde bekostigingsstrategie en Meerjaren Multimodale Mobiliteitsprogramma (MMMP) werken wij de komende jaren aan het volgende.

Het realiseren van gemeente overschrijdende mobiliteitsprojecten, zoals een mogelijke Regionale Mobiliteitshub op Westfields en de Multimodale Knoop Eindhoven XL. Werken wij ook in 2026 verder aan de realisatie van de snelfietsroute F58 en de doorfietsroute Groene Corridor, waarmee we ook invulling geven aan de motie inzake het verbeteren van het fietspad Eindhovensedijk.

Verplichte beleidsindicatoren Programma 3

Hieronder vindt u een overzicht van de BBV verplichte beleidsindicatoren, ontleend aan de bron waarstaatjegemeente.nl.

Resultaat					
Indicator	Eenheid	Oirschot	Landelijk	Jaar	Bron
Taakveld: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (Vhrosv)					
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	27,3	8,4	2024	ABF SysWov

Wat mag het kosten programma 3?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	17.713	13.357	14.900	12.158	13.302	13.855
Baten	-15.729	-14.752	-11.430	-8.869	-10.647	-10.100
Totaal exclusief reserves	1.984	-1.396	3.470	3.289	2.655	3.755

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	6418	3.797	0	0	104	81
Baten	-6162	-5.501	-1.197	-271	0	0
Totaal reserves	256	-1.704	-1.197	-271	104	81
Totaal inclusief reserves	2.240	-3.100	2.273	3.018	2.759	3.837

Hieronder volgt een specificatie van ontontkbaarheden en incidentele wensen:

Onontkbaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P3		10	66	66
Totaal onontkbaarheden programma 3	0	10	66	66

Incidentele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderzoek en advieskosten t.b.v. wonen		221		
Uitbestede werkzaamheden t.b.v. wonen		50		
Totaal incidentele wensen programma 3	0	271	0	0

Programma 4

Beheer openbare ruimte

Programma 4 Beheer openbare ruimte

Inleiding Programma 4

Elke dag maken inwoners en bezoekers van Oirschot gebruik van de openbare ruimte in de gemeente; ieder op zijn of haar eigen wijze en met een eigen doel. De openbare ruimte vervult zo talloze verschillende functies voor evenzoveel mensen die al net zo verschillend zijn. Daarmee vormt het een onmisbaar element in een gezonde en actieve gemeenschap.

Die openbare ruimte moeten we dus koesteren. En dat doen we met gedegen beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Elke keuze die wordt gemaakt op het vlak van budget en investeringen heeft direct resultaat op de kwaliteit van de openbare ruimte en daarmee de leefbaarheid van Oirschot.

Hoe de gemeente Oirschot de komende jaren (tot en met 2027) invulling geeft aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is vastgelegd in het Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK), geactualiseerd vastgesteld in 2023. Het vertrekt vanuit de behoorlijk solide beheerbasis die met het vorige IMBK is gelegd. Maar naast dit kader voor de korte termijn dwingen maatschappelijke kwesties de gemeente tot verder kijken en het maken van plannen voor de lange termijn.

Klimaatbestendigheid is hierbij het codewoord: de openbare ruimte moet het hoofd kunnen bieden aan de effecten van klimaatverandering en beter bestand zijn tegen zowel extreme hitte en droogte als ook hevige regenval. Dit vraagt niet alleen om een nieuwe inrichting van de openbare ruimte, maar ook om een andere manier van beheren. Dat kost tijd en geld, maar de transitie is onvermijdelijk: de effecten van de klimaatverandering zijn nu al merkbaar.

Daarnaast heeft de gemeente te maken met nieuwe wet- en regelgeving op dit gebied, die landelijk of zelfs Europees wordt opgelegd.

Daarom gaat het IMBK ook over deze veranderingen en uitdagingen én over de oplossingen die beheer hierbij kan vormen. Naast duurzaamheid, klimaat, circulariteit en energietransitie gaat die ook over participatie, werkgelegenheid en de veranderende rol van de inwoners. Met gerichte doelstellingen en een duidelijke visie kan hier in de komende jaren op worden ingespeeld, zodat de gemeente Oirschot beschikt over een toekomstbestendige openbare ruimte. Zo wordt voorkomen dat de gemeente in een later stadium achter de feiten aan komt te lopen, met alle gevolgen van dien.

Speerpunt 1. Prioriteit voor verkeersveiligheid

Activiteit

4.1.1. In 2026 geven we uitvoering aan het uitvoeringsprogramma wat is vastgesteld met het vervoersplan. Door middel van het uitvoeringsprogramma worden concrete aanpassingen autonoom en integraal doorgevoerd in de openbare ruimte.

Speerpunt 2. Aanpakken van riolering, wegen, fietspaden en voetpaden

Activiteit

4.2.1. Jaarlijks bepalen we de onderhoudsplannen op basis van rekenmodellen, zoals onderhoud kapitaalgoederen, inclusief beheerdiscipline schoon.

Een rekenmodel is een rekentool waarmee we, op basis van jaarlijks geactualiseerde hoeveelheden (areaalgegevens) en kostenkengetallen, de benodigde onderhoudsbudgetten voor het verzorgend en technisch beheer bepalen voor het opvolgende jaar. Op basis van deze rekenmodellen bereiden wij aanbestedingen voor en gaan we het onderhoud en de vervangingen daadwerkelijk realiseren.

Uitgangspunt hierbij is het gekozen basis-scenario. In 2026 worden de rekenmodellen Gebouwen en Sportaccommodaties afgerond. In 2025 zijn we gestart met de rekenmodellen investeringen kapitaalgoederen (groot onderhoud en vernieuwing), deze zullen in 2027 klaar zijn en opgenomen worden in de nieuwe versie van het IMBK wat in 2027 geactualiseerd wordt ter besluitvorming, zodat ambities en middelen bijgesteld kunnen worden.

4.2.2. Ook in 2026 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe contract Integraal Maatschappelijk Beheer.

Het Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK) geeft weer hoe Oirschot de komende jaren invulling geeft aan maatschappelijke opgaven en beleidsdoelen bij het beheer van de openbare ruimte. Het IMBK is verwerkt in een integraal contract voor de openbare ruimte waarbij de uitvoering invulling geeft aan de kaders die in het IMBK gesteld zijn. Dit contract is begin 2025 gestart en is nu in uitvoering.

Speerpunt 3. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Activiteit

4.3.1. In 2026 gaan we verder met het op orde brengen van het gemeentelijk vastgoed.

In 2026 gaan we werken met de tool om het energieverbruik per gebouw te kunnen monitoren. Daarmee kunnen we heel gericht werken aan energiebesparing en een rekenmodel investering gemeentelijk vastgoed opstellen voor verdere verduurzaming.

Speerpunt 4. Versnellen verduurzaming openbare verlichting en plaatsing laadpalen

Activiteit

4.4.1. Ook in 2026 gaan we verder met het verleden van het OVL-areaal (openbare verlichting) om uiteindelijk in 2027 het gehele areaal in de LED te hebben staan.

.

Speerpunt 5. Uitvoeren Oirschots Samenwerkingsmodel Onderhoud

In 2026 zullen we met de verenigingen afspraken maken om te komen tot een uniforme huur. Ook OSMO vormt daarbij een belangrijk onderdeel van de nadere afspraken.

Activiteit

4.5.1. In 2026 starten we het contract onderhoud van sportaccommodaties op, waarin we werkzaamheden van de verenigingen hebben verwerkt zoals maaien/onderhoud e.d.

Speerpunt 6. Omgang met Afval en bredere inzet Milieustraat

Activiteit

4.6.1. We onderzoeken samen met Best de toekomst van de milieustraat.

Verplichte beleidsindicatoren Programma 4

Hieronder vindt u een overzicht van de BBV verplichte beleidsindicatoren, ontleend aan de bron waarstaatjegemeente.nl.

		Resultaat			
Indicator	Eenheid	Oirschot	Landelijk	Jaar	Bron
Taakveld: Volksgezondheid en milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	51	148	2023	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	%	49,6	32,5	2022	Berekening

Wat mag het kosten programma 4?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	7.012	9.203	9.182	9.704	10.495	10.971
Baten	-3.500	-2.894	-3.376	-3.559	-3.825	-4.265
Totaal exclusief reserves	3.512	6.309	5.807	6.145	6.670	6.706

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	447	244	294	294	294	294
Baten	-537	-114	-151	-51	-51	-51
Totaal reserves	-90	130	144	243	243	243

Totaal inclusief reserves	3.422	6.439	5.950	6.388	6.913	6.949
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Hieronder volgt een specificatie van onontkoombaarheden en incidentele wensen:

Onontkoombaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P4		25	183	183
Totaal onontkoombaarheden programma 4	0	25	183	183

Incidentele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verhuizing archief bewaarplaats	50			
Totaal incidentele wensen programma 4	50	0	0	0

Programma 5

Bestuur en dienstverlening

Programma 5 Bestuur en dienstverlening

Inleiding Programma 5

We werken mét onze gemeentelijke organisatie, onze inwoners en ondernemers aan de ontwikkeling van Oirschot. We streven ernaar dat onze gemeente dienstverlenend is en zich optimaal servicegericht opstelt. We investeren in een professionele organisatie en aantrekkelijk werkgeverschap. We gaan binnen de regio op zoek naar samenwerking om onze slagkracht te vergroten en kwetsbaarheid te verminderen.

Speerpunt 1. Goede dienstverlening: digitaal, flexibel inspelen op wensen inwoner

Activiteit

5.1.1. De tijdshorizon van de visie op dienstverlening 2020-2022 'Digitaal waar het kan en persoonlijk waar het meerwaarde heeft' is verlopen.

In 2026 zal er verder gewerkt worden aan het programma 'digitaal samenwerken'. Vanuit dit programma zal de digitale dienstverlening verbeterd worden.

Daarnaast wordt er voor het klantcontact-centrum verder ingezet op de ontwikkeling van de kennisbank en training van de medewerkers, om op deze manier de dienstverlening te verbeteren.

Ook vindt er een klanttevredenheidsonderzoek plaats in 2026 om te peilen hoe de inwoner de dienstverlening ervaart.

5.1.2. In het voorjaar van 2024 is er een onderzoek geweest naar de kwaliteit van onze huisvesting.

In 2026 verhuizen we de organisatie naar een nieuwe locatie. De dienstverlening voor onze inwoners dient op deze nieuwe locatie nog steeds gastvrij en kwalitatief goed plaats te vinden. Een gedegen verhuizing, waarbij de doorgang van de dienstverlening voorop staat,

heeft in het eerste deel van 2026 onze focus. Ook voor de ambtelijke organisatie is de nieuwe huisvesting van belang. Het zorgt voor een gezonde, fijne werkomgeving waar samenwerken verder gestimuleerd wordt. We verwachten daarnaast dat een werkomgeving die meer hedendaags is, verder bijdraagt aan onze arbeidsmarktpositie. Beide aspecten, verbeterde samenwerking en verbeterde mogelijkheden tot het aantrekken van talent, hebben hun positieve weerslag op de kwaliteit van onze algehele dienstverlening.

Speerpunt 2. Professionele ambtelijke organisatie die is uitgerust om de toevertrouwde taken uit te voeren en de ambities waar te maken

Activiteit

5.2.1. In de begroting 2024 is fors ingezet om de basis op orde te brengen.

De investering in de organisatie om beter te voldoen aan wet- en regelgeving betaalt zich uit. We zijn goed op koers met betrekking tot de Wet digitale toegankelijkheid en de Wet open overheid. Toch blijft het van belang om hier blijvend aandacht op te vestigen om ook de deadlines met betrekking tot aanvullende eisen te blijven behalen. We houden daarbij de raad ook actief op de hoogte van de voortgang. Specifiek staat het volgende voor 2026 centraal:

- De volgende fase van project 'Digitaal Samenwerken' waarin we de verdere digitalisering van werkprocessen oppakken, om zo te blijven voldoen aan de Wet open overheid, de Archiefwet, de Wet digitale toegankelijkheid etc. Hiervoor wordt incidenteel budget vrijgemaakt.
- Borging van o.a. MS365 in de organisatie; ervoor zorgen dat er hedendaags gewerkt wordt in de organisatie met gebruik van digitale middelen die gemeengoed zijn in vele organisaties.
- De volgende fase rondom het informatie- en archiefbeheer om dit zo ver te

professionaliseren dat het toezicht van de provincie naar een lager niveau wordt afgeschaald.

5.2.2. Ten aanzien van HR staat 2026 in het teken van borgen en verdiepen wat er in de jaren daarvoor is ontwikkeld. In de paragraaf Bedrijfsvoering leest u hier meer over.

In 2026 gaat de staande ICT-organisatie aan de slag met het creëren van rust, ruimte en regelmaat in ons applicatielandschap, datalandschap en informatielandschap. In 2025 is reeds een inventarisatie gedaan van deze landschappen en in 2026 gaan we starten met het opschonen van niet-gebruikte applicaties, het inventariseren of verschillende applicaties hetzelfde doen, of dat applicaties van verschillende leveranciers gebundeld kunnen worden tot één applicatie, bij één leverancier. Naast een betere beheersbaarheid van onze landschappen, zorgt dit ook voor een beheersing van de kosten die de laatste jaren op dit vlak toenemen.

Speerpunt 3. Duidelijkheid over samenwerkingsverbanden

Activiteit

5.3.1. We willen samen met Best aan de slag met gezamenlijke activiteiten ter voorbereiding van het formele proces, zoals onderzoek en participatie.

In vervolg op en onder voorbehoud van besluitvorming over het herindelingsontwerp in december 2025 werken we in 2026 verder aan het proces tot herindeling van Best en Oirschot. Het herindelingsontwerp wordt na vaststelling voor zienswijzen voorgelegd aan de samenleving en aan mede-overheden en definitieve besluitvorming over de bestuurlijke fusie wordt voorbereid (herindelingsadvies). In het geval van positieve raadsbesluiten in maart 2026 op het herindelingsadvies treedt het fusie- en veranderspoor in werking, om per 1 januari 2028 tot een bestuurlijke fusie en

nieuwe gevormde ambtelijke organisatie te komen.

Indien alle besluiten richting een fusie worden genomen, betekent dit voor het jaar 2026 dat we nog actiever aan de slag gaan met de voorbereidingen van de fusie. Hiervoor is ambtelijke capaciteit nodig en daarom wordt er voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen waaruit geput kan worden. De hoogte van deze bestemmingsreserve is een inschatting van de benodigde (vervangings) capaciteit om ook de huidige ambities waar te maken.

Speerpunt 4. Inwoners digitaal goed bedienen

Activiteit

5.4.1. In 2026 gaan we verder met het digitaliseren van de dienstverleningsprocessen. We zetten in op een toegankelijke, betrouwbare en digitale dienstverlening. We verbeteren onze processen door digitalisering en richten ons op eenvoud voor de inwoner. Tegelijkertijd waarborgen we persoonlijke ondersteuning voor wie dat nodig heeft. Binnen burgerzaken zetten we in op verdere procesoptimalisatie.

Verplichte beleidsindicatoren Programma 5

Hieronder vindt u een overzicht van de BBV verplichte beleidsindicatoren, ontleend aan de bron waarstaatjegemeente.nl.

Resultaat					
Indicator	Eenheid	Oirschot	Landelijk	Jaar	Bron
Taakveld: Bestuur en dienstverlening					
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,39	10,80	2025	Eigen begroting 2025 / cijfers landelijk personeelsmonitor A&O fonds 2024
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,68	10,20	2025	Eigen begroting 2025 / cijfers landelijk personeelsmonitor A&O fonds 2024
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	486	473	2025	Eigen begroting 2025 / cijfers
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	5,8%	17,5%	2024	Eigen begroting 2025 / cijfers landelijk personeelsmonitor A&O fonds 2024
Overhead	% van totale lasten	12,7%	10,2%	2025	Eigen begroting 2025 / cijfers
Taakveld: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (Vhrosv)					
Gemiddelde WOZ-waarde alle woningen	x €1.000	485	397	2024	CBS
Demografische druk	%	78,9	70,7	2025	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	970	957	2025	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1.111	1.050	2025	COELO

Wat mag het kosten programma 5?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.343	3.534	3.547	3.553	3.479	3.391
Baten	-584	-463	-489	-561	-483	-330
Totaal exclusief reserves	2.759	3.071	3.058	2.993	2.997	3.061

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	0	7.888	699	0	0	0
Baten	-600	-9.068	-175	0	0	0
Totaal reserves	-600	-1.181	524	0	0	0

Totaal inclusief reserves	2.159	1.891	3.582	2.993	2.997	3.061
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Hieronder volgt een specificatie van onontkoobaarheden en incidentele wensen:

Onontkoobaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P5		3	25	25
Totaal onontkoobaarheden programma 5	0	3	25	25

Incidentele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Werkbudget digitaal samenwerken	100			
Budget gemeenteraadsverkiezingen	40			
Totaal incidentele wensen programma 5	140	0	0	0

Onderdeel 11

Algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het kosten programma 11?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	667	742	623	628	633	633
Baten	-43.045	-45.322	-46.063	-47.177	-47.769	-49.337
Totaal exclusief reserves	-42.378	-44.580	-45.439	-46.549	-47.136	-48.704

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0	0

Totaal inclusief reserves	-42.378	-44.580	-45.439	-46.549	-47.136	-48.704
----------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Onderdeel 12

Overhead

Wat mag het kosten programma 12?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	11.974	12.736	10.314	9.836	10.188	10.070
Baten	-77	-31	-31	-31	-31	-31
Totaal exclusief reserves	11.897	12.706	10.283	9.805	10.158	10.039

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	319	-319	0	0	0	0
Baten	-304	-330	-205	-50	-311	0
Totaal reserves	15	-649	-205	-50	-311	0

Totaal inclusief reserves	11.912	12.057	10.078	9.755	9.847	10.039
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Hieronder volgt een specificatie van onontkoombaarheden, incidentele en structurele wensen:

Onontkoombaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen P12		4	31	31
Extra budget HR-21	100	100	100	100
Budget HR	100	100	100	100
Budget trainingskosten				200
Totaal onontkoombaarheden programma 12	200	204	231	431

Incidentele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verhuizing secretarie	160			
Totaal incidentele wensen programma 12	160	0	0	0

Structurele wensen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Personeelsbudget t.b.v. wonen	250	250	250	250
Totaal structurele wensen programma 12	250	250	250	250

Onderdeel 13

Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten programma 13?

Bedragen x € 1.000

Exclusief mutatie reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	32	20	20	20	20	20
Baten	0	0	0	0	0	0
Totaal exclusief reserves	32	20	20	20	20	20

Mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten	-31	-3	-3	-3	-3	-3
Totaal reserves	-31	-3	-3	-3	-3	-3

Totaal inclusief reserves	1	17	17	17	17	17
----------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie die van invloed kunnen zijn op de financiële huishouding, maar nog niet financieel zijn vertaald. Het is een verplichte paragraaf op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de daarop van toepassing zijnde toelichting. Achtereenvolgens gaan we in op:

- Het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een berekening van het weerstandsvermogen en een oordeel over het gevormde vermogen.
- Kengetallen die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente en daaruit voortvloeiende risico's.

Conclusie

Het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio (beschikbare weerstandscapaciteit/ 90% van de benodigde weerstandscapaciteit) en komt uit op 1,6. Dit betekent dat ons weerstandsvermogen ruim boven de vastgestelde ratio van 1,2 uitkomt en dat we met ons weerstandsvermogen met een zekerheid van 90% alle geïnventariseerde risico's kunnen opvangen.

Het beleid voor weerstandscapaciteit en risico's

Het beleid op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen is te vinden in de nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen", vastgesteld op 28 juni 2022. Op 28 juni 2022 is bij de vaststelling van de 'nota reserves en voorzieningen 2022' de ratio van het weerstandsvermogen in 1e instantie bepaald op 1,4. Bij het opstellen van deze begroting 2026 actualiseren we de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hieruit zetten we de risico's die de gemeente loopt af tegen het beschikbare weerstandsvermogen om inzichtelijk te maken of dit voldoende is om de risico's af te dekken. Het werkelijke weerstandsvermogen van onze gemeente is op dit moment voldoende. Uitgangspunt voor de komende begroting is het handhaven van het weerstandsvermogen op het huidige werkelijke waarderingsniveau C "voldoende" (NAR). Dit houdt in dat we, naar aanleiding van het voeren van een verantwoord financieel beheer, uitgaan van de ratio 1,2. Op basis van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen wordt het saldo van de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing aangepast.

Voor de objectivering van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen bestaan geen wettelijke normen. Om de ratio te duiden maken we gebruik van waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente op de volgende pagina: Gegeven de ratio van 1,6 betekent dit voor ons dat ons weerstandsvermogen op dit moment 'ruim voldoende' is.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Een inventarisatie van de risico's.

In deze paragraaf staan de risico's zoals tijdens het opmaken van de begroting 2026 zijn geïnventariseerd.

De risico's in deze paragraaf zijn niet op een andere wijze afgedekt. Bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het opnemen van een bedrag of voorziening in de jaarrekening, dan wel verwerkt in de onderliggende begroting 2026. We houden hierbij rekening met de kans dat de onderkende risico's zich voordoen én de financiële impact wanneer dit daadwerkelijk gebeurt. Deze analyse is per risico gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Risico	Beschrijving risico	Kans %	Bruto risico	Netto risico
Programma 1: Sociale leefomgeving				
Fluctuatie kosten Jeugdhulp en Wmo voorzieningen	De kosten van de voorzieningen Jeugdhulp en Wmo kunnen fluctueren. Niet op alle factoren die de vraag naar voorzieningen beïnvloeden hebben wij (evenveel) invloed. Bijvoorbeeld op de economische situatie, ontwikkelingen in de wereld, of veranderd beleid vanuit het Rijk. Daarnaast is Oirschot een relatief kleine gemeente, zodat 'toeval' in de vorm van een enkele dure voorziening, veel invloed heeft op de kosten. We hebben relatief lage aantallen, zodat een kleine toename procentueel al een grote verandering in kosten kan veroorzaken.	50%	500	250
Zichtbaarheid, vindbaarheid regelingen	Door verbetering van de websites van de gemeente en van Wijzer wordt de zichtbaarheid en vindbaarheid van regelingen verbeterd. Mogelijk wordt daardoor het beroep dat op die regelingen gedaan vergroot. Hierdoor kunnen de kosten stijgen. Dekking vanuit reserve sociaal domein.	50%	100	50
Programma 2: Ondernemen				
Geen kwantificeerbare risico's				
Programma 3: Ruimtelijke leefomgeving				
Vertraging woningbouw / bedrijven-terrein	Vertraging realisatie woningbouwplannen/bedrijventerreinen door procedures. Hierdoor is er risico op oplopende kosten en achterblijvende/weggeven inkomsten (denk aan OZB en het gemeentefonds). Oorzaken zijn bijvoorbeeld mondigere burgers (bezwaren), netcongestie en stikstof.	50%	150	75
Cofinanciering Regionale opgaven	Cofinanciering/uitvoeringkracht (financieel) niet rond kunnen krijgen door besluitvorming gemeenteraad voor de regionale projecten (bijvoorbeeld rondom Beethoven), waardoor woningbouwontwikkelingen niet versneld worden gerealiseerd.	10%	750	75

Vertraging ambitie als gevolg van herindeling	Risico op temporisering van de ambitie i.v.m. de benodigde uitvoeringskracht ten behoeve van de aankomende herindeling, wisseling personeel, uitvallen van systemen etc.	90%	100	90
Sociale woningbouw	Woningcorporaties voldoen niet aan hun aandeel van de sociale woningbouw door beperkte investeringscapaciteit. Vooralsnog kennen we een vangnet in de vorm van een volkshuisvestingsfonds, waarmee we woningcorporaties kunnen ondersteunen. Deze mogelijkheden zijn niet eindeloos.	10%	2.500	250
Stikstof - netcongestie	Netcongestie/stikstof leidt tot extra investeringen om plannen te kunnen realiseren. Alsnog zorg dit voor vertraging, waardoor de kosten oplopen. Ook is het mogelijk dat we ambities moeten bijstellen of dat we inkomsten mislopen. Denk hierbij aan opbrengsten bij verkoop van gronden, ontvangen leges, et cetera.	25%	7.500	1.875
Centrumplan	Vertraging van uitvoering van het Centrumplan leidt tot extra onderzoeken / extra kosten bijstellen van ambities.	90%	100	90
Regio-samenwerking	Kosten die in rekening gebracht worden als Oirschot onvoldoende levert aan de samenwerkingsverbanden (zoals SGE, MRE, negen voor een) / kwetsbaarheid van de een-pitters.	25%	100	25
Programma 4: Beheer openbare ruimte				
Bodem-sanering	De risico's die voor de gemeente voortvloeien uit bodemverontreiniging, zijn moeilijk vooraf in te schatten. Voor saneringsobjecten in het kader van de Wet Bodembescherming wordt de omvang van het risico sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie en oorzaak van de bodemverontreiniging. Zoveel mogelijk worden saneringskosten opgenomen in de grondexploitaties. Daarnaast kunnen sommige kosten verhaald worden op eigenaars (bijv. bij een asbestbrand). Overige locaties zijn niet uitgesloten. Daarbij kan er sprake zijn dat saneringskosten volledig voor rekening komen voor de gemeente. Risico neemt toe bij actieve aankoop van gronden. Tegelijkertijd leggen we de saneringskosten bij de verkopende partij (en doen we onderzoek naar de grond).	25%	100	25
OSMO risico beperkt / Uniforme huurprijzen	Na vaststelling van het nieuwe subsidiebeleid maken we afspraken met de buitensportverenigingen over OSMO, uniforme huurprijzen en privatisering. Naar verwachting zijn de consequenties als gevolg van OSMO en uniforme huurprijzen beperkt. Tijdens het pilot jaar monitoren we de kwaliteit van de uitvoering. We blijven in gesprek met de club hierover en de huidige aannemer begeleidt het traject. Risico blijft gemonitord worden maar is op dit moment te klein om te kwantificeren.	50%	100	50
Integraal Maatschappelijk Beheer-kader (IMBK)	De beleids- en beheerplannen van het ruimtelijk beheer zijn geactualiseerd en opgenomen in een Integraal Maatschappelijk Beheerkader. Dit geldt ook voor het OVVP. Aandachtspunt is hoe de maatschappelijk opgaven gekoppeld worden aan de instandhouding van de beheerobjecten. De raad heeft al een besluit genomen over het gewenste kwaliteitsniveau.	25%	400	100
Dalende ledenaantallen	Verenigingen en clubs zien de leden aantallen dalen. Hierdoor dalen de inkomsten van de clubs, terwijl de kosten (o.a. onderhoud) stijgen. Dit heeft maatschappelijke effecten, waardoor mogelijk beroep op de gemeente gedaan wordt om bij te springen.	25%	100	25

Programma 5: Bestuur en dienstverlening				
Voldoen aan wet- en regelgeving	(Extern) personeel is niet altijd op de hoogte van een juist gebruik van systemen en werkprocessen. Dit leidt er onder meer toe dat contracten en andere documenten niet altijd goed gearchiveerd zijn, niet vindbaar zijn, dossiers onvolledig zijn, wettelijke termijnen niet gehaald kunnen worden, etc. Om dit risico te verminderen is het meerjarig programma Digitaal Samenwerken (DSW) gestart. In 2024 zijn we gestart. Dit programma verbetert de toekomstige archivering en heeft geen werking richting het verleden. Het risico blijft dus nog enige jaren na afronding van het programma.	25%	150	38
Verbonden partijen algemeen	Bij tegenvallende exploitaties kan aanspraak worden gemaakt op extra gemeentelijke middelen. De begrotingen van gemeenschappelijke regelingen worden één op één verwerkt in de begroting van de gemeente. Verbonden partijen dienen te opereren binnen de vastgestelde begrotingen en als er tekorten ontstaan, dan dekken ze dat uit hun reserves. Voor zover de reserves van de GR-en ontoereikend zijn om hun risico's af te dekken, nemen we ons aandeel van de risico's mee.	25%	121	30
Verbonden partijen/ GRSK	De GR Kempengemeenten bouwt volgens de statuten geen vermogen op. Wanneer kansen en risico's zich voordoen, de exploitatie mee- of tegenvalt, wordt dit direct verdisconteerd met de deelnemende gemeenten. Mee- en tegenvallers van de GRSK zijn daarom direct van invloed op het weerstandsvermogen van de gemeente. We gaan er echter vanuit dat ook voor de GRSK geldt dat de begroting taakstellend is, daarom zullen enkel opneemregelingen leiden tot bijbetaling. Ten aanzien van de risico's van de GRSK nemen we conform de overige verbonden partijen ons aandeel in de risico's mee. Echter de GRSK heeft de risico's niet gekwantificeerd	50%	90	45
Garantstellingen	In 2012 is het WBO verkocht aan Laurentius in Breda. In 2013 heeft Laurentius in 2013 haar Oirschotse bezittingen verkocht aan de corporatie Wooninc. Voor de financiering van het aandeel van niet sociale huurwoningen betrokken bij de verkoop, heeft Wooninc. een gemeentegarantie gekregen. Het risico bestaat dat Wooninc. op enig moment niet aan de rente- en aflossingsverplichtingen kan voldoen, waardoor de betrokken bank de gemeente aanspreekt op garantstelling. Jaarlijks wordt op basis van de jaarstukken van Wooninc. het risicobedrag bepaald.	10%	6.259	626
Calamiteit/ Pandemie	Onze gemeente loopt dagelijks het risico op een grootschalige crisis/ calamiteit. De COVID-19 crisis is hierin uiteraard het meest actuele voorbeeld. Niemand kan precies voorspellen hoe de volgende crisis/ calamiteit er precies uit ziet. Denk aan een grote brand op een van onze industrieterreinen, of een grote kettingbotsing met meerdere slachtoffers op de A58. Er is altijd een risico dat de gemeente (gedeeltelijk) aansprakelijk is voor het ontstaan en het verloop van een crisis/calamiteit. In dat geval zal de reguliere financiële dekking voor afhandeling van de calamiteit niet altijd volledig zijn.	10%	500	50
Arbeidsmarkt	Vanwege de krappe arbeidsmarktsituatie zijn sommige functies moeilijk in te vullen. De inhuurkosten liggen aanzienlijk hoger dan formatie kosten.	25%	1.000	250
Inflatie	Voor sommige taakvelden is de inflatie hoger dan de prijscompensatie die we ontvangen vanuit het Rijk. Voor deze extra kosten is dus geen dekking in de begroting.	25%	200	50

Inkoop	Gezien de mogelijke herindeling met Best, worden bij komende aanbestedingen vaker kortdurende contracten afgesloten. Veelal wordt door marktpartijen aangegeven dat langlopende contracten de voorkeur genieten boven kortlopende contracten. Door de kortere looptijd is er een grotere kans op prijsstijgingen bij verlenging, wat kan resulteren in een kostenstijging van 5-15%.	25%	800	200
Nieuw gemeentehuis	De verbouwing van het aangekochte gemeentehuis kan duurder uitvallen als voorzien voor de aankoop. We zijn inmiddels verder in het traject, de kostenramingen zijn helder en de opdrachten worden gegeven. Daarmee resteert enkel nog een risico aan het eind van het traject rondom de oplevering.	25%	100	25
Stabiliteit systemen, cyber-criminaliteit	Wij constateren dat de huidige systemen vaak niet up to date zijn en daarom is een hack een grote kans. En met de huidige wereld is het risico steeds groter.	25%	2.100	525
Pensioenen wethouders overdragen naar ABP	Op 1 januari 2028 moeten alle pensioenen zijn overgedragen aan pensioenfonds ABP. De voorbereiding van het wetsvoorstel om dit regelen gaat spoedig van start. De planning is om dit wetsvoorstel eind 2025 in te dienen bij de Tweede Kamer. Het bedrag dat aan het ABP overgedragen moet worden, kan afwijken van het bedrag dat wij voor de pensioenen hebben gereserveerd. Het bedrag is o.a. afhankelijk van de dekkinggraad bij het ABP en de rentestand op moment van overdracht. Mede omdat deze factoren in de tijd tot de overdracht nog flink kunnen fluctueren, laten we hier op dit moment nog geen berekening van maken. De voorziening op de balans per 31/12/2024 bedroeg €1.814K.	25%	580	145
	Niet gespecificeerde risico's < € 25.000 netto risico (diverse programma's/ 10 risico's).			117
Totaal netto risico's				5.081

Risicokaart

Op basis van deze inventarisatie is een risicokaart samengesteld voor onze gemeente. Aan elk risico is een risicoscore verbonden, door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse.

Deze methodiek maakt het mogelijk de risico's onderling te rangschikken op grootte. De risico's met het grootste risicogetal moet de hoogste prioriteit krijgen en als zodanig opgepakt worden. Het cijfer in de cel geeft het aantal risico's weer met dezelfde risicoscore.

De kaart laat zien dat het om 35 verbijzonderde risico's gaat waarvoor de kans en het mogelijke financieel gevolg is ingeschat.

Aandachtspunt bij de verbijzonderde risico's is het treffen van beheersmaatregelen. Hierdoor neemt de kans dat een risico optreedt af en worden de gevolgen van een risico verkleind.

Kans	10%	25%	50%	75%	90%
Financieel gevolg	zeer klein	klein	gemiddeld	Groot	zeer groot
$x > € 1.000.000$		1			
$€ 500.000 < x > € 1.000.000$	1				
$€ 250.000 < x > € 500.000$	1	2			
$€ 100.000 < x > € 250.000$		2	1		
$€ 50.000 < x > € 100.000$	2	1	3		2
$x < € 50.000$	10	7	1		

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit omvat de financiële middelen en mogelijkheden van de gemeente om (ondanks de werking van risicomanagement) financiële tegenvallers als gevolg van risico's op te vangen, waarvoor geen andere dekking aanwezig is en zonder het bestaande beleid te hoeven aanpassen. We berekenen de beschikbare weerstandscapaciteit als de som van alle elementen uit de gemeentelijke financiën die we daadwerkelijk kunnen inzetten om niet-begrote kosten te dekken. Eén van de meest bekende posten is de algemene reserve. Maar er zijn meer mogelijkheden, zoals stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en een eventueel voordelig begrotingsresultaat.

De benodigde weerstandscapaciteit moet in ieder geval hoger zijn dan de in artikel 12 van de Financiële verhoudingswet bepaalde minimumnorm. Deze norm is 2% van de uitkering uit het Gemeentefonds (€ 36.902.000), voor 2026 een bedrag van € 738.040.

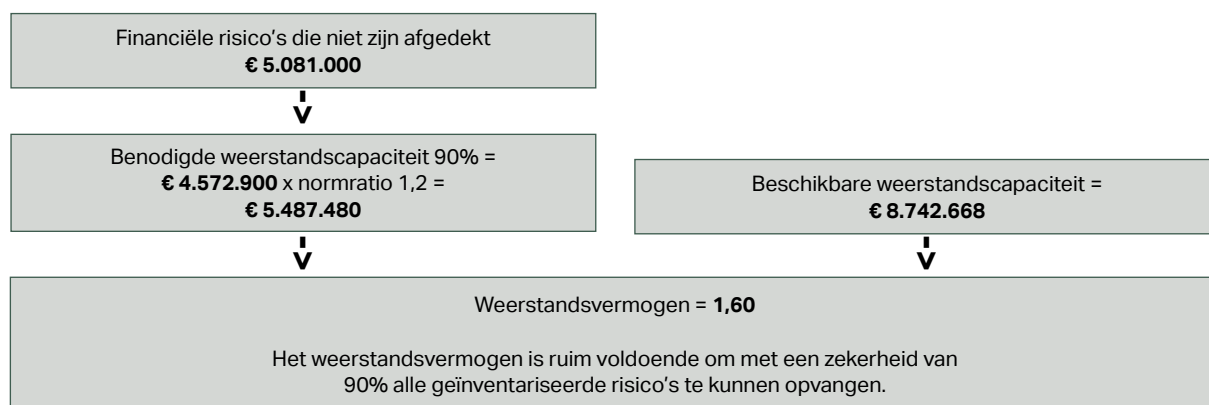
De volgende tabel geeft inzicht in de opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit voor onze gemeente.

We merken op dat de overige bestemmingsreserves pas inzetbaar zijn als beschikbare weerstandscapaciteit wanneer de gemeenteraad deze als zodanig bestemt. Dat heeft natuurlijk consequenties voor de doelen waarvoor zij nu zijn bestemd.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2026	bedrag (x € 1.000)
Algemene reserve Algemene Dienst, waarvan een bedrag van € 5.487 is opgenomen in de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8.743
Stille reserve(s) (voor zover binnen 1 jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast)	n.v.t.
Totaal	8.743

Oordeel over het vermogen

Bij het bepalen van een norm (ratio weerstandsvermogen) is het wenselijk te zoeken naar een evenwicht tussen financiële soliditeit en het streven om niet onnodig geld 'op de plank te laten liggen'. Een belangrijk criterium hierbij is de kwalitatieve beoordeling van het risicomanagement. Naast inzicht in de risico's en de financiële omvang is de inbedding van het risicomanagement in de organisatie belangrijk. Er is een minimale ratio vastgesteld van 1,2. Er is geen maximumratio ingesteld. Wanneer de ratio significant hoger uitvalt dan de minimale ratio kan volstaan worden met een lagere beschikbare weerstandscapaciteit, oftewel met een lagere reserve. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (de gekwantificeerde risico's). Bij de berekening van het weerstandsvermogen gaan we ervan uit dat niet alle risico's zich tegelijk in één jaar voordoen. In onze benadering is uitgegaan van een zekerheidspercentage van 90% dat alle risico's zich tegelijk en in hetzelfde jaar manifesteren (oftewel, dat 100% van de benodigde weerstandscapaciteit in dat jaar benodigd zou zijn). Daarom hebben we de totale benodigde weerstandscapaciteit (= individuele kans * impact van alle geïdentificeerde financiële risico's) vermenigvuldigd met 90%. Zie ook onderstaande figuur.

In 2026 is de stand van de algemene reserve en de reserve weerstandsvermogen gezamenlijk in totaal € 8,7 miljoen. We schatten de financiële risico's in deze begroting in op € 5.081.000 en daarmee fors hoger in dan in de begroting 2025 (€ 2.060.500). Hierdoor neemt de ratio weerstandsvermogen flink af (naar 1,6). Op basis van de minimumratio van 1,2 moet in de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing $1,2 \times € 4.572.900 = € 5.487.480$ worden aangehouden. In het reserveoverzicht is de aanpassing aan de benodigde weerstandscapaciteit niet meegenomen, deze wordt pas verwerkt bij de jaarrekening 2025. In bijlage 3 Specificatie saldi reserves en voorzieningen is een overzicht opgenomen en is zichtbaar dat er voor komende jaren wordt voldaan aan deze norm. In onderstaande tabel ziet u de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in de jaren 2018 tot en met 2026:

P&C Jaarschijf	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting	16,1	15,8	10,1	14,5	7,3	9,4	18,2	3,09	1,6
Jaarrekening	15,0	10,9	9,1	12,6	36,9	45,1	1,21	nvt	nvt

Alle genoemde risico's worden het komende jaar intern nauwgezet gevolgd. Daar waar nodig treffen we passende beheersmaatregelen om risico's te beperken en te elimineren. Hierover rapporteren we in de burap. In 2026 willen we nader onderzoeken - met alle gremia - hoe het weerstandsvermogen in te zetten, ter realisatie van de ambities van de gemeente.

Verplichte kengetallen op grond van het BBV

In onderstaande tabel staan de wettelijk verplichte kengetallen en de ontwikkeling ervan vanaf de rekening 2024 tot en met begroting 2026-2029. Met deze reeks maken we de trend inzichtelijk. Het nut van deze kengetallen wordt versterkt als we die afzetten tegen normen. Pas dan kunnen we beoordelen in hoeverre deze getallen voldoen aan de verwachtingen. Deze liggen vast in het GTK (Gemeenschappelijk Toezichtkader) van de provincie. Zie de volgende tabel.

Kengetallen 2024-2029	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	41,1%	65,4%	89,5%	114,2%	118,5%	122,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	41,1%	65,4%	89,4%	114,1%	118,5%	122,4%
Solvabiliteitsrisico	40,0%	32,1%	26,6%	23,5%	22,4%	22,1%
Grondexploitatie	2,6%	8,8%	9,4%	16,7%	11,5%	9,7%
Structurele exploitatieruimte	-1,9%	0,8%	-0,3%	1,0%	0,3%	0,8%
Belastingcapaciteit	104,5%	89,3%	95,3%	95,3%	95,3%	95,3%

Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) provincie			
Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

1A. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hierbij geldt: hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is, valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat leningen zijn afgesloten waarbij het geld vervolgens is

doorgeleend aan andere partijen, die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen, weergeven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier maken we duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. Voor 2026 is het kengetal 89%. Als we dit afzetten tegen het GTK zitten we in de categorie 'minst risicovol'. Landelijk gezien is de netto schuldquote pas een vraagstuk als deze hoger is dan 130%. Bij dit kengetal geldt: hoe lager, hoe beter.

Bedragen x € 1.000

1. Netto schuldquote		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Vaste schulden	+	25.982	40.652	54.980	70.185	75.778	79.990
B. Netto vlottende schuld	+	11.931	13.237	12.706	12.298	12.526	12.569
C. Overlopende passiva	+	8.442	8.442	8.442	8.442	8.442	8.442
Totale bruto schuld		46.355	62.331	76.128	90.926	96.747	101.002
D1. Financiële activa (uitzettingen > 1 jaar)	-	0	0	0	0	0	0
D2. Financiële activa (verstrekte leningen)	-	0	0	14	28	28	28
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	9.604	8.481	8.481	8.481	8.481	8.481
F. Liquide middelen	-	253	0	0	0	0	0
G. Overlopende activa	-	8.389	8.389	8.389	8.389	8.389	8.389
Totale netto schuld		28.109	45.461	59.258	74.056	79.877	84.132
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		28.109	45.461	59.244	74.028	79.849	84.104
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	68.458	69.489	66.241	64.854	67.398	68.689
Netto schuldquote		41%	65%	89%	114%	119%	122%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		41%	65%	89%	114%	118%	122%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, geven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV). Met een percentage van 89% zitten wij hier in de categorie 'minst risicovol'. En ook hier geldt: hoe lager, hoe beter.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente (op langere termijn) in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Voor de solvabiliteitsratio geldt: hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Een solvabiliteit van 100% zou inhouden dat de gemeente geen schulden heeft.

Met een getal van 27% passen we in het GTK van de provincie in de kolom 'neutraal'.

Solvabiliteitsratio

Bedragen x € 1.000

2. Solvabiliteitsratio		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Eigen vermogen	+	35.443	32.599	29.893	29.903	29.879	30.620
B. Totaal passiva	/	88.639	101.473	112.437	127.108	133.108	138.306
Solvabiliteit		40%	32%	27%	24%	22%	22%

3. Kengetal grondexploitatie

Een grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Als gemeenten of provincies leningen afsluiten om grond te kopen voor een (toekomstig) woningbouwproject, hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of ze deze schuld kunnen aflossen wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kunnen zij de schuld namelijk aflossen. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De laatste grondexploitaties werden eind 2020 afgesloten. Vanaf 2023 hebben wij 2 nieuwe grondexploitaties geopend. Hierdoor is het kengetal 9,4% voor 2026. Afgezet tegen het waarderingscijfer van het GTK van de provincie vallen we in de categorie 'neutraal'.

Grondexploitatie

Bedragen x € 1.000

3. Grondexploitatie		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Bouwgronden in exploitatie	+	1.783	6.083	6.234	10.852	7.743	6.647
Totale bouwgronden		1.783	6.083	6.234	10.852	7.743	6.647
B. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	68.458	69.489	66.241	64.854	67.398	68.689
Grondexploitatie		2,6%	8,8%	9,4%	16,7%	11,5%	9,7%

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatieruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en dit uit te drukken in een percentage. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent dit dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Voor de begroting 2026 is het cijfer -0,3%. Dit is een bedrag van -€ 192.000 ten opzichte van de begrote baten in 2026 van € 69,5 miljoen. Zie ook het overzicht lasten en baten programma's 2026-2029 verderop in de financiële begroting in dit boekwerk. Een positief percentage is volgens het GTK het minst risicovol. In 2025, 2027 tot en met 2029 is sprake van een positief kengetal (zie de tabel verplichte kengetallen BBV op pagina 49).

Structurele exploitatieruimte

Bedragen x € 1.000

4. Structurele exploitatieruimte		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Totale structurele lasten	-	62.477	68.631	67.750	64.463	66.904	67.849
B. Totale structurele baten	+	61.270	66.241	65.194	64.583	66.988	68.589
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	263	15.506	994	294	398	376
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	+	162	18.477	3.359	855	525	215
Totale structurele resultaat		-1.309	580	-192	680	211	580
E. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	68.458	69.489	66.241	64.854	67.398	68.689
Structurele exploitatieruimte		-1,9%	0,8%	-0,3%	1,0%	0,3%	0,8%

5. Belastingcapaciteit

De onroerendezaakbelasting is voor gemeenten de belangrijkste vorm van belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of in welke mate er ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hierbij wordt uitgegaan van de woonlasten voor een gezin, bestaande uit de OZB voor een woning met een gemiddelde waarde, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Naast de OZB wordt ook gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing, omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut). De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Dit percentage geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% geeft aan dat er theoretisch meer belasting zou kunnen worden geheven. Dit is een keus van de gemeente zelf. Met een percentage van 95,3% is de belastingdruk in Oirschot lager dan het landelijk gemiddelde (minst risicovolle categorie GTK).

Gemeentelijke belastingcapaciteit

Bedragen x € 1.000

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	510	541	553	553	553	553
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	242	169	211	211	211	211
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+	286	230	240	240	240	240
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	0	0	0	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde		1.038	940	1.004	1.004	1.004	1.004
E. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in laatst bekende begrotingsjaar	/	994	1.053	1.053	1.053	1.053	1.053
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde		104,5%	89,3%	95,3%	95,3%	95,3%	95,3%

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Elke dag maken inwoners en bezoekers van Oirschot gebruik van de openbare ruimte in de gemeente; ieder op zijn of haar eigen wijze en met een eigen doel. De openbare ruimte vervult zo honderden verschillende functies voor evenzoveel mensen die al net zo verschillend zijn. Daarmee vormt het een onmisbaar element in een gezonde en actieve gemeenschap. Die openbare ruimte moeten we dus koesteren. En dat doen we met gedegen beheer en onderhoud, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Elke keuze die wordt gemaakt op het vlak van budget en investeringen heeft direct resultaat op de kwaliteit van de openbare ruimte en daarmee de leefbaarheid van Oirschot.

Hoe de gemeente Oirschot de komende 4 jaar invulling geeft aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is vastgelegd in het Integraal Maatschappelijk Beheerkader 2.0 (IMBK 2.0). Het vertrekt vanuit de behoorlijk solide beheerbasis die met het vorige IMBK is gelegd. Maar naast dit kader voor de korte termijn dwingen maatschappelijke kwesties de gemeente tot verder kijken en het maken van plannen voor de lange termijn. Klimaatbestendigheid is hierbij het codewoord: de openbare ruimte moet het hoofd kunnen bieden aan de effecten van klimaatverandering en beter bestand zijn tegen zowel extreme hitte en droogte als hevige regenval. Dit vraagt niet alleen om een nieuwe inrichting van de openbare ruimte, maar ook om een andere manier van beheren. Dat kost tijd en geld, maar de transitie is onvermijdelijk: de effecten van de klimaatverandering zijn nu al merkbaar.

Om onze ambitie richting te geven zijn verschillende beleidsdocumenten vastgesteld zoals het Vastgoedbeleid in 2016 en het Integraal Maatschappelijk Beheerkader 2.0 (IMBK 2.0) in 2023. Middels het IMBK 2.0 heeft de raad gekozen voor een kwaliteitsniveau wat terug te lezen is in het IMBK 2.0. Op basis van het scenario en de bekende areaalgegevens, zijn de beheerbudgetten 2026-2029 bepaald. Om te komen tot concrete uitwerking van het IMBK in projecten is in 2024 het Integraal Maatschappelijk Meerjaren Programma (IMMP) geactualiseerd. In het IMMP (het uitvoeringskader van het IMBK) zijn projecten opgenomen voor de meerjarenbegroting 2026-2029. Deze worden jaarlijks geactualiseerd.

Areaalgegevens op orde

Goede areaalgegevens zijn het fundament van het beheer van de openbare ruimte. Er zijn nieuwe rekenmotoren ontwikkeld. Hiermee kunnen we zelf, met actuele kostenkengetallen, financiële doorrekeningen uitvoeren. Dit geldt zowel voor klein als groot onderhoud. Op basis van deze doorrekeningen ontstaat actueel inzicht in de beheerkosten. In 2026 voegen we de assets sportaccommodaties en gemeentelijk vastgoed toe.

Kernpunten

- 'Huis op orde': van alle assets zijn areaalgegevens, kwaliteit, onderhoudsbehoefte, vervangingsinvesteringen en risico's in beeld voor de komende planperiode. Ook borgen we dat deze informatie op orde blijft middels extra formatie. We voegen de assets sportaccommodaties en gemeentelijk vastgoed toe.
- Actuele rekenmotoren in eigen beheer: iedere beheerder is in staat om zijn eigen areaal door te rekenen en kosten voor klein en groot onderhoud te bepalen.
- Beheer op orde: rationeel beheer, met onderhoud en vervanging op basis van vaktechnische normen/richtlijnen. Achterstanden zijn ingelopen en we zijn voorbereid op toekomstige opgaven.
- Consequenties inrichting: past bij functionele inrichting, met robuust en sober standaard materiaalgebruik in de wijken. Er is ruimte voor afwijkende of bijzondere materialen, met een representatieve uitstraling, sierwaarde of design in de (historische) centra.
- Bestuurlijke ambities: gedifferentieerde beeldkwaliteit geeft invulling aan de identiteit van de centra en doorgaande wegen. Sluit aan op de functionaliteit en beleving van inwoners en bezoekers en gedeeltelijk op bestuurlijke ambities.
- Financieel op orde: realistisch en voldoet aan de eisen van de toezichthouder.
- Geen kapitaalvernietiging. Robuuste begroting, biedt ruimte om invulling te geven aan de belangrijkste beleidskaders en opgaven, met enige ruimte voor tegenvallers en incidenten.

Beeldkwaliteit

We hebben een gedifferentieerd beheer: met beeldkwaliteit A in het historische centrum van Oirschot en de centra van de dorpen. Voor hoofdwegen geldt zowel technisch als netheid/schoon kwaliteitsniveau B. Voor woongebieden, bedrijventerreinen en natuur & buitengebied zijn gedifferentieerde kwaliteitsniveaus opgenomen, zie tabel hieronder. Met dit beeldkwaliteit volgen we de landelijke systematiek van het CROW.

Beeldkwaliteit	Centra dorpen	Hoofdwegen	Woongebieden	Bedrijven-terreinen	Natuur & buitengebied
Technisch	A	B	C	C	C
Netheid / schoon	A	B	B	B	B

Dataregistratie

We leggen onze areaalgegevens vast in een beheersysteem dat is ondergebracht in de Kempen-samenwerking bij het Shared Servicecenter (SSC). Dit is onze basis waar we van uitgaan bij het voorbereiden van het Integraal Maatschappelijk Meerjarenprogramma (IMMP), alsook het inzetten van de rekenmotoren en het opstellen van bestekken en onderhoudscontracten. Het vastleggen van data gebeurt op basis van de landelijk geldende standaarden. We voegen de assets sportaccommodaties en gemeentelijk vastgoed toe.

In 2022 zijn de areaalgegevens op orde gebracht en in overleg met SSC De Kempen nieuwe mutatieprocessen doorgevoerd. Ook is binnen de afdeling het mutatieproces geborgd.

Via structureel overleg zorgen we samen met SSC De Kempen voor verdere verbetering van het mutatieproces.

Areaalaccres en prijsindexatie

Ieder jaar vinden er wijzigingen plaats aan het beheerareaal als gevolg van projecten op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen. Denk aan nieuwe locaties voor wonen en bedrijven met hun openbare ruimte, uitbreidingen van de (recreatieve) infrastructuur boven- en ondergronds en functieveranderingen van bestaande locaties.

Budgetaanpassingen zijn ieder jaar nodig. Deze worden jaarlijks in beeld gebracht en meegenomen met de koersnota en meerjarenbegroting. We verhogen de budgetten op basis van toegevoegde woningen of m² oppervlakte. De resultaten van de doorrekeningen met de nieuwe rekenmotoren nemen we hierin ook mee.

Het IMBK geeft kaders voor het onderhoud van de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen;
- Meubilair;
- Riolering en water;
- Civiele kunstwerken;
- Openbare verlichting;
- Groen;
- Schoon;
- Spelen / bewegen;
- Verkeer en vervoer;
- Sportaccommodaties;
- Gemeentelijk vastgoed.

Op de volgende pagina's gaan we in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten.

Per soort kapitaalgoed is beschreven:

- Het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd.
- Het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van onderhoud.
- De actuele staat van onderhoud;.
- De in de begroting opgenomen budgetten.

Wegen

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK).

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

Eind 2022 is het wegenareaal volledig geïnspecteerd. De aanwezige achterstand lopen we geleidelijk in. We maken hiervoor een planning waarbij we rekening houden met de beschikbare budgetten binnen het IMBK.

De hoofdwegen hebben goede kwaliteit, waardoor de doorstroming en veiligheid voor de meeste weggebruikers geborgd zijn. Duidelijk zichtbaar is dat de kwaliteit van de wegen buiten de bebouwde kom (buitengebied en natuurgebieden) het laagste is. Dit betreft vooral asfaltwegen. In 2024 is een nieuwe weginspectie uitgevoerd waaruit blijkt wat de actuele staat is waarna we deze uitkomsten verwerken in het IMMP.

In 2023 is het IMBK geactualiseerd. Hieraan is een uitvoeringsplan wegen gekoppeld. Daarin omschrijven we de huidige kwaliteit van het beheerareaal. Met een planning van het benodigde onderhoud laten we zien wat dat de komend 5 jaar gaat kosten.

Kwaliteitsniveau wegen

Beeldkwaliteit	Centra dorpen	Sociale, culturele en maatschappelijke voorzieningen	Hoofdwegen	Woongebieden	Bedrijven-terreinen	Natuur & buitengebied
Technisch Heel / veilig	A	B	B	C	C	C
Verzorgend Netheid / schoon	A	B	B	B	B	B

Beschikbare budgetten wegen

Wegen	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 422.934	€ 422.934	€ 422.934	€ 422.934
Starting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 784.875	€ 784.875	€ 784.875	€ 784.875
Investerings	€ 1.574.289	€ 0	€ 1.050.000	€ 0

Meubilair

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

De omvang en de technische staat zijn bekend. In de rapportage van de inventarisatie voor beheerdata, basis op orde, komt de werkelijke omvang van het straatmeubilair naar voren.

Nadat de omvang bekend is wordt de onderhoudsbehoefte bepaald. Hierna is een uitvoeringsplan gemaakt en zijn deze vertaald in de assetsheets.

Beschikbare budgetten meubilair

Meubilair	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Investerings	€ 70.625	€ 70.625	€ 70.625	€ 70.625

Riolering en water

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario (inclusief noodzakelijke maatregelen voor klimaatadaptatie en waterberging).

3. Actuele staat van onderhoud

In 2023 heeft een nieuwe grootschalige inspectie van de vrijvervalriolen plaatsgevonden. De resultaten hiervan worden in de actualisatie van het IMMP meegenomen. Qua functioneren voldoet de gemeente aan de eisen die het waterschap stelt. De riolen en de buitenruimte zijn nu nog niet in staat om de heftige 'klimaatbuien' afdoende te verwerken. De afgelopen jaren zijn alle stelsels opnieuw doorgerekend en de hoeveelheid en plaatsen waar water op straat komt in beeld gebracht. Aan de hand daarvan is een maatregelenplan opgesteld dat tevens onderdeel vormt van het programma Water en Riolering en daarmee uitvoering geeft aan het IMBK.

Beschikbare budgetten riolering en water

Riolering	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie excl. kapitaallasten)	€ 1.163.155	€ 1.037.128	€ 1.132.128	€ 1.304.936
Storting voorziening	€ 184.215	€ 184.215	€ 184.215	€ 184.215
Investerings	€ 2.215.156	€ 2.393.187	€ 1.245.000	€ 1.347.817

Civiele kunstwerken

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

In 2023 is een nieuwe inspectie op de inmiddels 41 civiele kunstwerken uitgevoerd. Op basis hiervan is in 2025 een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Dit jaar starten we met het uitvoeren van de maatregelen.

Beschikbare budgetten civiele kunstwerken

Civiele kunstwerken	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 119.073	€ 119.073	€ 119.073	€ 119.073

Groen

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

Na het vaststellen van het IMBK gaan we starten met het opstellen van een uitvoeringsprogramma groen. In 2026 gaan we verder met de uitvoering van dit programma, wat als gevolg heeft dat het onderhoud verbeterd en de kwaliteit van het groen verhoogd wordt conform het gewenste beeld.

We voldoen daarmee aan de wettelijke zorgplicht. In 2025 is de boomverordening vernieuwd, waardoor deze weer actueel is. Thema's als duurzaamheid en klimaat zijn hierin meegenomen.

Beschikbare budgetten groen

Groen	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 1.589.680	€ 1.589.680	€ 1.589.680	€ 1.589.680
Investerings	€ 420.000	€ 420.000	€ 420.000	€ 420.000

Openbare verlichting

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

Ons areaal van deze onderdelen van de openbare ruimte is voldoende in beeld in aantallen en met name qua kwaliteit om de kwaliteitsslag te maken naar B in het algemeen en A kwaliteit in de centra. Op basis van de middelen die beschikbaar zijn in het IMBK, inventariseren en inspecteren we deze producten op kwaliteit. Ook is ons beheersysteem op orde met deze gegevens. Ook in 2026 zijn we aan het verleden op basis van het meerjarenplan.

Beschikbare budgetten openbare verlichting

Openbare verlichting	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 295.951	€ 295.951	€ 295.951	€ 295.951
Investerings	€ 1.606.719	€ 1.601.981	€ 534.003	€ 0

Spelen

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

Alle toestellen voldoen aan de veiligheidseisen. Vanuit de wettelijke aansprakelijkheid wordt ieder toestel jaarlijks aan een inspectie onderworpen. Gebreken die naar voren komen worden verholpen. Tussentijds voert het Servicebedrijf visuele controles uit. De ondergronden worden gereinigd en onderhouden zodat ze voldoen aan de veiligheidseisen.

Beschikbare budgetten spelen

Spelen	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Storting voorziening	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500

Verkeer en Vervoer

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK), met daaronder het mobiliteitsplan.

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Bij de vaststelling van het IMBK is gekozen voor het basisscenario.

3. Actuele staat van onderhoud

Het dagelijks onderhoud vertaalt zich naar het onderhoud op verkeerstekens, zijnde borden en markering. In 2026 onderzoeken we of een deel van het huidige areaal gesaneerd kan worden. In 2024 is een inspectie uitgevoerd van alle markeringen en op basis daarvan wordt in 2025 een uitvoeringsprogramma gemaakt voor 2026 en de jaren daarna.

Beschikbare budgetten verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 765.583	€ 765.583	€ 765.583	€ 765.583
Investerings	€ 1.066.988	€ 785.444	€ 1.435.444	€ 0

Gebouwen en Sportaccommodaties

1. Het beleidskader

Het actuele en vigerende beleid is het huidige Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK), met daaronder kadernota Vastgoed.

2. Vastgesteld kwaliteitsniveau

Het kwaliteitsniveau voor alle gebouwen is 3 (PVM; vastgoed consultancybureau). In 2019 is voor de velden en de parkinrichting van de buitensportaccommodaties onderhoudsniveau C (CROW) en voor de gebouwen van de buitensportaccommodaties conditieniveau 3 (PVM) bepaald als standaard onderhoudsniveau. Er is een duurzame meerjarenonderhoudsprognose opgesteld. Het IMBK geeft aan wat het kwaliteitsniveau gaat worden.

3. Actuele staat van onderhoud

De staat van onderhoud is voor alle gebouwen goed. Er is gestart met verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Beschikbare budgetten gebouwen en sportaccommodaties

Gebouwen en sportaccommodaties

Openbare gebouwen	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 212.314	€ 212.314	€ 212.122	€ 212.122
Storting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 50.245	€ 50.245	€ 50.245	€ 50.245

Diverse privaatrechtelijke bezittingen	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 219.227	€ 210.327	€ 210.327	€ 210.327
Storting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 48.938	€ 48.938	€ 48.938	€ 48.938

Multifunctioneel gebouw de Klep Middelbeers	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 149.975	€ 149.975	€ 149.975	€ 149.975
Storting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 20.633	€ 20.633	€ 20.633	€ 20.633
Investeringen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Gebouwen sportaccommodaties	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 195.751	€ 195.751	€ 195.751	€ 195.751
Storting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 82.800	€ 82.800	€ 82.800	€ 82.800
Investeringen	€ 49.500	€ 0	€ 0	€ 0

Sportvelden	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	€ 332.447	€ 332.447	€ 332.447	€ 332.447
Storting t.b.v. voorziening groot onderhoud	€ 24.339	€ 24.339	€ 24.339	€ 24.339
Investeringen	€ 56.800	€ 63.888	€ 0	€ 0

Paragraaf Financiering

Inleiding

Onder financiering verstaan we: de manier waarop we voorzien in de benodigde gelden om lopende uitgaven te kunnen doen of om investeringen te betalen. We onderscheiden daarbij financiering met kort geld en met lang geld. Bij kort geld is sprake van daggeldleningen, kasgeldleningen en rekening-courant. Lang geld betreft - voor onze gemeente - vrijwel uitsluitend vaste geldleningen. Daarnaast speelt de vermogenspositie van onze gemeente een centrale rol: we hebben een uitstekende vermogenspositie met voldoende saldo aan reserves en voorzieningen. In deze paragraaf worden de beleidsvoornemens en het risicobeheer inzichtelijk gemaakt van de gemeentelijke financieringsportefeuille. Hiervoor gebruiken we het instrument van treasurybeleid.

Bij treasury gaat het om de financiering van het gemeentelijk beleid tegen zo gunstig mogelijk voorwaarden. Dit omvat het zorgen voor voldoende liquide middelen, het beleggen van tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement en het daarbij afdekken van de risico's, met name op het gebied van rente en krediet. Dit alles op de meest doelmatige wijze en volgens de wettelijke voorschriften van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Bij treasury gaat het dus om het sturen, het beheersen, het verantwoorden en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ons treasurybeleid is vastgelegd in de verordening treasurystatuut gemeente Oirschot 2015 (vastgesteld door uw raad op 15 december 2015). Door allerlei ontwikkelingen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie dient de verordening treasurystatuut te worden aangepast. Herziening van dit statuut is reeds in voorbereiding en wordt uiterlijk in de eerste helft van 2026 afgerond. Periodiek actualiseren we diverse financiële verordeningen, waaronder deze.

Financieringsbeleid

Het financieringsbeleid is erop gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met "kort geld" te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat, gelet op onze liquiditeitenplanning, noodzakelijk is. Het streven is om de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken.

Door een meerjarige liquiditeitenplanning brengen we dit zo goed mogelijk in beeld.

Komende jaren gaan wij, in het belang van de Oirschotse samenleving, behoorlijk investeren.

Zoals we nu ook zien bij de rijksoverheid leiden deze uitgaven tot een verhoging van het financierings-tekort. Zeker gezien de relatief lage rentevoet (historisch gezien) achten wij dit verantwoord.

Uit de tabel meerjarige liquiditeitenplanning blijkt dat we eind 2026 een financieringsvraagstuk van € 20,5 miljoen verwachten, aflopend tot een vraagstuk van € 9,6 miljoen in 2029.

Bedragen x € 1.000

Liquiditeitenplanning		2026	2027	2028	2029
Beginsaldi	A	9.250	-650	-2.226	-3.916
Betalingen					
Salarissen		15.428	15.254	15.512	15.460
Geldleningen		3.041	3.611	3.639	3.808
Rentekosten (huidige MJB)		1.218	1.727	2.081	2.253
Aktiviteitenplan investeringen		7.092	8.135	7.502	5.638
Restantkredieten		6.228	6.228	6.228	6.228
Verbonden Partijen		21.378	21.210	21.138	20.887
Grondexploitatie		9.959	7.310	1.383	2.554
Subsidies		2.242	2.161	2.074	2.074
Voorzieningen		1.369	1.452	1.112	1.112
Overige uitgaven		20.986	17.245	16.982	17.975
Totaal betalingen	B	88.942	84.334	77.652	77.991
Ontvangsten					
Rijksbijdragen		40.592	41.215	41.550	42.884
Bijdrage overige overheden		586	771	779	788
OZB en gem. belastingen		15.691	16.425	16.909	17.490
Grondexploitatie		25	25	4.517	3.625
Overige ontvangsten		1.525	1.415	1.415	1.396
Rente opbrengsten					
Financiering		20.469	22.749	10.625	9.574
Totaal ontvangsten	C	79.042	82.759	75.961	75.924
Saldo / tekort (A+B+C)		-650	-2.226	-3.916	-5.984

Rentebeleid

Korte termijn

De rente is nadat deze historisch laag was in 2019 tot en met 2021 weer aan het stijgen. We kiezen ervoor om maximaal gebruik te maken van de ruimte die de kasgeldlimiet (in 2026 € 1,402 miljoen) ons biedt om mogelijke financieringstekorten op te vangen door het aantrekken van (kortlopende) kasgeldleningen. Door de lage rente en de invoering van het schatkistbankieren verwachten wij

minimale renteinkomsten. Waar voorgaande jaren nog sprake is geweest van een negatieve rente (waardoor we met het aantrekken van kasgeld rente ontvingen) is deze situatie inmiddels veranderd in een normale situatie. Dat betekent dat we ook rente moeten betalen als we kasgeld aantrekken.

Lange termijn

Het tarief voor een lening van 40 jaar lag in augustus 2025 op 3,34%. Op basis van de hiervoor weergegeven meerjarige liquiditeitenplanning, verwachten we tijdens de periode 2026 - 2029 een vaste geldlening van ca € 65 miljoen nodig te hebben.

We houden er hierbij rekening mee dat we € 1,402 miljoen als een kasgeldlening aantrekken, omdat we die ruimte binnen de kasgeldlimiet beschikbaar hebben.

Rentetoerekening aan investeringen

Sinds de nieuwe voorschriften per 1 januari 2017 is het voor gemeenten verplicht om het saldo van de betaalde en ontvangen rente toe te rekenen aan de investeringen. Deze toerekening gebeurt door het bepalen van een gemiddeld rentepercentage, ook wel rente-omslagpercentage genoemd.

Dit rente-omslagpercentage ontstaat door de gecalculeerde te betalen rente na aftrek van uitzonderingsrente (ten behoeve van projectfinanciering) te confronteren met de boekwaarde van materiële vaste activa aan het begin van een begrotingsjaar. Hierdoor ontstaat een gemiddeld rentepercentage dat gekoppeld is aan de gefinancierde activa.

Risicobeheer

We onderscheiden verschillende vormen van risico's: onder andere renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's en garantstellingen. De Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) noemt een aantal verplichte elementen dat het risico beperkt. De uitwerking voor de gemeente Oirschot van die verplichte elementen is uitgewerkt in het door uw raad vastgestelde Treasurystatuut.

Renterisicobeheer/kasgeldlimiet en renterisiconorm

Bij de kasgeldlimiet gaat het om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een door het ministerie vastgesteld percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Dit betekent dat de gemeente tot maximaal de hoogte van de kasgeldlimiet kortlopende schulden mag hebben. Als deze limiet drie kwartalen achter elkaar wordt overschreden, moeten we een vaste geldlening aantrekken. In de hiernavolgende tabel is de kasgeldlimiet voor de gemeente Oirschot weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	2026
Omvang begroting 2026 lasten	69.941
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	5.945

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningenportefeuille zodat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering wordt beperkt. De gewijzigde renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de renterisiconorm voor de periode 2026 - 2029.

Modelstaat B (Renterisico vaste schuld over de jaren 2026 t/m 2029)

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen renterisico(norm)	2026	2027	2028	2029
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	3.041	3.611	3.639	3.008
3	Renterisico (1 + 2)	3.041	3.611	3.639	3.008
4	Renterisiconorm	13.988	13.027	13.564	13.665
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	10.947	9.416	9.925	10.657
5b = 3 > 4	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal 2026	69.941	65.137	67.821	68.325
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4 = 4a x 4b / 100	Renterisiconorm	13.988	13.027	13.564	13.665

Renteschema

De commissie BBV heeft geadviseerd om het renteschema uit haar rentenotitie op te nemen in de financieringsparagraaf. Onderstaand overzicht geeft onder andere inzicht in de rentelasten en het renteresultaat.

	2025	2026	2027	2028
Externe rentelasten				
Korte financiering	11.185	10.675	10.675	10.675
Lange financiering	1.197.142	1.706.382	2.060.142	2.232.221
Totaal externe rentelasten	1.208.327	1.717.057	2.070.817	2.242.896
Externe rentebaten				
Korte financiering	-140.000	-145.000	-150.000	-150.000
Lange financiering	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Per saldo aan rentelasten	1.053.327	1.557.057	1.905.817	2.077.896
Rente grondexploitatie	-85.204	-192.636	-263.295	-562.705
Rente projectfinanciering	-42.360	-39.989	-37.583	-35.141
Saldo door te berekenen externe rente	925.763	1.324.432	1.604.939	1.480.050
Aan taakvelden toe te rekenen rente	925.763	1.324.432	1.604.939	1.480.050
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	925.763	1.324.432	1.604.939	1.480.050
Renteresultaat	0	0	0	0

Kredietrisicobeheer

Bij de verstrekte geldleningen loopt de gemeente kredietrisico's. Dit risico wordt vooral beheerst door terughoudendheid bij het verstrekken van nieuwe leningen. Verder neemt de hoofdsom gedurende de looptijd af en dus ook het kredietrisico voor de gemeente. In de tabel hieronder staat het overzicht van verstrekte leningen. De € 100.000 aan aflossingen per jaar zijn gebaseerd op ervaringscijfers en ontleend aan de jaarrekening 2024.

Verstrekte geldleningen	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	362.553	370.579	300.579	200.579
Reguliere aflossingen	100.000	100.000	100.000	100.000
Stand per 31 december	262.553	270.579	200.579	100.579

Garantstellingen

De gemeente staat garant voor vijf geldleningen met een totaalbedrag per 1 januari 2026 van € 7 miljoen waarvan twee leningen op naam van Wooninc. staan voor een bedrag van € 6,6 miljoen. Verder fungeert de gemeente als achtervang van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw voor een drietal leningen ten name van Wooninc. voor een totaalbedrag van € 41 miljoen. De afgelopen jaren zijn alle leningen steeds normaal afgelost. Het risico voor het niet nakomen van afspraken door de kredietnemer en daardoor het gemeentelijke risico is minimaal. In de risicoparagraaf is voor de

leningen van Wooninc. waarvoor de gemeente zelf garant staat rekening gehouden met een risico van € 0,626 miljoen (10% van € 6,26 miljoen).

Naast bovengenoemde garantstellingen is ook de starterlening opnieuw ingevoerd.

Op 24 september 2024 is door de raad besloten akkoord te gaan met een garantstelling voor startersleningen voor een totaal van € 2.5 miljoen.

Leningenportefeuille

Naast inzicht in de verstrekte geldleningen, is het ook van groot belang om inzicht te hebben in onder meer de grootte van de opgenomen leningen. Hieronder in tabel de opgenomen geldleningen:

*Dit is exclusief in de toekomst op te nemen geldleningen aan de hand van de liquiditeitsplanning.

Bedragen x € 1.000

Opgenomen geldleningen	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	28.615	46.043	65.180	72.167
Reguliere aflossingen	3.041	3.611	3.639	3.808
Stand per 31 december	25.574	42.431	61.542	68.359

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer vindt al vele jaren plaats via de NV BNG bank. Daarnaast heeft onze gemeente ook nog een betaalrekening bij de Rabobank. Die rekening gebruiken inwoners sporadisch om betalingen aan de gemeente te verrichten. Daarnaast wordt die rekening gebruikt om contant geld, dat ontvangen is bij de publieksbalie, af te storten.

Schatkistbankieren

Dit houdt in dat publieke instellingen al hun liquide middelen (boven drempelbedragen), die niet direct nodig zijn voor het uitvoeren van hun publieke taak, aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Dit drempelbedrag is voor een begrotingstotaal tot € 500 miljoen per 1 juli 2021 verhoogd. Vanaf die datum mogen publieke instellingen de eerste € 1 miljoen of 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist houden. Voor Oirschot is dit voor 2026 € 1,399 miljoen. Dit is het minimale bedrag (2% van het begrotingstotaal is $2\% \times € 69.914.253 = € 1.398.825$).

EMU Saldo

Het EMU-saldo is ontstaan in het kader van het (Europese) streven naar houdbare overheidsfinanciën. De Europese begrotingsregels zijn grotendeels vastgelegd in het Stabiliteits- en Groeipact (SGP).

De belangrijkste uitgangspunten van het SGP zijn:

1. Het EMU-saldo, ofwel het nationale begrotingstekort, mag niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit tekort neemt het Rijk 2,6% voor zijn rekening en de decentrale overheden 0,4%.
2. De EMU-schuld: de overheidsschuld moet lager zijn dan 60% van het BBP.

In Nederland is het SGP uitgewerkt in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof). De Wet Hof bevat onder andere een bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gezamenlijke en gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de Europese begrotingseisen te respecteren. Voor een nog betere beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het opnemen van het EMU-saldo in de begroting. De geprognosticeerde balans dient ervoor om de raad meer inzicht te geven in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

In de hierna opgenomen tabellen zijn de berekening van het EMU-saldo voor de periode 2025 t/m 2029 opgenomen. Voor de berekening van het EMU-saldo geldt dat dit ook moet kunnen worden berekend op basis van enkele onderdelen uit de geprognosticeerde balans. Dit is de reden dat twee berekeningen van het EMU-saldo zijn opgenomen. Wanneer het EMU-saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot. Als het saldo negatief is, spreken we over een vorderingentekort.

8a. Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo			Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-2.844	-2.707	11	-24	741
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	9.911	10.800	10.039	9.108	6.294
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	-298	-126	-137	203	203
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.300	151	4.618	-3.109	-1.096
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			-17.353	-13.783	-14.783	-5.821	-4.255

Prognosebalans

Bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Activa							
Vaste activa							
Immateriële vaste activa	261	237	212	410	620	830	1.040
Materiële vaste activa	59.236	67.858	77.794	88.395	98.224	107.123	113.207
Financiële vaste activa	513	514	514	528	542	542	542
Totaal vaste activa	60.010	68.609	78.520	89.333	99.387	108.495	114.789
Vlottende activa							
Voorraden	444	1.783	6.083	6.234	10.852	7.743	6.647
Uitzettingen	10.644	9.604	8.481	8.481	8.481	8.481	8.481
Liquide middelen	256	253	0	0	0	0	0
Overlopende activa	2.133	8.389	8.389	8.389	8.389	8.389	8.389
Totaal vlottende activa	13.478	20.030	22.953	23.104	27.722	24.613	23.517
Totaal activa	73.488	88.639	101.473	112.437	127.108	133.107	138.306
Passiva							
Vaste passiva							
Reserves	36.530	35.470	32.473	30.234	29.332	29.776	30.040
Resultaat boekjaar	714	-27	127	-342	571	103	580
Voorzieningen	7.755	6.841	6.543	6.416	6.279	6.482	6.684
Vaste schuld	14.514	25.982	40.652	54.980	70.185	75.778	79.990
Totaal vaste passiva	59.513	68.266	79.793	91.289	106.368	112.139	117.294
Vlottende passiva							
Vlottende schuld	9.455	11.931	13.237	12.706	12.298	12.526	12.569
Overlopende passiva	4.520	8.442	8.442	8.442	8.442	8.442	8.442
Totaal vlottende passiva	13.975	20.373	21.679	21.148	20.740	20.968	21.011
Totaal passiva	73.488	88.639	101.473	112.437	127.108	133.108	138.306

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in bedrijfsvoering hebben een aantal zaken al echt helpen verbeteren. Nu is het zaak om vast te houden en door te pakken in de ontwikkelingen die nodig zijn om écht bij de huidige tijd te komen, personeel vast te houden en onze organisatie klaar te stomen richting de verwachte fusie. Bedrijfsvoering is juist in 2026 klaar om de volgende stappen die zich aandienen aan te kunnen en de laatste achterstanden die nog ingelopen moeten worden, ook daadwerkelijk in te lopen. Tegelijkertijd blijft de omgeving veranderen en moeten we meebewegen in datgene wat op ons afkomt. Deze paragraaf bedrijfsvoering gaat in op enkele belangrijke pijlers in onze bedrijfsvoering en welke doorontwikkeling we daar in 2026 in willen maken. In de keuzes die we maken houden we telkens voor ogen dat ontwikkeling belangrijk moet zijn voor de samenleving, wetgeving óf ons personeel. Daarbij dienen de ontwikkelingen duurzaam te zijn en geen korte tussenoplossing welke weer omgegooid wordt bij een fusie. Er is daarom ook gekozen om sommige zaken, die wel in het verleden zijn benoemd, niet op te pakken in het komende jaar. Keuzes maken blijft namelijk belangrijk. Zoals in het verleden al benoemd zijn de financiële middelen niet oneindig, maar ook onze ambtelijke organisatie kent haar grenzen.

Personele inzet - kerngegevens

In onderstaande, vernieuwde, tabel worden de personele kerngegevens weergegeven. Duidelijk zichtbaar is de personele uitbreiding die in de begroting 2024 zat en vanaf 2025 ook ingevuld wordt. Voor de begroting 2026 is de toevoeging van medewerkers voor de uitvoering van de participatiewet voorzien, en een geringe uitbreiding middels deze begroting. De totale loonsom van de organisatie groeit, maar in 2026 niet meer in gelijke mate als het jaar daarvoor. Daarnaast dalen de kosten voor externe inhuur, met name doordat er meer eigen invulling van vacatures is. Aandacht richting de toekomst is nodig voor het opleidingsbudget, omdat dit een vast bedrag is en niet met de groei van de organisatie meegroeit. Op dit moment is het opleidingsbudget voor 2026 nog wel voldoende om te voorzien in de behoefte van de organisatie.

Kengetal	Realisatie 2024	Prognose 2025	Begroot 2026
Formatie in fte	139	143	150
Bezetting in aantal fte (excl. externen)	120	142	150
Totale loonsom (x €1.000)	€ 10.014	€ 13.811	€ 14.010
Kosten externe inhuur (x €1.000)	€ 3.671	€ 2.021	€ -
Gemiddelde leeftijd (jaar)	46,3	45,9	45,5
Percentage deeltijd (%)	45%	45%	45%
Ziekteverzuim (%)	7,69%	6,50%	
Gemiddelde verzuimduur (dagen)	21,44		
Opleidingsbudget per fte (€)	€ 2.500	€ 2.113	€ 2.000

Human Resource Management

Vanuit HR zetten we in 2026 in op het binden, boeien en behouden van ons personeel. Met de aankomende fusie starten we een proces wat spannend, uitdagend maar ook onzeker kan zijn. Tegelijkertijd willen we als organisatie onze medewerkers kansen bieden, maar ook veiligheid laten voelen en nieuwe talenten aantrekken. Dit samenspel vraagt om een HR-beleid wat zich richt op de mens in onze organisatie.

We focussen minder op het ontwikkelen van nieuw HR beleid;. Uiteraard zorgen we dat we veranderende wetgeving blijven opnemen in ons beleid.

Concreet ontplooiën we de volgende activiteiten:

- Samen met teammanagers en teamleiders zorgen we voor voldoende aandacht voor onze medewerkers. We zorgen voor oprechte aandacht en beschikbare tijd om te spreken over onzekerheid, werkdruk, werkplezier en persoonlijke zaken.
- We zetten in op de ontwikkeling van onze organisatie, de teams en de individuen. Hierbij wordt de koppeling gemaakt naar de opbrengst van de strategische personeelsplanning. We zorgen dat ontwikkeling op verschillende niveaus aandacht krijgt. Dit doen we door ontwikkeltrajecten te organiseren die bijdragen aan de organisatiebrede ontwikkeling (bijvoorbeeld lean management, agile werken, toepassing van AI) maar ook door individuele ontwikkeling te stimuleren en actief het gesprek aan te gaan over de individuele (ontwikkel-)behoeften.
- We zetten in op een blijvend gevoel van samen. Vanuit onze kernwaarde van verbinding, maar ook de sfeer en cultuur die we hebben als organisatie willen we medewerkers binden en boeien vanuit het gevoel dat we er samen voor gaan. Er komt daardoor meer ruimte voor teambuilding.
- Om steeds de verbinding te houden met het werkplezier van onze medewerkers wordt gedurende het jaar op meerdere momenten gemeten hoe medewerkers het werken bij gemeente Oirschot ervaren. Zodoende kan tijdig actie ondernomen worden.

Financiën

In de afgelopen jaren is er geïnvesteerd in financiën. Met tijdelijke ondersteuning, een nieuw financieel systeem en een systeem voor het maken van de P&C producten zijn belangrijke pijlers neergezet voor het doorontwikkelen van deze tak van bedrijfsvoering. In 2025 is er daarnaast een nieuwe visie neergezet over financieel advies in de organisatie. In 2026 gaan we daarop voortborduren. Dat betekent dat we concreet aan de slag gaan met:

- Budgethouderschap in de organisatie verbeteren. Daar ligt enerzijds een noodzaak tot actualisering van beleid, maar vooral focus op goede begeleiding van beleidsmedewerkers en projectleiders bij hun financiële taken.
- Automatisering in Key2financiën doorvoeren; het vernieuwde systeem kan verschillende handmatige processen meer geautomatiseerd laten verlopen, of via werkprocessen in het systeem in plaats van met losse formulieren.

Daarnaast kent de specialisatie financiën de nodige personele uitdagingen. De vacatures op deze afdeling zijn moeilijk te vervullen en de gemiddelde leeftijd is hoog. Dit vergt de nodige verjonging, maar ook extra capaciteit om die overdracht van vakvolwassen, zeer ervaren personeel naar jonger personeel, goed te laten verlopen. Daarnaast staan de openstaande formatieplaatsen bijna continu geopend, maar zonder invulling zorgt dit voor veel inhuur op deze afdeling.

Juridische zaken

Het team Juridische zaken zet zich in voor een efficiënte en zorgvuldige uitvoering van de wettelijk verplichte handhavingstaken. Daarbij ligt de nadruk op bemiddeling en een snelle, informele afdoening van dossiers, zodat kwesties zoveel mogelijk in goed overleg worden opgelost. In 2026 investeren we in het verder verbeteren en stroomlijnen van onze werkprocessen. Daarmee benutten we de beschikbare capaciteit optimaal en creëren we ruimte om, naast de verplichte taken, ook meer bestuurlijk gewenste handhavingssaken op te pakken. Zo blijven we werken aan een oplossingsgerichte en betrouwbare handhavingsaanpak voor inwoners en ondernemers.

Daarnaast werken we vanuit dit team aan meer algemene juridische aangelegenheden. In 2025 is er een team ingericht om de Woo-verzoeken die binnenkomen adequaat te kunnen oppakken. In 2026 komt de nadruk te liggen op juridische kwaliteitszorg; het actualiseren van onze regelingen en het actualiseren van onze standaard overeenkomsten. In 2026 verwachten we tevens dat de toegenomen capaciteit in dit specialisme leidt tot minder kosten voor externe juridisch advies, wat we in de afgelopen jaren helaas wel hebben moeten inzetten.

Communicatie & Participatie

Eind 2024 heeft het college de Notitie Inwonerparticipatie vastgesteld. Deze notitie biedt een duidelijk kader voor de samenwerking tussen de gemeente, inwoners, bedrijven en organisaties bij het ontwikkelen van plannen, beleid en projecten. Daarnaast bevat de notitie praktische handvatten voor inwoners die een initiatief willen starten in hun buurt of omgeving. In 2025 zijn hiermee de eerste ervaringen opgedaan en in 2026 zorgen we ervoor dat het werken met de notitie dagelijkse praktijk wordt. De kaders uit de notitie worden vertaald naar een participatieverordening, waarin ook het uitdaagrecht is opgenomen. De verordening wordt in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Informatievoorziening & automatisering

In programma 5, onder speerpunt 2, zijn reeds twee activiteiten beschreven die we in relatie tot het collegeprogramma ondernemen. Informatievoorziening en automatisering is één van de kernelementen in onze organisatie en het op orde krijgen van de organisatie. Daarnaast is het één van de teams die het eerst aan de slag gaat richting een mogelijke fusie met Best.

Informatiemanagement & informatieveiligheid

Zodra de gemeenteraad een definitief besluit neemt in maart, gaat dit onderdeel van onze organisatie aan de slag, samen met de keuze om in te vlechten in de GRSK of te ontvlechten. Dat zal een intensief traject zijn, waarvoor de benodigde ambtelijke capaciteit zal worden ingezet. Concrete activiteiten zijn op dit moment nog niet aan te geven, omdat deze sterk samenhangen met de keuzes die nog gemaakt moeten worden. De afdeling blijft daarom ook deels ruimte houden in de planning voor de keuzes, wetende dat er significante aandacht heen gaat in 2026.

Ten aanzien van veiligheid en privacy zijn we al in 2025 aan de slag met een stevigere samenwerking met de gemeente Best op het gebied van privacy. Ten aanzien van veiligheid is het van belang

om te blijven inspelen op de toenemende dreigingen van mogelijke hacks, fraude of andere kwaadwillendheid. Vanuit informatie-veiligheid continueren we het programma waarin we onze organisatie bewust maken van deze issues, door online training, tests (bijvoorbeeld phishingmails die we zelf versturen) en actieve informatie zodra een nieuwe medewerker begint.

Informatiebeheer

Informatiebeheer omvat onze postverwerking, maar ook ons archief en beheer van alle informatie in onze organisatie. Voor 2026 hebben we de volgende concrete activiteiten

- Vervroegde overdracht archief naar RHCE (Regionaal Historisch Centrum Eindhoven) vanwege verhuizing naar een gebouw met minder archiefruimte. We ruimen dus proactief op.
- Doorvoeren vervanging door digitalisering; doorlopende en projectmatige vervanging van analoge archiefwaardige informatie naar digitale reproductie. Hierdoor stoppen we de interne analoge informatiestroom en gaan we vorming van hybride dossiers (die intensiever beheer vragen) tegen. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan een goede beheersing van het samenspel tussen werken in MS365 en documenten opslaan in archiefwaardige systemen.
- Uitvoeren acties uit het verbeterplan informatiebeheer. De uitvoer van de acties samen met de gesprekken moet leiden tot een toezichtoordeel 'voldoet' voor informatiebeheer. Dit resulteert in het beëindigen van het verscherpte toezicht door provincie.

Interne beheersing

De interne beheersing (IB) raakt de gehele organisatie en is randvoorwaardelijk om 'in control' te zijn op zowel de primaire als de ondersteunende processen. De organisatie is 'in control' als zij risico's (in processen) onderkent en zij maatregelen neemt zodat de uitkomst van de processen voorspelbaar wordt, om zo de organisatiedoelen te bereiken.

Interne beheersing betreft het totaal van (administratieve) richtlijnen, procedures en maatregelen die intern zijn genomen om tot betrouwbare (juist en rechtmatig) verantwoording te komen. Interne beheersing richt zich daarmee vooral op de kwaliteit van de inrichting van de processen zelf en op de betrouwbaarheid (voorspelbaarheid) van de informatie die uit de processen komt.

De afgelopen jaren hebben wij gewerkt aan het verder op orde krijgen van de interne beheersing en de verbijzonderde interne controle (VIC). Dit hebben we gedaan op basis van het 'Drie lijnen model'. Op het moment van schrijven van de programmabegroting is er een drie lijnen model in de maak voor de overheid. De derde lijn (de verbijzonderde interne controle (VIC)) zal daarin niet meer alleen achteraf komen kijken wat er fout is gegaan en nog gerepareerd moet worden, maar kantelt naar een VIC gericht op de kwaliteit van de processen. Zij zorgt er ook voor dat de organisatie het college het comfort kan bieden om een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. In de jaarrekening legt het college sinds 2023 verantwoording af over de rechtmatigheid.

In 2026 zet de VIC door in de ontwikkeling die nu reeds is ingezet. Enkele processen worden door de vakafdelingen nu beter beheerst, waardoor de VIC ook tijd krijgt om door te ontwikkelen op andere processen; zowel qua controle als op het gebied van kwaliteit. Deze standalone rol in de gemeente Oirschot blijft aan de ene kant kwetsbaar door de geringe bezetting, maar anderzijds zien we de grote meerwaarde van deze rol.

Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid (gemeentewet art. 213a)

Volgens de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur voert het college van burgemeester en wethouders minimaal één onderzoek per jaar uit naar de doelmatigheid dan wel doeltreffendheid. Het onderzoeksplan wordt opgenomen in de begroting. In de jaarrekening rapporteert het college over de voortgang van de onderzoeken.

In 2025 is Pepperflow als rapportage tool geïmplementeerd. Het college zal in 2026 onderzoek doen naar de doeltreffendheid van deze implementatie.

Huisvesting & facilitaire zaken

Eind 2025, begin 2026 nemen we het nieuwe gemeentehuis in gebruik. Dit zal een groot deel van de problemen die werden ervaren in de huidige huisvesting oplossen. Denk hierbij aan kwaliteit van licht, lucht en warmte. Tegelijkertijd brengt een nieuw pand ook altijd weer nieuwe uitdagingen met zich mee. Alles is op een andere plek te vinden en er is significant minder opbergruimte. Dat past bij de digitaliseringsslag die we maken in onze werkwijzen, maar vereist ook de nodige aanpassingen in de manier van werken. Vanuit facilitaire zaken ondersteunen we dit proces en zorgen we voor een aangename, nieuwe werkomgeving waar iedereen goed kan werken en werkruimtes doelgericht worden gebruikt. Voor de verhuizing en het versneld opruimen van het archief (en overbrengen naar het RHCe) worden incidentele middelen vrijgemaakt.

Paragraaf Verbonden Partijen

Financiële uitgangspunten

- De vier grote verbonden partijen MRE, GGD, ODZOB en VRBZO hebben op eenduidige wijze de gegevens voor de begroting 2026 aangeleverd.
- Het begrote resultaat is per verbonden partij verschillend. In de meeste situaties is sprake van een nihil resultaat. De bijdragen van de deelnemende gemeenten vormen de sluitpost om te komen tot genoemd resultaat.

Verbonden partijen bijdragen

1.1 Metropoolregio Eindhoven	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doelstelling / Openbaar belang	Een optimale ontwikkeling van het vestigingsklimaat voor inwoners en ondernemers in de regio Zuidoost Brabant. Het Samenwerkingsakkoord 2024-2026 is de basis voor de bestuurlijke samenwerking van de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Visie, missie en ambitie zijn beschreven. Het Samenwerkingsakkoord geldt vier jaar en wordt ieder jaar met de opstelling van de begroting geactualiseerd.
Deelnemers	21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. van de Ven
Programma / taakveld	Hoofdthema's: - Economie programma 2 - Mobiliteit programma 4 - Energietransitie programma 3 - Transitie Landelijk Gebied programma 3
Bijdrage opgave Oirschot	De Metropoolregio Eindhoven behelst een strategische overall visie voor de regio ten behoeve van de ontwikkeling van het vestigingsklimaat op de vier (nieuwe) hoofdthema's.
(bedragen x € 1.000)	1-1-2026 31-12-2026
Eigen vermogen	€ 20.247 € 19.859
Vreemd (lang) vermogen inclusief voorzieningen	€ 21.938 € 20.848 waarvan € 4.964 voorzieningen waarvan € 4.506 voorzieningen
Totale lasten en resultaat 2026	Begroting lasten en baten € 20.310. Resultaat €0.
Financieel belang	Totale bijdrage voor 2026 is € 345.277. Dit bedrag wordt besteed voor de onderdelen: Regionale opgaven, Brainport Development, Stimuleringsfonds en Regionaal Historisch Centrum.

1.2 GGD Zuidoost Brabant	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doelstelling / Openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg.
Deelnemers	21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant
Bestuurlijke vertegenwoordiger	C. van Overdijk

Programma / taakveld	Programma 1	
Bijdrage opgave Oirschot	- Het namens Oirschot uitvoeren van onderdelen van de Wet Publieke Gezondheid, waaronder jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring en milieukundige advisering (zoals intensieve veehouderij in relatie tot gezondheid). - Medewerking geven aan de totstandkoming van een nieuw gezondheidsbeleid dat verankerd is in het transformatieplan sociaal domein. Hierbij kijken we naar de bredere rol die de GGD kan spelen binnen het sociale domein in het versterken van de eigen kracht van mensen en welzijn. - Uitvoeren van preventieve activiteiten uit ons gezondheidsbeleid (rondom speerpunten zoals overgewicht en sociale weerbaarheid). De GGD heeft een rol in de uitvoering van diverse preventieactiviteiten gericht op gezond en veilig opgroeien van jongeren (alcohol, drugs, overgewicht) waardoor zij actief kunnen blijven meedoen aan de samenleving.	
	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 5.650	€ 5.590
Vreemd vermogen inclusief voorzieningen	€ 27.808 waarvan € 2.895 voorzieningen	€ 26.220 waarvan € 2.895 voorzieningen
Totale lasten en resultaat	Totale lasten en baten 2026: € 99.230. Resultaat € 0.	
Financieel belang	Totale bijdrage over 2026 is € 856.137. Dit bedrag wordt besteed aan de onderdelen: Algemene bijdrage en Pubercontact.	

1.3 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost		
Vestigingsplaats	Eindhoven	
Doelstelling /	1. Ontwikkelen van een samenwerkingsverband van politie, brandweer, GHOR (GGD) RAV, 21 regiogemeenten en Defensie, gericht op basis brandweezorg en rampenbestrijding/crisisbeheersing. 2. Uitvoering van de Wet veiligheidsregio's: a. inventariseren risico's branden, rampen en crises; b. adviseren bevoegd gezag over risico's branden, rampen en crises in aangewezen gevallen en via beleid bepaalde gelegenheden; c. adviseren college van B&W; d. voorbereiden bestrijding branden en organiseren rampenbestrijding/crisisbeheersing; e. voorzien meldkamerfunctie; f. aanschaf/beheer gemeenschappelijk materieel; g. inrichten/beheren informatievoorziening. 3. Bestrijding infectieziekten (A-ziekten). 4. Uitvoeren Regionale Ambulance Voorziening (RAV).	
Deelnemers	21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant	
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Keijzers-Verschelling	
Programma / taakveld	Programma 1	
Bijdrage opgave Oirschot	Taken op het terrein van brandweezorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisis-beheersing.	
Bedragen x € 1.000	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 2.557	€ 687
Vreemd vermogen inclusief voorzieningen	€ 47.350 waarvan € 1.676 voorzieningen	€ 47.290 waarvan € 798 voorzieningen
Totale lasten en resultaat	Totale lasten en baten € 71.873. Resultaat € 0.	
Financieel belang	Totale bijdrage over 2026 is € 1.279.430. Dit bedrag wordt besteed aan de onderdelen: Algemene bijdrage, Gemeentelijke rampenbestrijding, Bijdrage bevolkingszorg en Piketregeling bevolkingszorg.	

1.4 WSD	
Vestigingsplaats	Boxtel
Doelstelling / Openbaar belang	Het matchen, inzetten en ontwikkelen van zoveel mogelijk mensen die behoren tot de Participatiewet.
Deelnemers	9 gemeenten tussen 's-Hertogenbosch - Tilburg - Eindhoven
Bestuurlijke vertegenwoordiger	C. van Overdijk
Programma / taakveld	Programma 1
Bijdrage opgave Oirschot	Begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die hulp nodig hebben bij het vinden en behouden van werk.
Bedragen x 1.000	1-1-2026 31-12-2026
Eigen vermogen (algemene reserve)	€ 10.700 € 10.700
Vreemd vermogen inclusief voorzieningen	€ 156 (voorzieningen) € 156 (voorzieningen) Begroot resultaat 2026 € 4.395.
Financieel belang	Uit eigen middelen betalen we € 17.471 voor algemene bestuurskosten. Daarnaast storten we van de ontvangen rijksbijdrage voor participatie € 2.605.625 door aan de WSD.

1.5 GR Samenwerking Kempengemeenten	
Vestigingsplaats	Reusel
Doelstelling / Openbaar belang	Het bevorderen van een duurzame, robuuste samenwerking, door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen, het vergroten van het gemeenschappelijke kennisniveau en het inspelen op bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen die de bestuurskracht van de individuele gemeenten zullen beïnvloeden. De taakvelden MD, SSC en VTH maken deel uit van de GRSK.
Deelnemers	Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel - de Mierden
Bestuurlijke vertegenwoordiger	P. van den Biggelaar, C. van Overdijk en J. Keijzers-Verschelling
Programma / taakveld	Hoofdthema's: - MD programma 1 Sociale leefomgeving - SSC programma 12 Overhead - VTH programma 3 Ruimtelijke leefomgeving
Bijdrage opgave	Efficiënte en minder kwetsbare bedrijfsvoering bij Sociale Zaken; ICT; Vergunningen Toezicht en Handhaving.
Bedragen x € 1.000	1-1-2026 31-12-2026
Eigen vermogen	Nihil Nihil
Vreemd vermogen inclusief voorzieningen	Nihil Nihil Totale lasten 2026: € 29.356.649. Resultaat € 0.
Financieel belang	Totale bijdrage over 2026 is € 4.170.006. De bijdrage wordt besteed aan: SSC, VTH, WMO-jeugd en staf van de GRSK.

1.6 Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doelstelling / Openbaar belang	ODZOB voert voor de aangesloten gemeenten en provincie wettelijke en niet-wettelijke taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), incl. verwante activiteiten, zoals specialistisch advies en beleid, indien deelnemers dat vragen.
Deelnemers	21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant

Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. van de Ven
Programma / taakveld	Programma 3
Bijdrage opgave Oirschot	Oirschot neemt zowel VTH-basistaken (verplicht) af als verzoektaken. ODZOB levert een bijdrage aan de uitvoering van ons milieu- en vergunningenbeleid, de handhaving daarvan, een duurzame leefomgeving, het intrekken van lege vergunningen en de duurzame ontwikkeling van de intensieve veehouderij.
Bedragen x € 1.000	1-1-2026 31-12-2026
Eigen vermogen	€ 3.739 € 3.589
Vreemd vermogen inclusief voorzieningen	€ 4.885 € 4.885 waarvan € 168 voorzieningen waarvan € 168 voorzieningen
	Totale lasten en baten 2026 € 32.405.438. Resultaat € 0.
Financieel belang	Totale bijdrage over 2026 is € 648.414. De bijdrage wordt besteed aan de volgende onderdelen: Landelijke basistaken, Verzoektaken, Collectieve taken en ROK milieutoezicht.

2.1 Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant	
Vestigingsplaats	Oirschot
Doelstelling / Openbaar belang	Voor deelnemende gemeenten het gezamenlijke inkoop- en aanbestedingsbeleid uitvoeren, begeleiden en adviseren. Daarnaast zorgt Bizob voor voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied.
Deelnemers	Bizob kent heeft aangesloten organisaties (24 gemeenten en 12 aan deze gemeenten gelieerde organisaties in de regio Zuidoost Brabant).
Bestuurlijke vertegenwoordiger	P. van den Biggelaar
Programma / taakveld	Programma overhead
Bijdrage opgave Oirschot	Bizob verzorgt methoden voor inkopen en aanbestedingen om naleving van wet- en regelgeving te borgen en BIZOB verzorgt een doelmatige en integere inkoop.
Bedragen x €1.000	1-1-2026 31-12-2026
Eigen vermogen	Niet bekend Niet bekend
Vreemd (kort en lang) vermogen	Niet bekend Niet bekend Totale lasten 2026 € 7.343 Totale baten 2026 € 7.677. Positief resultaat € 330.
Financieel belang	Totale bijdrage over 2026 van € 255.300.

2.2 Regionaal Netwerk het Groene Woud	
Vestigingsplaats	Liempde
Doelstelling / Openbaar belang	Realiseren visie en uitvoeringsprogramma van de Streekraad Het Groene Woud & de Meijerij
Deelnemers	Stichting Streekhuis Het Groene Woud: dertien gemeenten, provincie, twee waterschappen, drie terreinbeheerders, ZLTO, Stichting Streekfonds Het Groene Woud en Coöperatie Het Groene Woud.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. van de Ven
Programma / taakveld	Programma 4
Bijdrage opgave Oirschot	Versterking van het landschap door te investeren in het landschap, stimulering groene economie en het bieden van ruimte aan ondernemers. Realisatie en (co)financiering van projecten uit het programma Vitaal Landelijk Gebied in het Groene Woud.
	1-1-2023 31-12-2023

Eigen vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ - 219.753	€ -200.750
Vreemd vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 1.998.792	€ 1.934.214
	Resultaat 2023 € 18.524. Begroting 2026 verschijnt in november 2025.	
Financieel belang	Onze jaarlijkse bijdrage is € 10.000 vanaf 2021. Daarnaast betalen we een jaarlijkse bijdrage van € 8.517 voor de jaren 2025 t/m 2028 voor het Van Gogh Nationaal Park. Van Gogh Nationaal Park is formeel opgericht per 31 december 2020.	

2.3 NV Bank Nederlandse gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doelstelling / Openbaar belang	De bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. Zij draagt door financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten voor de gemeente en haar inwoners.	
Deelnemers	De aandelen zijn in handen van het Rijk, gemeenten en provincies. Het rijk heeft 50 procent van de aandelen en de overige 50 procent is voor de gemeenten en provincies. Oirschot bezit 8.775 aandelen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiger	P. van den Biggelaar	
Programma / taakveld	Programma algemene dekkingsmiddelen	
Bijdrage Oirschot	Geen direct individualiseerbare bijdrage	
	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 4.721 miljoen	€ 4.777 miljoen
Vreemd vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 110.819 miljoen	€ 123.164 miljoen
	Resultaat over 2024 is een winst van € 294 miljoen.	
Financieel belang	De gemeente bezit 8.775 aandelen. In de begroting 2026 gaan we, uit voorzichtigheidsprincipe, uit van een dividenduitkering van € 2,28 per aandeel. BNG doet traditiegetrouw geen enkele voorspelling over toekomstig resultaat. € 2,51 per aandeel.	

2.4 Brabant Water NV		
Vestigingsplaats	Den Bosch	
Doelstelling / Openbaar belang	Brabant Water levert water uit de beste bronnen. Ze doen er alles aan om dat ook voor de toekomst veilig te stellen. Daarom zorgen ze goed voor de waterwingebieden. Brabant Water levert producten en diensten op een hoog niveau aan. Klantgericht, kostenbewust, met moderne techniek en actieve zorg voor de omgeving. In samenspel met anderen levert Brabant Water een herkenbare bijdrage aan de maatschappelijk waarde van water in al zijn facetten. Brabant Water ziet zijn medewerkers als belangrijke ambassadeurs in een wereld om water.	
Deelnemers	Provincie Noord Brabant 30 % aandelen en de overige 70 % is in handen van de gemeenten. In totaal zijn 10 miljoen aandelen x 0,10 EUR uitgegeven waarop 27,79595 % is volgestort.	
Bestuurlijke vertegenwoordiger	P. van den Biggelaar	
Programma / taakveld	Programma algemene dekkingsmiddelen	
Bijdrage opgave Oirschot	Geen direct individualiseerbare bijdrage	
Bedragen x €1.000	1-1-2024	31-12-2024

Eigen vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 699.235	€ 716.350
Vreemd vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 618.615 waarvan € 266.738 voorzieningen	€ 694.860 waarvan € 319.381 voorzieningen
Resultaat	Over 2024 is een positief resultaat van € 17.115 behaald.	
Financieel belang	De gemeente bezit 15.440 aandelen x € 0,10 = € 1.544,- Brabant Water keert geen dividend uit, de winst wordt gebruikt voor versterking van het eigen vermogen.	

2.5 Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland U.A.		
Vestigingsplaats	Heeze	
Doelstelling / Openbaar belang	De Bosgroep is een onafhankelijke organisatie van en voor eigenaren van bos- en natuurgebieden. De Bosgroep adviseert en ondersteunt de leden bij het duurzaam ontwikkelen, beheren in stand houden van bos en natuur. De Bosgroep stimuleert samenwerking tussen leden en organiseert activiteiten om kennis te delen met eigenaren, beheerders en andere betrokken partijen.	
Deelnemers	Particuliere landgoed eigenaren en gemeenten	
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. van de Ven	
Programma / taakveld	Programma 4	
Bijdrage opgave Oirschot Bedragen x € 1.000	Duurzaam bos- en natuurbeheer 1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 1.240	€ 1.575
Vreemd vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 13.798	€ 12.103
	Over 2024 is per saldo een winst van € 28.178 behaald. Begroting 2026 verschijnt in december 2025.	
Financieel belang	De Bosgroep voert voor ons werkzaamheden uit waarover jaarlijks een apart jaarverslag wordt vervaardigd.	

2.6 Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost		
Vestigingsplaats	Helmond	
Doelstelling / Openbaar belang	Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is er voor complexe probleemsituaties waar dwang, vaak gecombineerd met zorg, gewenst is. Indien nodig neemt het Veiligheidshuis de regie tijdelijk op zich, maar het Veiligheidshuis kan ook aansluiten bij een lokaal casusoverleg.	
Deelnemers	21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant en er wordt samengewerkt met zorg- en veiligheidspartners.	
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Keijzers-Verschelling	
Programma / taakveld	Programma 1	
Bijdrage opgave Oirschot	Aanpak van complexe casuïstiek binnen de thema's jeugd, veelplegers, nazorg, ex-gedetineerden, relationeel geweld en overlast en verslaving.	
	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 610.000	€ 570.000
Vreemd vermogen	Niet van toepassing. Het Veiligheidshuis heeft geen voorzieningen en geen langlopende geldleningen	
Resultaat	Begrote lasten over 2026 zijn € 1.226.000,-. Begrote baten 2026 zijn € 1.226.000,- Over 2026 wordt een resultaat verwacht van € 0,00.	
Financieel belang	In de begroting 2026 is een bijdrage van € 7.090 opgenomen.	

2.7 Connectie Brainport	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doelstelling / Openbaar belang	Bedrijven verbinden met de beste oplossing voor hun connectiviteitsvraagstukken.
Deelnemers	19 deelnemers, waaronder gemeenten en voornamelijk overige maatschappelijke organisaties
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. van de Ven
Programma / taakveld	Programma 2
Bijdrage opgave Oirschot	
Bedragen x € 1.000	1-1-2024 31-12-2024
Eigen vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 5.902 € 5.182
Vreemd vermogen: o.b.v. meest recente jaarverslag	€ 2.748 € 2.827
Financieel belang	Over 2024 is een winst van € 720 behaald. Vanaf december 2022 heeft gemeente Oirschot 58.000 aandelen in het bezit.

Paragraaf Lokale Heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de totale inkomsten binnen de gemeentelijke begroting. De paragraaf lokale heffingen, conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV), biedt een overzicht van het beleid voor de lokale lasten. Deze paragraaf lokale heffingen bestaat uit:

- Geraamde opbrengsten;
- Beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- De lokale lastendruk;
- Kwijtscheldingsbeleid.

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën, namelijk belastingen en rechten. Belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat. De lokale belastingen, o.a. de OZB en toeristenbelasting, zijn bijdragen in de algemene kosten van de gemeente en hebben een budgettaire functie. Heffingen zijn rechten, tarieven en leges. De gemeente krijgt (maximaal) de kosten vergoed die ze zelf maakt. De totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten. De gemeenteraad bepaalt, door het vaststellen van de belastingverordeningen, welke belastingen de gemeente heft en welke heffingsmaatstaven en tarieven er worden gehanteerd.

Opbrengsten

Onderstaande tabel geeft over de jaren 2023 t/m 2029 een beeld van de opbrengsten van de verschillende belastingen en rechten zoals die nu in de jaarrekening (t/m 2024) en daarna de begroting (vanaf 2025) zijn verwerkt.

Tabel 1. Opbrengsten belastingen en rechten 2023 t/m 2029

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onroerende zaakbelastingen	7.716	8.041	8.696	8.915	9.140	9.378	9.613
Rioolheffing	1.561	1.793	2.046	2.393	2.647	2.912	3.351
Afvalstoffenheffing	1.398	1.574	1.634	2.122	2.176	2.230	2.286
Leges	1.681	1.721	1.980	1.507	1.579	1.501	1.348
Forensenbelasting	99	9	42	49	50	51	52
Toeristenbelasting	490	442	489	482	608	608	608
Reclamebelasting	39	40	40	46	46	46	46
Totaal	12.984	13.619	14.926	15.514	16.245	16.726	17.303
% stijging / daling t.o.v. vorig jaar		4,9%	9,6%	3,9%	4,7%	3,0%	3,5%

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Ons college heeft voor de ontwikkeling van de lokale lasten de volgende financieel - technische uitgangspunten gehanteerd:

- a. De algemene index / prijsstijging is voor 2026 bepaald op 2,74% ; voor 2027 op 2,52% ; voor 2028 2,61% en 2029 op 2,50%. Deze percentages worden bij de meeste belastingen en rechten gehanteerd. Waar wordt afgeweken is dat expliciet vermeldt.
- b. De OZB-opbrengst wordt jaarlijks verhoogd met de algemene index. Bij het bepalen van de tarieven houden we rekening met de gevolgen van de hertaxaties. De procentuele waardevermindering gedurende 2025 is voor de woningen bepaald op 12%, voor de niet-woningen op 2,25%.
- c. De forensenbelasting wordt jaarlijks verhoogd met de algemene index, bij het bepalen van de tarieven houden we rekening met de gevolgen van de hertaxaties voor de woningen van 12%.
- d. Om in 2026 kostendekkend te zijn, hoeven de leges, met uitzondering van de wettelijk vastgestelde tarieven, niet te worden geïndexeerd ten opzichte van 2025.
- e. De tarieven die opgenomen zijn in de algemene tarievenverordening zijn voor 2026 verhoogd met de algemene index genoemd onder a. De tarieven worden afgerond op € 0,05.
- f. De toeristenbelasting wordt qua tariefstelling vereenvoudigd. Er worden vanaf 2026 slechts 2 tarieven gehanteerd. Voor het verblijf in/op een hotel, bed & breakfast, vakantiewoning, camping of camperplaats wordt een tarief van € 2,50 per persoon per overnachting in rekening gebracht. Voor het verblijf in een groepsaccommodatie is dat € 1,90.
- g. Voor wat betreft de afvalstoffenheffing wordt gestreefd naar 100% kostendekking. Om dit percentage te bereiken dienen de tarieven voor het vast recht verhoogd te worden met 3,5%, de variabele ledigingstarieven voor GFT met 17% en voor restafval met bijna 5%.
- h. Om kostendekkend te worden dienen we de tarieven van de rioolheffing met 25% te verhogen ten opzichte van 2025.
- i. De tarieven voor de reclamebelasting blijven ongewijzigd.

Voor een verdere onderbouwing van hetgeen onder f, g en h wordt gesteld, wordt ook verwezen naar de resultaten van de onderzoeken, welke zijn uitgewerkt onder het hoofdstuk "ontwikkeling van het meerjarig saldo".

Voorlopige tarieven en opbrengsten/ behandeling belastingverordeningen

Bij de tarieven die in deze paragraaf worden genoemd is sprake van voorlopige tarieven.

In december leggen wij alle belastingverordeningen aan uw raad voor ter besluitvorming.

Dan worden ook de definitieve tarieven voorgelegd, die in een aantal situaties kunnen afwijken van de voorlopige tarieven die genoemd zijn in deze paragraaf. Datzelfde geldt voor de raming van de opbrengsten. De financiële gevolgen daarvan nemen we dan mee in een begrotingswijziging.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen

Onroerende Zaak Belastingen

De heffingsgrondslag voor de onroerende zaakbelastingen is de waarde zoals die in het kader van de Wet Waardering Onroerende Zaken jaarlijks wordt vastgesteld. Er zijn drie onroerende zaakbelastingen namelijk de gebruikersbelasting voor niet-woningen en de eigenarenbelasting voor respectievelijk woningen en niet-woningen.

De OZB opbrengst verhogen wij met het inflatiepercentage van 2,74%. Hierbij hebben we rekening gehouden met een waardestijging van de bestaande objecten. Daarbij hebben we rekening gehouden met de areaaluitbreiding in 2025 van het aantal belastingobjecten.

Op basis van informatie van de Waarderingskamer wordt de landelijke marktontwikkeling tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2025 bij woningen geschat op 10,5%. Voor niet-woningen wordt de waarde-ontwikkeling over dezelfde periode geschat op 2%. Voor gemeente Oirschot wordt de waarde-ontwikkeling geschat op 12% voor woningen en 2,25% voor niet woningen. In de berekening voor de OZB tarieven gaan we uit van een totale WOZ waarde:

- Woningen € 4.729.047.680
- Niet woningen eigenaren € 776.850.126
- Niet woningen gebruikers € 698.239.427

Tabel 2. Tarieven onroerende - zaakbelastingen 2024 en 2025 en 2026

Soort belasting	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Eigenaren woningen	0,1018%	0,1079%	0,0990%
Eigenaren niet-woningen	0,3044%	0,3211%	0,3226%
Gebruikers niet woningen	0,2447%	0,2582%	0,2595%

Rioolheffing

Rioolbelasting is een bestemmingsheffing om kosten voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater te verhalen. Artikel 228a Gemeentewet maakt een onderscheid tussen de waterketen (afvoer afvalwater) en het watersysteem (hemelwater en grondwater).

Voorheen werd het tarief voor meerdere jaren vastgesteld. Nadeel hiervan was, dat wanneer de kosten sterker stijgen dan voorzien, er tekorten ontstaan die middels de voorziening moeten worden aangevuld. In 2026 verhogen we daarom de tarieven met 25%, dit leidt in 2026 nog niet tot 100% kostendekking en zal het tekort uit de voorziening moeten worden aangevuld. Vanaf 2027 streven we naar 100% kostendekking.

Voor de rioolheffing zijn de gebruikers van zowel woningen als bedrijfspanden belastingplichtig. De gemeente Oirschot kent geen rioolbelasting voor eigenaren, alle lasten van de riolering worden doorberekend aan de gebruiker op basis van het waterverbruik. De meeste huishoudens vallen in de tariefgroep 1 (waterverbruik tot 101m3).

Tabel 3. Kostendekkendheid rioolheffing

Berekening kostendekkendheid			Bedragen x € 1.000
Rioolheffing			
Kosten taakvelden riolering inclusief rente	€ 2.074		
Inkomsten taakvelden exclusief rioolheffing	€ 25		
Netto kosten taakvelden		€ 2.049	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead	€ 189		
Omzetbelasting	€ 353		
Totaal toe te rekenen kosten		€ 542	
Totale kosten taakveld 7.2 riolering			€ 2.591
Opbrengst rioolheffing			€ -2.393
Tekort (=onttrekking t.l.v. voorziening)		€ 198	
Dekkingspercentage			92%

Het bedrag van de aanslag wordt gebaseerd op het waterverbruik. Achtergrond van deze keuze is het principe "de vervuiler betaalt". Vanuit efficiency - oogpunt is gekozen voor een viertal categorieën.

Tabel 4. Tarieven rioolheffing 2025 en 2026

Waterverbruik	Tarief 2025	Tarief 2026
tot 101 m ³	€ 168,96	€ 211,20
101 m ³ -251 m ³	€ 251,52	€ 314,40
251 m ³ -501 m ³	€ 500,52	€ 625,68
501 m ³ of meer	€ 1.009,92	€ 1.262,40

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing voor het verhalen van de kosten van de afvalinzameling en verwerking. Bij de uitvoering werken we nauw samen met de andere Kempengemeenten. We hanteren als uitgangspunten "de vervuiler betaalt" en "afval is een grondstof die waarde heeft". De afvalstoffenheffing wordt uitsluitend in rekening gebracht bij de gebruikers van woningen waar periodiek huishoudelijk afval opgehaald wordt. Bedrijven moeten zelf een contract afsluiten, de gemeente is niet belast met het ophalen / afvoeren van bedrijfsafval.

Ook voor de afvalstoffenheffing wordt gestreefd worden naar 100% kostendekking. De kosten vormen de basis voor de berekening van de tarieven. Mocht bij de jaarrekening blijken dat de kosten hoger zijn geweest kan dit middels de voorziening worden opgevangen.

Tabel 5. Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing

Berekening kostendekkendheid		Bedragen x € 1.000	
Afvalstoffenheffing			
Kosten taakveld huishoudelijk afval inclusief rente	€ 2.134		
Inkomsten taakveld exclusief afvalstoffenheffing	€ 470		
Netto kosten taakveld		€ 1.664	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead € 21			
Fictieve omzetbelasting	€ 422		
Totaal toe te rekenen kosten		€ 442	
Totale kosten taakveld 7.3 huishoudelijk afval			€ 2.107
Opbrengst afvalstoffenhefing			€ -2.122
Saldo		€ 15	
Dekkingspercentage			101%

De afvalstoffenheffing kent een vast recht dat voor ieder adres hetzelfde is met daarnaast variabele tarieven per "groene" (GFT) respectievelijk "grijze" (restafval) container. Zie tabel 6.

Tabel 6. Tarieven afvalstoffenheffing 2024, 2025 en 2026

Berekening kostendekkendheid	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
vast recht per jaar	€ 118,20	€ 131,28	€ 135,87
variabel per lediging:			
gft 25 liter	€ 0,28	€ 0,42	€ 0,49
gft 140 liter	€ 1,58	€ 2,35	€ 2,75
gft 240 liter	€ 2,71	€ 4,00	€ 4,70
restafval 40 liter	€ 4,43	€ 4,71	€ 5,00
restafval 60 liter	€ 6,65	€ 7,20	€ 7,50
restafval 140 liter	€ 15,50	€ 17,00	€ 17,50
restafval 240 liter	€ 26,57	€ 28,50	€ 30,00
verzamelcontainers			
eenpersoonshuishouden	€ 117,73	€ 165,00	€ 185,00
meerpersoonshuishouden	€ 186,88	€ 248,40	€ 275,00

Secretarieleges / leges omgevingsvergunning

Leges worden in rekening gebracht bij degene die een dienst vraagt aan de gemeente c.q. een aanvraag voor een vergunning indient bij de gemeente. Uitgangspunt is voor de totale leges een dekking van 100%. De meeste tarieven worden ten opzichte van 2025 niet verhoogd. Een aantal tarieven worden door het Rijk vastgesteld. In de verordening worden verwezen naar de, voor dat tarief, betreffende wet- of regelgeving zodat het niet meer nodig is om op een later tijdstip deze tarieven door het college lager te laten bijstellen.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt in rekening gebracht bij eigenaren van woningen die niet in Oirschot wonen maar daar wel voor zichzelf (en hun gezin) minimaal 90 dagen per jaar een woning ter beschikking hebben. Vrij vertaald: betreft tweede woningen die niet (bijna) permanent verhuurd zijn en geen hoofdverblijf zijn. In belastingjaar 2025 is ongeveer voor € 42.000,00 aan aanslagen opgelegd. Omdat belastingplichtigen van deze tweede woning hun hoofdverblijf maken is het vaak niet mogelijk om de opgelegde aanslag te innen. Aangezien er niet gehandhaafd wordt lopen de opbrengsten jaar op jaar terug. Alsnog handhaven staat haaks op de jarenlange gedoogpraktijk van de gemeente.

Het tarief wordt - evenals bij de OZB - uitgedrukt in een percentage. De aanslag komt tot stand door vermenigvuldiging van dat percentage met de WOZ-waarde. Het tarief voor 2026 is 0,2726% (vorig jaar 0,2972%). Voor woningen verwachten we een gemiddelde waardeinstijging van 12%. Evenals bij de OZB is ons streven om - behoudens de trendmatige verhoging van de opbrengst met 2,74% - geen extra opbrengst te genereren.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven van personen, organisaties of bedrijven die de mogelijkheid bieden tot overnachting aan natuurlijke personen die niet woonachtig zijn in de gemeente Oirschot. Deze hebben wettelijk de mogelijkheid om die belasting door te berekenen aan hun huurders.

Oirschot kent geen toeristenbelasting voor dagtoerisme (zoals de Efteling).

Het tarief is een vast bedrag per persoon per overnachting. Vanaf 2026 kennen we in Oirschot twee tarieven, afhankelijk van het type locatie waar overnacht wordt.

Zie onderstaande tabel 7.

Tabel 7. Tarieven toeristenbelasting 2024, 2025 en 2026

Overnachting	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Groepsaccommodatie	€ 1,80	€ 1,80	€ 1,90
Camping / camperplaats	€ 1,90	€ 1,90	€ 2,50
Overige accommodaties	€ 2,20	€ 2,20	€ 2,50

Reclamebelasting

Deze belasting kennen we sinds 2013 en voert de gemeente uit ten behoeve van de gezamenlijke ondernemers. Belastingplichtig zijn de gebruikers van panden in het centrum van Oirschot die een zichtbare reclame-uiting hebben. Het betreffend gebied is afgebakend op een kaart welk onderdeel uitmaakt van de vastgestelde belastingverordening.

Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde met een minimum en een maximum bedrag van de aanslag. Voor 2026 gelden dezelfde tarieven als voorgaande jaren : 1,45% van de WOZ-waarde, met een minimum bedrag van € 375,- en een maximum bedrag van € 775,-.

Lokale lastendruk

Bij het berekenen van de lastendruk wordt uitgegaan van de drie belastingen die de meeste burgers betalen. Dat zijn de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Daarnaast wordt een onderscheid gemaakt tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Tot slot maken we nog een verdeling tussen eigenaren en gebruikers. Dit alles leidt tot vier categorieën waarvoor de lastendruk is berekend. Onderstaande tabellen bevat de resultaten van de verschillende berekeningen.

Uitgangspunten:

- OZB : waarde woning 2026 € 559.106 (waarde peildatum 1/1/25); 2025 € 498.232 (waarde peildatum 1/1/24).
- Afvalstoffenheffing : Vast recht op jaarbasis 2026 € 135,87 en 2025 € 131,28. Daarnaast is in deze berekening rekening gehouden met variabele tarieven, het aantal ledigingen is gebaseerd op ervaringscijfers:
6 ledigingen GFT 140 liter container, tarief per lediging 2026 € 2,75 en 2025 € 2,35
5 ledigingen rest afval 140 liter container, tarief per lediging 2026 € 17,50 ; 2025 € 17,00
- Rioolheffing : Alle huishoudens (waterverbruik beneden 101 m3 , tarief op jaarbasis) voor het jaar 2026 € 211,20 en voor 2025 € 168,96.

Tabel 8. Lokale lastendruk 2026 met vergelijking naar 2025

Belasting 2026	Eigenaar Eenpersoon	Eigenaar Meerpersoons	Huurder Eenpersoon	Huurder Meerpersoons
OZB	€ 553,51	€ 553,51		
Afvalstoffenheffing	€ 239,87	€ 239,87	€ 239,87	€ 239,87
Rioolheffing	€ 211,20	€ 211,20	€ 211,20	€ 211,20
Totaal	€ 1.004,58	€ 1.004,58	€ 451,07	€ 451,07

Belasting 2025	Eigenaar Eenpersoon	Eigenaar Meerpersoons	Huurder Eenpersoon	Huurder Meerpersoons
OZB	€ 541,08	€ 541,08	€ -	€ -
Afvalstoffenheffing	€ 230,38	€ 230,38	€ 230,38	€ 230,38
Rioolheffing	€ 168,96	€ 168,96	€ 168,96	€ 168,96
Totaal	€ 940,42	€ 940,42	€ 399,34	€ 399,34

Tabel 9. Verschillen in euro's en percentages gemiddelde lastendruk 2026 en vergelijk met 2025

Verschillen	Eigenaar Eenpersoon	Eigenaar Meerpersoons	Huurder Eenpersoon	Huurder Meerpersoons
Verschil in euro's				
OZB	€ 12,43	€ 12,43	€ -	€ -
Afvalstoffenheffing	€ 9,49	€ 9,49	€ 9,49	€ 9,49
Rioolheffing	€ 42,24	€ 42,24	€ 42,24	€ 42,24
Totaal	€ 64,16	€ 64,16	€ 51,73	€ 51,73
Verschil in %				
OZB	2,30%	2,30%		
Afvalstoffenheffing	4,12%	4,12%	4,12%	4,12%
Rioolheffing	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
Totaal	6,82%	6,82%	12,95%	12,95%

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Oirschot kent de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen voor de afvalstoffenheffing (uitsluitend het vast recht), de rioolheffing en de onroerende - zaakbelastingen. Voor het beoordelen van verzoeken volgen wij de rijksregeling. De procedure kent zowel een inkomenstoets als een vermogenstoets. Kwijtschelding is bedoeld voor natuurlijke personen.

Bij dit onderdeel van onze lokale belastingen zien wij de gevolgen van de huidige financiële situatie van veel inwoners : zowel het aantal toegekende aanvragen als de bedragen nemen toe.

Tabel 10. Kwijtscheldingen

Jaar	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Kwijtscheldingen	€ 13.172	€ 22.787	€ 8.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In artikel 16 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is vastgelegd dat de paragraaf over het grondbeleid ten minste de volgende aspecten behandelt:

- a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b. een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- e. de beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

A. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting

Bezien vanuit het grondbeleid zijn twee programma's relevant, te weten:

- Programma 2 ondernemen, voor ontwikkelingen rondom het centrumplan en de complexen waar bedrijventerreinen worden gerealiseerd
- Programma 3 ruimtelijke leefomgeving, voor de complexen waar woningbouw wordt gerealiseerd.

De essentie van programma 2 noemen we:

- Speerpunt 7. Bieden van voldoende ruimte voor bedrijvigheid en ondernemen en inzetten op sterke, toekomstgerichte werklocaties.

De activiteit die hieruit volgt is het inzetten op uitbreiding van bedrijventerreinen De Scheper en Westfields 3.

Bij de essentie van programma 3 kennen we in de begroting van 2026 twee speerpunten:

- Speerpunt 1 - We blijven uitvoering geven aan de ambitie om voor alle toekomstige en huidige bewoners van Oirschot voldoende betaalbare, bereikbare en toekomstbestendige woningen te realiseren.

De activiteiten die hieruit volgen, hadden met name betrekking op het realiseren van woningen (zowel nieuwbouw als transformatie) in alle kernen en voor alle doelgroepen. Bij De Kemmer in Oirschot richtten we ons op de gebiedsvisie en de grondexploitatie. Met de corporaties focussen we ons op het toevoegen van sociale huurwoningen.

- Speerpunt 2 - Behouden en waar mogelijk vergroten van de aantrekkelijkheid van Oirschot als woongemeente.

Naast dat we ons richten op het toevoegen van woningen, hebben we ook aandacht voor andere aandachtsvelden. Denk hierbij aan de kwaliteit van de nieuwe woningen, maar ook aan de omgeving van de woningen (voldoende groen, voldoende voorzieningen, bereikbaarheid et cetera).

In 2026 werken we op basis 'Nota Grondbeleid' en 'Omgevingsprogramma kostenverhaal en financiële bijdragen'. We verhalen hiermee de investeringen voor publieke voorzieningen op initiatiefnemers. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kosten voor de vaststelling van een bestemmings-/omgevingsplan en de aanleg van straatverlichting, wegen, riolering of groenvoorzieningen (zowel binnen het plangebied als investeringen buiten dit gebied). Om realisatie van sociale huurwoningen door woningcorporaties niet te bemoeilijken, is besloten dat woningcorporaties (toegelaten instellingen) zijn vrijgesteld van een financiële bijdrage. De gemeenteraad van Oirschot stelde de 'Nota grondbeleid' en het 'Omgevingsprogramma kostenverhaal en financiële bijdragen' vast op 19 december 2023.

In het 'Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0' spraken we al af dat we actieve grondpolitiek toepassen in situaties dat dit past.

B. Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert

We onderschrijven in gemeente Oirschot drie vormen van grondbeleid:

• Actief grondbeleid (actieve houding)

De gemeente kiest voor actief grondbeleid als een ruimtelijk initiatief in belangrijke mate bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke ambities en de gemeente absolute regie wil houden op de gewenste uitkomst. Bij deze variant koopt de gemeente zelf gronden aan, maakt de gronden bouw- en woonrijp én verkoopt de aangekochte gronden als bouwgrond. Een eventueel overschot komt ten goede aan de gemeente. Andersom geldt hetzelfde. Is er sprake van een tekort in plaats van een overschot? Dan komt dat tekort ook volledig ten laste van de gemeente. De invloed van de gemeente op de ontwikkeling/realisatie in het gebied is maximaal. Denk bij de invloed die de gemeente heeft aan bijvoorbeeld het type woningen die worden gerealiseerd, de bebouwingsdichtheid en een eventuele fasering van het plangebied.

• Actief faciliterend grondbeleid (actieve houding)

Ook bij actief faciliterend grondbeleid draagt het ruimtelijk initiatief in belangrijke mate bij aan de realisatie van gemeentelijke ambities. Het verschil met actief grondbeleid is dat de gemeente niet als private partij en risicodragend op de markt treedt én geen gemeentelijke grondexploitatie voert.

• Faciliterend grondbeleid (passieve houding)

Het ruimtelijk initiatief past binnen het beleid of visie, maar heeft geen prioriteit of urgentie. De gemeente neemt in dat geval een passieve houding aan. Het college kiest voor een zuiver faciliterende rol. De gemeente werkt aan het ruimtelijk initiatief mee en stuurt op basis van de bestemming en beleidskaders. Derden - vaak projectontwikkelaars - dragen zorg voor de aankoop van gronden, het omvormen van maagdelijke grond naar bouwrijpe grond én het verkopen van de grond. De gemeente stelt voorwaarden voor de inrichting van het gebied, het overdragen van gronden voor openbaar gebruik naar de gemeente en brengt de ontwikkelaar bijdragen in rekening voor ambtelijke kosten en bovenwijkse voorzieningen. Uitgangspunt is dat de gemeente met de projectontwikkelaar (of een andere derde partij) een anterieure overeenkomst afsluit. Hierin komen onder meer de hiervoor genoemde elementen terug.

Het in december 2023 door de gemeenteraad vastgestelde 'Nota grondbeleid' bevat een afwegingskader. Dit afwegingskader wordt gebruikt om de houding af te wegen en de rol ten aanzien van grondbeleid vast te stellen. De gemeente Oirschot hanteert dus een situationeel grondbeleid. Daarbij stelde de gemeenteraad kaders vast voor strategische grondaankopen. Om strategische aankopen mogelijk te maken, stelde de gemeenteraad krediet beschikbaar.

C. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Bij aanvang van 2026 kent de gemeente Oirschot drie actieve grondexploitaties:

- Veld 7 Moorland;
- Ekerschot noord CPO;
- Ehdijk/Kemmer.

Bij deze grondexploitaties hanteren we de volgende parameters:

- rente volgens de berekeningsmethodiek van het BBV: 1,229%;
- kostenstijging 2,5% per jaar, conform rapport "Outlook Grondexploitaties" van het bureau Metafoor;
- opbrengststijging 0%.

Prognose ontwikkeling boekwaarde

Tabel 1 geeft inzicht in de lopende complexen. We gaan daarbij uit van de boekwaarde per 31 december 2024 (op basis van cijfers vastgestelde jaarrekening) en rekenen vervolgens de (begrote) uitgaven en inkomsten in 2025 en 2026 door naar een te verwachten boekwaarde per 31 december 2026 (en verder).

Bij 'Veld 7 Moorland' hanteert de gemeente Oirschot een actief grondbeleid. In 2025 zijn de gronden voor de realisatie van de 11 CPO-woningen (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) geleverd. De openbare gronden worden niet geleverd. Deze gronden blijven in eigendom van de gemeente Oirschot. Alle percelen voor woningbouw zijn daarmee in eigendom overgedragen.

Naar verwachting openen we in 2026 een nieuwe grondexploitatie voor de herbestemming van de huidige locatie van de basisschool in Middelbeers (St. Jorisstraat 1). Dit betreft een woningbouwontwikkeling. Ook verwachten we in 2026 een nieuwe grondexploitatie te starten voor De Scheper 2 in Oirschot. Dit betreft de ontwikkeling van een bedrijventerrein.

Tabel 1. Verloop boekwaarde inclusief prognose

Bedragen x € 1.000

Complex	Saldo 31-12- 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Saldo 31-12- 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Saldo 31-12- 2026	Afsluiting complex
Woningbouw								
Veld 7 Moorland	€ -2.020	€ 1.292	€ -833	€ -1.561	€ 591	€ -23	€ -993	31-12-2027
Ehvdijk/Kemmer	€ 3.859	€ 3.763	€ -	€ 7.622	€ 6.662	€ -	€ 14.284	31-12-2033
Ekerschot Nrd CPO	€ 44	€ 28	€ -	€ 72	€ 42	€ -	€ 114	31-12-2026
TOTAAL GREX	€ 1.883	€ 5.083	€ -833	€ 6.133	€ 7.295	€ -	€ 13.405	

Tabel 2 geeft inzicht in het uiteindelijk resultaat als een complex wordt afgesloten.

Tabel 2. Prognose resultaten grondexploitatie

Bedragen x € 1.000

Complex	Prognose resultaat	Positief Negatief	Afsluiting complex	Afwikkeling
Woningbouw				
Veld 7 Moorland	€ -586	Positief	31-12-2027	Reserve GREX/RO
Ehvdijk/Kemmer	€ -2.504	Positief	31-12-2033	Reserve GREX/RO
Ekerschot Nrd CPO	€ 114	Negatief	31-12-2026	Vrz Ekerschot Nrd
TOTAAL GREX	€ -2.976	Positief		

D. Een onderbouwing van de geraamde winstneming

Het verwachte resultaat in tabel 2 is afgeleid van de berekeningen die ten grondslag liggen aan het raadsbesluit van 23 september 2025 voor alle lopende grondexploitaties. De volgende uitgangspunten gelden als basis voor het opstellen van de berekeningen:

- Informatie van de projectleiders Wonen;
- Gegevens over loon- en prijsontwikkelingen in de weg- en waterbouw;
- Planningen ten aanzien van de uitvoering van bouw- en woonrijp maken van plangebieden.

Tot 2016 was het gebruikelijk dat een gerealiseerde winst pas werd ingeboekt bij het afsluiten van het complex. Tussentijdse winstneming kwam alleen voor als er geen of slechts beperkte risico's waren. Uitgangspunt was dat (nagenoeg) alle gronden verkocht moesten zijn. Ook moest het totaal van de op dat moment nog te betalen kosten opgevangen kunnen worden uit de boekwaarde van de grond. Dit alles vanuit het oogpunt van risicomijding.

Vanaf 2016 zijn de voorschriften gewijzigd. Voortaan moet jaarlijks beoordeeld worden in welke mate tussentijds winstneming mogelijk is. Bij 'Veld 7 Moorland' heeft die situatie zich voorgedaan in de grondexploitatie van 2024. Dit betekent dat conform de POC methode (POC staat voor percentage wat is afgerond) er winst genomen is.

E. De beleidsuitgangspunten van de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Voor dit onderdeel gelden de volgende uitgangspunten:

- Als bij een complex op enig moment een verlies wordt verwacht (bijvoorbeeld bij de jaarlijkse actualisatie of een tussentijdse berekening), wordt direct een voorziening gevormd ter hoogte van dit verlies. Deze voorziening komt ten laste van de nieuwe reserve 'Grondexploitatie / Ruimtelijke ontwikkeling'.
- Bij 'Veld 7 Moorland' en 'Ehvdijk/Kemmer' verwachten we een positief resultaat. Bij 'Ekerschot noord CPO' verwachten we een negatief resultaat. Voor dit negatief resultaat is een voorziening getroffen.
- Alle aanslagen die betrekking hebben op betaling of ontvangsten van vennootschapsbelasting (voor zover die grondexploitatie betreffen), worden gedekt uit de reserve 'Grondexploitatie / Ruimtelijke ontwikkeling'. De uiteindelijke resultaten worden tenslotte ook verrekend met deze reserve.
- Alle (bruto) winsten (zowel tussentijds als bij het afsluiten van een complex) komen ten gunste van de 'Grondexploitatie / Ruimtelijke ontwikkeling'. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat de grondexploitatie een gesloten systeem is, waarbij in principe de algemene dienst niet relevant is.

F. Grondbezit

Naast de financiële situatie van de grondexploitatie is ook het verloop van de voorraad grond in vierkante meters van belang. Zie tabel 3.

Tabel 3. Grondbalans in m²

Getallen in m ²	Nog te verkopen na 2024	Verkopen 2024	Verkopen 2025	Nog te verkopen na 2025	Oorspronkelijke grond-uitgifte	% nog te verkopen tov start project
TOTAAL GREX	32.929	5.121	2.008	25.800	37.056	69,62%
Veld 7 Moorland	5.628	3.620	2.008	0	11.256	0,00%
De Kemmer	25.800	0	0	25.800	25.800	100,00%
Ekerschot Noord CPO	1.501	1.501	0	0	0	0,00%

Toelichting tabel 3:

Voor het project De Kemmer is pas in 2024 gestart met de grondexploitatie en is de oorspronkelijke gronduitgifte toegevoegd aan de nog te verkopen gronden na 2024.

Voor Veld 7 Moorland wordt in 2024 de helft van de uitgeefbare kavels verkocht en de andere helft zal in 2025 in de verkoop gaan.

Paragraaf Openbaarheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). De Woo heeft als doel om de transparantie en toegankelijkheid van overheidsinformatie te vergroten. De Wet open overheid brengt drie verplichtingen met zich mee:

1. **Actieve openbaarmaking:** Onder actieve openbaarmaking verstaan wij de stappen die vanuit de gemeente worden gezet om 17 geformuleerde informatiecategorieën uit onszelf openbaar te maken. Hierbij volgen wij de landelijke, gefaseerde planning.
2. **Passieve openbaarmaking:** Onder passieve openbaarmaking verstaan wij het openbaar maken van informatie wanneer een inwoner, bedrijf of journalist daarom vraagt. Dit wordt ook wel een Woo-verzoek genoemd.
3. **Informatiehuishouding op orde:** Informatie moet volledig, juist en vindbaar worden gearchiveerd zodat deze toegankelijk is en eenvoudig te openbaren. Hiertoe moet de informatie gestructureerd worden beheerd, met metadata (gegevens over gegevens) en goede documentatie. Op deze manier is informatie gemakkelijk vindbaar en begrijpelijk voor zowel interne medewerkers als externe belanghebbenden. Hiermee zorgen wij ook voor de juiste bewaartermijn en worden persoonlijke gegevens beschermd.

Het rijk heeft middelen beschikbaar gesteld, zowel incidenteel voor de implementatie van de wet als structureel voor de uitvoering op de lange termijn. Dit Woo-budget zetten wij in voor de projectleider Woo en het vormgeven en aanpassen van processen en systemen van de organisatie.

Op grond van artikel 3.5 van de Woo is een bestuursorgaan verplicht om jaarlijks in de begroting en de jaarstukken aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens en uitvoering. Deze paragraaf dient als invulling van deze verplichting voor de begroting van 2026. In de jaarrekening worden relevante cijfers over de actieve en passieve openbaarmaking van afgelopen jaar beschreven.

Actieve openbaarmaking

Van de 15 geformuleerde informatiecategorieën toepasbaar voor gemeenten maken wij er op dit moment 7 actief openbaar op verschillende kanalen. De andere 8 maken wij gefaseerd openbaar op basis van het koninklijk besluit. Hiervoor worden processen in kaart gebracht en geoptimaliseerd, rollen en verantwoordelijkheden besloten en wordt de uiteindelijke publicatie vormgegeven.

Passieve openbaarmaking

In 2026 wordt het Woo-proces verder verbeterd en beter onder de aandacht gebracht binnen de organisatie. Dit omvat verschillende aspecten, zoals het vergroten van de bewustwording over de Woo onder medewerkers, het herinrichten en optimaliseren van de processen en het verduidelijken van de verschillende weigeringsgronden die binnen de Woo van toepassing zijn. Een belangrijk onderdeel is het beter in kaart brengen van alle afgesloten, lopende en gepubliceerde Woo-verzoeken en -besluiten.

Informatiehuishouding op orde

Een goede informatiehuishouding vormt de basis voor een transparante overheid. Het betreft het geheel aan processen, systemen en gedrag, gericht op het duurzaam toegankelijk maken van informatie. In 2026 blijft het verbeteren van de informatiehuishouding daarom een speerpunt. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt nader ingegaan op de concrete maatregelen die worden getroffen, waaronder de doorontwikkeling van het programma Digitaal Samenwerken en verschillende trajecten op het gebied van informatisering en automatisering.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Lasten en baten programma's 2025 - 2028								
	Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1 Sociale leefomgeving	28.798	-4.725	27.521	-4.589	27.821	-4.576	27.508	-4.557
2 Ondernemen	1.562	-128	1.423	-68	1.483	-68	1.500	-68
3 Ruimtelijke leefomgeving	14.900	-11.430	12.158	-8.869	13.302	-10.647	13.855	-10.100
4 Beheer openbare ruimte	9.182	-3.376	9.704	-3.559	10.495	-3.825	10.971	-4.265
5 Bestuur en dienstverlening	3.547	-489	3.553	-561	3.479	-483	3.391	-330
Totaal programma's	57.990	-20.148	54.359	-17.646	56.581	-19.598	57.226	-19.321
11 Algemene dekkingsmiddelen	623	-46.063	628	-47.177	633	-47.769	633	-49.337
12 Overhead	10.314	-31	9.836	-31	10.188	-31	10.070	-31
13 Vennootschapsbelasting	20	0	20	0	20	0	20	0
Totaal generaal	68.947	-66.241	64.843	-64.854	67.422	-67.398	67.949	-68.689
Saldo van baten en lasten	2.706		-11		24		-741	
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	toevoeging	onttrekking	toevoeging	onttrekking	toevoeging	onttrekking	toevoeging	onttrekking
1 Sociale leefomgeving	0	-1.568	0	-479	0	-160	0	-160
2 Ondernemen	0	-60	0	0	0	0	0	0
3 Ruimtelijke leefomgeving	0	-1.197	0	-271	104	0	81	0
4 Beheer openbare ruimte	294	-151	294	-51	294	-51	294	-51
5 Bestuur en dienstverlening	699	-175	0	0	0	0	0	0
11 Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
12 Overhead	0	-205	0	-50	0	-311	0	0
13 Vennootschapsbelasting	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Totaal mutaties reserves	994	-3.359	294	-855	398	-525	376	-215
Saldo mutatie reserves	-2.365		-560		-127		161	
Resultaat begroting (- = voordeel)	341		-571		-103		-580	
Incidentele lasten & baten		150		109		109		0
Saldo na correctie incidentele lasten & baten (- = voordeel)	191		-680		-212		-580	

Financiële begrotingsuitgangspunten

Inleiding

De begrotingsuitgangspunten van de gemeente Oirschot, zijn de basisprincipes waarop het financiële beleid en de begroting van een gemeente worden gebaseerd. Deze uitgangspunten zorgen ervoor dat de gemeentelijke financiën op een gezonde manier worden beheerd. Gemeenten hanteren vaak vergelijkbare uitgangspunten, maar ze kunnen variëren op basis van lokale prioriteiten. Hier is een beschrijving van de belangrijkste begrotingsuitgangspunten die voor de gemeente Oirschot gelden:

De conceptbegroting 2025 vormde de basis voor de meerjarenraming 2026-2029. Hierbij gaan we uit van het aanvaarde beleid. Dat wil zeggen dat het gevoerde beleid voor de komende jaren wordt doorgetrokken. Hierbij zijn de budgettaire gevolgen van in het verleden genomen beslissingen in de meerjarenraming verrekend.

De uitgangspunten die we hanteren bij het opstellen van de begroting bestaan uit:

- A. Algemene uitgangspunten (spelregels)
- B. Financieel-technische uitgangspunten

A. Algemene uitgangspunten (spelregels)

1. Structureel en reëel evenwicht

Structureel evenwicht: De gemeente moet zorgen voor een begroting waarin de structurele inkomsten voldoende zijn om de structurele uitgaven te dekken. Dit betekent dat er geen tekorten mogen ontstaan door tijdelijke financiële meevallers of kortetermijn oplossingen. Dit betekent dat als de begroting in het eerste jaar niet sluitend is, deze in ieder geval in het laatste jaar sluitend moet zijn.

Reëel evenwicht: De begroting moet gebaseerd zijn op realistische en behoedzame ramingen van zowel inkomsten als uitgaven. De verwachte kosten en opbrengsten moeten haalbaar en betrouwbaar zijn.

2. Structurele uitgaven worden structureel gedekt

Tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan. Uit de post 'Onvoorzien' worden géén structurele uitgaven gedaan. Deze post is bedoeld voor incidentele en uitsluitend eenmalige (a-structurele) zaken die geen uitstel dulden en waarin de reguliere begrotingsposten niet voorzien. De raad heeft het budgetrecht en beschikt derhalve over deze post, op voorstel van het college.

3. Tegenvallers binnen programma's opvangen

Tegenvallers door hogere lasten of lagere baten worden in principe binnen het programma opgevangen. Pas als dit niet mogelijk is wordt een voorstel gedaan hoe anderszins in de dekking kan worden voorzien. De inzet van hogere baten wordt integraal afgewogen.

4. Kostendekkende tarieven

Gemeentelijke tarieven voor de diensten (zoals rioolheffing, afvalstoffenheffing, etc.) moeten kostendekkend zijn. Dit betekent dat de inkomsten uit deze tarieven gelijk moeten zijn aan de kosten die de gemeente maakt voor het leveren van deze diensten.

B. Financieel-technische uitgangspunten

Deze financieel-technische uitgangspunten hebben betrekking op de te hanteren percentages voor rente en loon- en prijsstijging, de ontwikkeling van de lokale lasten e.d. We lichten ze in dit hoofdstuk nader toe, met per onderdeel een concreet voorstel. Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Algemene uitkering uit het Gemeentefonds
2. Ontwikkeling van de lokale lasten
3. Prijsstijging (inflatie)
4. Loonstijging
5. Rente
6. Afschrijvingen
7. Bestemmingsreserve kapitaallasten
8. Ramingen Sociaal domein
9. Aantal inwoners en woonruimte
10. Post onvoorzien
11. Begrotingscirculaires 2024
12. Risicoparagraaf
13. Financiële kengetallen

1. Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In de conceptbegroting 2026-2029 zijn de gevolgen van de meicirculaire 2025 verwerkt.

Deze circulaire is op 28 mei 2025 verschenen, op 13 juni 2025 is een gewijzigde versie verschenen.. In de raadsinformatiebrief van 20 juni hebben we u hierover geïnformeerd. Er is nog geen rekening gehouden met de septembercirculaire 2025. Deze septembercirculaire is verschenen rond Prinsjesdag. We streven ernaar u nog voor de begrotingsbehandeling over de uitkomsten hiervan te informeren, zodat u deze kunt betrekken bij de besluitvorming.

Voor de berekening van de meicirculaire maken wij gebruik van de meest recente informatie van onze gemeente. Deze berekening wijkt af van de berekening die het rijk hanteert. De afwijking wordt met name veroorzaakt doordat wij rekening houden met een jaarlijkse teruggaaf uit het BCF fonds, terwijl dat het rijk hier geen rekening mee houdt.

2. Ontwikkeling van de lokale lasten

De algemene uitgangspunten voor de lokale heffingen zijn:

- Afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn maximaal 100% kostendekkend.
- OZB en forensenbelasting worden jaarlijks verhoogd met het percentage van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) uit de meicirculaire van 2023; bij het bepalen van de tarieven houden we rekening met de gevolgen van de hertaxaties.
- De toeristenbelasting, de leges en de tarieven die opgenomen zijn in de algemene tarievenverordening worden jaarlijkse verhoogd met het percentage van de prijsontwikkeling van het BBP uit de meicirculaire van het jaar ervoor.
- De tarieven voor de reclamebelasting blijven ongewijzigd.

Voor de huidige begroting geldt dat hiervan afgeweken wordt obv de onderzoeken die zijn uitgevoerd. Dit wordt toegelicht in het hoofdstuk 'ontwikkeling meerjarig begrotingssaldo'.

3. Prijsstijging (inflatie)

Reguliere budgetten begroting

In het Gemeentelijk Toezicht Kader (GTK) van de provincie m.b.t. het begrotingstoezicht staat dat de gemeente in het kader van het reëel opstellen van de ramingen rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product (BBP). Wanneer we een afwijkend percentage toepassen moet dit in de programmabegroting beargumenteerd zijn. Wij baseren ons echter op de prijsontwikkeling van het BBP. Jaarlijks berekenen we op basis van de meicirculaire van de algemene uitkering wat de grootte van de post prijsstijging voor de komende jaren moet zijn. We hebben de berekening in deze begroting op eenzelfde wijze behandeld als in de voorgaande begroting; we hebben de loonindexatie alleen doorgevoerd voor de eerste twee jaren. De daaropvolgende jaren zijn gelijk gehouden met het tweede begrotingsjaar. Wel zijn de bedragen dit jaar weer opnieuw berekend en bijgesteld.

Indexering bijdrage verbonden partijen

In onze meerjarenbegroting nemen we de bijdragen aan de verbonden partijen zoals deze zijn opgenomen in de afzonderlijke begrotingen van de betreffende verbonden partij één op één over (uitgaven voor verbonden partijen zijn op basis van de Gemeentewet verplichte uitgaven). De GRSK, de ODZOB, de VRBZO en de MRE houden in hun begrotingen alleen voor het 1e jaar (2026) rekening met een verhoging voor loon- en prijsstijging en houden de meerjarenbegroting (2027- 2029) constant. De GGD is hierbij een uitzondering en neemt in de begroting meerjarig de loon- en prijsstijging wel mee. Dit betekent dat 4 verbonden partijen in hun begroting geen rekening houden met toekomstige kostenstijgingen. In onze begroting houden wij voor deze verbonden partijen rekening met loon- en prijsstijgingen tot en met 2029.

4. Loonstijging

Voor de ramingen van de salarissen van het ambtelijke personeel vormen de cao-afspraken het uitgangspunt. In de (meerjaren)begroting 2026-2029 is op basis van de cao-afspraken rekening gehouden met een loonstijging in 2026 van € 35,00 nominaal in de loonschalen, een indexatie vanaf 01-06-2026 van 1,25% en in 2027 een indexatie van 1,60%. Hiertegenover staan inkomsten vanuit het Gemeentefonds. Voor 2028 en verder nemen we geen verdere loonstijging op in deze begroting.

5. Rente

Het te hanteren rentepercentage moet worden berekend op basis van de werkelijk betaalde rente. Voor de begroting 2026 gelden voor de toerekening van rente de volgende percentages:

- Gerealiseerde investeringen: 1,21% in 2026, 1,52% in 2027, 1,65% in 2028 en 1,39% in 2029.
Voor Sportpark Moorland en de Klep hanteren we een afwijkend percentage van 1.5%;
- Grondexploitaties: 2026 met 1,897%, 2027 met 2,01% en 2028 met 1,963%;
- Nieuwe investeringen: 2,84%.

6. Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de afschrijvingstabel uit de Financiële verordening 2024.

7. Bestemmingreserve kapitaallasten

Zolang de gemeente voldoende eigen middelen heeft, kunnen de middelen in een door de raad in te stellen bestemmingsreserve kapitaallasten worden gestort voor de dekking van de kapitaallasten die uit de activering en de wijze van afschrijven voortvloeien. Het college kan de raad voorstellen om gelijktijdig met het beschikbaar stellen van een nieuw krediet, tevens een bestemmingsreserve kapitaallasten te vormen ter hoogte van de som van de kapitaallasten voor de gehele levensduur van het activum.

Een bestemmingsreserve kapitaallasten kan enkel gevormd worden voor investeringen met een eenmalig karakter. De mutaties in deze bestemmingsreserve worden inzichtelijk gemaakt in het (verplichte) overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

8. Ramingen Sociaal domein

De ramingen voor 2026-2029 zijn gebaseerd op:

- Jeugd: Gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2020 t/m 2024;
- Wmo: We volgen de ramingen op dit onderdeel van de afdeling MD die gebaseerd zijn op de werkelijke uitgaven 2024 en de prognose voor de komende jaren;
- Participatie: Gebaseerd op de afspraken die hierover zijn gemaakt met de WSD waarin we de (voormalige)deeluitkering Participatie doorbetalen ter uitvoering van deze taak.

9. Aantal inwoners en huishoudens

Voor een aantal ramingen (onder andere voor de algemene uitkering) is de ontwikkeling van het aantal inwoners en woonruimten van belang. In onderstaande tabel zijn de aantallen opgenomen waarmee we in de begroting 2026-2029 rekening houden. De prognose cijfers met betrekking tot woonruimten zijn ontleend aan de monitor Indicatie bevolkingsomvang 2020-2040 en monitor Indicatie omvang woningvoorraad 2020-2024 van de Provincie Noord-Brabant. De Provincie Noord-Brabant komt in het najaar 2025 met een nieuwe prognose. De oorlog in Oekraïne en de toestroom vanuit het buitenland werkt daarin nog altijd door. Dit kan nog leiden tot een aangepaste prognose voor dit jaar en komende jaren. De inwoneraantallen voor 2026 zijn ontleend aan cijfers van de afdeling Burgerzaken, waarbij het aantal inwoners voor 2026 is gebaseerd op een inschatting naar aanleiding van de monitor bevolkingsomvang. We gaan voor deze begroting vooralsnog uit van de huidige prognose en onderstaande tabel.

Jaar	Aantal inwoners	Aantal woonruimten
2023	19.102	8.025
2024	19.294	8.085
2025	19.400	8.160
2026	19.470	8.215
2027	19.530	8.290
2028	19.575	8.325
2029	19.615	8.390
2030	19.645	8.430

10. Post onvoorzien

De post voor onvoorziene uitgaven maakte voorheen deel uit van het programmaplan. Deze post voor onvoorziene uitgaven kan worden begroot voor de totale begroting of per programma. In Oirschot kozen wij voor de eerste optie. De omvang van de post onvoorziene uitgaven is een keuze van de gemeente zelf. In deze meerjarenbegroting 2026-2029 is geen post onvoorzien begroot. Van belang hierbij is te vermelden dat we wel per programma een stelpost loon- en prijsstijging hebben opgenomen.

11. Begrotingscirculaire 2025

De provincie houdt toezicht op de begroting van de gemeenten. Vanuit die rol stuurt de Provincie Noord-Brabant de gemeenten jaarlijks een zogenaamde aanvulling begrotingscirculaire waarmee zij informeert over belangrijke onderwerpen die voortkomen uit de meicirculaire 2025. Daarnaast geeft zij informatie over de manier waarop zij deze onderwerpen beoordeelt in de komende en meerjarenbegroting. Indien deze onderwerpen van toepassing zijn op de gemeente Oirschot is hiermee rekening gehouden in de begroting.

12. Risicoparagraaf

Bij het opstellen van de begroting 2026 actualiseren we de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hieruit zetten we de risico's die de gemeente loopt af tegen het beschikbare weerstandsvermogen om inzichtelijk te maken of dit voldoende is om de risico's af te dekken. We rekenen met betrekking tot het benodigde weerstandsvermogen met de ratio 1,2. Dit wordt landelijk gezien als de norm 'voldoende'. Het werkelijke weerstandsvermogen van onze gemeente is op dit moment voldoende. Uitgangspunt voor de komende raadsperiode is het handhaven van het weerstandsvermogen op het huidige werkelijke waarderingsniveau A "voldoende" (NAR). Op basis van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen wordt het saldo van de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing aangepast.

13. Oirschotse norm financiële kengetallen

Vanaf de begroting 2021 hanteren we voor de financiële kengetallen de signaleringswaarden die de provincie aanhoudt bij de beoordeling van de begroting. In het Gemeenschappelijk Toezicht Kader (GTK) van de provincie zijn de volgende signaleringswaarden vastgelegd. Ook voor de begroting 2026 houden we deze signaleringswaarden aan als Oirschotse norm.

Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) provincie			
Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Ontwikkeling meerjarig begroting saldo

Inleiding

Bij het opstellen van de prognoses voor het financiële perspectief van de gemeente Oirschot, blijft financiële stabiliteit een constante prioriteit voor het college. Tegelijkertijd blijft de gemeente investeren in haar belangrijkste beleidsdoelen en voldoet zij aan haar wettelijke verplichtingen. De uitgangspunten van dit plan zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting van 2025, de inzichten die in dat jaar zijn verkregen, en de bijgewerkte financiële vooruitzichten. De gemeente Oirschot maakt momenteel gebruik van drie bestuursrapportages per jaar.

Deze rapportages bieden momenten waarop de begroting (naast administratief-technische aanpassingen) kan worden bijgesteld, wat resulteert in nieuwe financiële prognoses. In deze bijlage nemen we stap voor stap de belangrijkste veranderingen in de begroting door. Dat doen we via de volgende opbouw:

1. Algemene ontwikkelingen
2. Resultaten onderzoeken
3. Onontkoombaarheden
4. Structurele wensen
5. Incidentele wensen

Algemene ontwikkelingen

De volgende wijzigingen worden in basis meegenomen in de begrotingsopbouw, vanuit de status van de financiële situatie na de tweede bestuursrapportage:

Algemene uitkering

Via de meicirculaire wordt de algemene uitkering aangepast. Hiermee worden de gemeente gecompenseerd voor de verwacht hogere lasten en extra taken die de gemeente krijgt. In de meicirculaire zijn ruime toenames van het gemeentefonds verwerkt, wat zorgt voor een demping (en eigenlijk een verschuiving) van het ravijnjaar.

Loon en prijscompensatie

Vanaf de begroting van 2025 is hier een nieuwe methodiek toegepast. We berekenen de stelpost voor loon- en prijscompensatie voor de komende twee jaar en vervolgens worden de laatste twee jaar gelijkgetrokken met jaarschrijf 2. Deze berekening is ook voor de begroting 2026 weer toegepast en geeft dus een nieuwe doorrekening van deze stelpost.

Resultaten onderzoeken

In de koersnota is aangegeven dat er 11 onderzoeken werden uitgevoerd om ruimte te vinden in de begroting. Hieronder vindt u, naast de beschrijving van de onderzoeken, de resultaten van het onderzoek en vervolgens óf, en op welke wijze dit in deze begroting zijn verwerkt.

Bestemmingsreserve ten behoeve van de herindeling.

We hebben onderzocht of er ruimte zit in de bestaande reserves, of dat er reserves kunnen worden opgeheven. De ruimte die we hier financieel mee vrij maken gebruiken we vervolgens voor een nieuwe bestemmingsreserve voor de benodigde extra capaciteit die wordt verwacht bij de herindeling. Dat bedrag wordt momenteel geraamd op € 700.000,- in 2026.

Resultaat

Vanuit de reserves Landschap, Ruimte voor Ruimte, Strategische grondaankopen, Dekking kapitaallasten, Rehabilitaties wegen, Sanering wegen, Sociaal Domein, BUIG, Kunst en Cultuur en Personeel en organisatie zijn in eerste instantie geen middelen beschikbaar voor de bestemmingsreserve fusie. Dit komt enerzijds doordat er concrete plannen onder de reserves liggen en soms omdat de benodigde gelden een onzekerheidsfactor hebben, waardoor het niet de voorkeur heeft om hier direct geld aan te onttrekken.

Voor de reserve warmtetransitie geldt dat deze geen onderbouwde plannen heeft en daarmee opgeheven kan worden. Hiermee valt € 99.446,- vrij.

Voor de reserve RO/GREX geldt dat hier wel ruimte in te vinden is. Ten tijde van de resultaten van dit onderzoek is daarin tevens meegenomen dat er de wens bestaat om van deze reserve, drie verschillende reserves te maken. Hiervoor is een aanpassing van de nota reserves en voorzieningen nodig, die niet voor de begroting gereed zal zijn. Bij de sluiting van de begroting bleek dat de storting in de bestemmingsreserve fusie mogelijk is vanuit de algemene reserve, waardoor er geen onttrekking meer nodig is uit de reserve RO/Grex.

Verwerking in begroting

De gelden voor de bestemmingsreserve worden onttrokken vanuit de reserve warmtetransitie en de opbrengsten van Westfields III. Daarmee is het benodigde kapitaal voor de bestemmingsreserve gevonden.

Overheadkosten toerekenen aan programma's

Er is de mogelijkheid om de kosten van overhead (programma 12) toe te rekenen aan de overige programma's. Met name waar de toerekening aan projecten plaatsvindt, kan het ten laste komen van kredieten. Daarmee wordt er ruimte gevonden in de exploitatiebegroting. Ook toerekening aan afval en riool levert, via kostendekkende tarieven meer opbrengsten op en dus meer ruimte in de exploitatie.

Resultaat

Het toerekenen van overheadkosten aan de programma's levert een besparing op in programma 12, welke dan komen te vallen als kosten in de andere programma's. Dit levert voor programma 12 de volgende besparing op:

	2026	2027	2028	2029
Nieuw	9.839.924	9.641.162	9.602.386	9.031.824
Oud	12.202.684	11.832.751	12.052.326	11.474.615
Verschil	-2.362.760	-2.191.589	-2.449.940	-2.442.791

Een deel hiervan wordt toegerekend aan afval en riolering. Daardoor daalt de kostendekkendheid van die heffingen. De gevolgen hiervan worden uitgezet onder dat onderzoek, welke hieronder staat beschreven.

Verwerking in begroting

De hernieuwde kostentoerekening wordt verwerkt in de begroting, waardoor de kosten van programma 12 fors dalen, en de kosten bij andere programma's stijgen. Deze wijziging levert op zichzelf geen wijzigingen op in de exploitatiebegroting.

Verbonden partijen - sturing op een nullijn

Er zijn binnen de gemeentelijke organisatie afspraken gemaakt hoe (nog) meer grip te krijgen op de begrotingen van de verbonden partijen. Deze afspraken leggen we vast en dragen we uit. Als we er gezamenlijk in slagen om 'nullijn' vast te houden voor alle verbonden partijen, dan zorgt dat ervoor dat we niet te maken krijgen met extra kosten.

Resultaat

Dit onderzoek heeft een notitie opgeleverd over hoe we gezamenlijk kunnen sturen op de nullijn. Hierbij zijn uitgangspunten gedefinieerd hoe we de begrotingen en kadernota's van de verbonden partijen beoordelen, daarnaast zijn we in de organisatie veel meer gezamenlijk aan het optrekken met als doel om meer strategisch te kunnen kijken naar de verbonden partijen vanuit verschillende invalshoeken. Samenwerking binnen de regio is daarbij ook een speerpunt.

Deze acties versterken de uitgangspositie van Oirschot, maar tegelijkertijd zien we ook dat het niet haalbaar is om de nullijn te halen. Middels de notitie zijn we beter uitgerust om goed te kunnen sturen, maar dat laat onverlet dat er verhogingen blijven komen.

Verwerking in begroting

Het college heeft ervoor gekozen om geen extra stelpost terug te brengen in de begroting voor de verhogingen van begrotingen van verbonden partijen. Dit leidt ertoe dat er elk jaar meerkosten zullen komen in de begroting, maar ook dat deze volledig zichtbaar zijn voor de gemeenteraad en zij daarbij hun middelen kunnen aanwenden om hierop te sturen.

Herzien en temporiseren MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP)

In de begroting is een groot bedrag opgenomen voor investeringen, waarvan de kapitaallasten drukken op de exploitatiebegroting. Tegelijkertijd worden niet alle investeringen in een jaar uitgevoerd en worden kredieten overgeheveld. Dit maakt dat er bij een herziening van het MIP ruimte gevonden kan worden door de planning aan te passen op de snelheid waarmee het ook uitgevoerd kan worden. Aanvullend kan ervoor gekozen worden om investeringen nog verder te temporiseren, waardoor er extra ruimte gevonden kan worden.

Resultaat

Dit onderzoek heeft de kredieten van het meerjareninvesteringsprogramma onder de loep genomen en aangepast naar datgene wat haalbaar is om te realiseren met de capaciteit die we nu, en op de korte termijn, hebben. Hierdoor is een demping van het MIP in de eerste jaren zichtbaar. Omdat er geen investeringen écht uitgesteld worden, beperkt de besparing in de begroting zich met name tot het eerste jaar.

	2026	2027	2028	2029
Nieuw	3.502.710	3.594.923	3.798.687	3.798.688
Oud	2.628.824	3.314.091	3.527.500	3.681.087
Verschil	-873.886	-280.832	-271.187	-117.621

Volgende stappen hierin zijn:

- Herzien van de nota van afschrijvingen (concreet: afschrijvingstermijnen verlengen)
- Uitstellen van investeringen

Deze stappen waren in de tijd, en met de capaciteit van de afdeling, op dit moment niet haalbaar.

De afdeling die hiernaar dient te kijken, heeft de rest van het jaar de focus op het herzien van het meerjarenonderhoudsprogramma, wat een vereiste is van de accountant.

Verwerking in begroting

De herziening van het MIP is meegenomen in de begroting 2026. Aanvullend zijn investeringskredieten die aflopen in de komende vier jaar, wel doorgezet. Oirschot heeft namelijk de gewoonte om investeringskredieten niet door te ramen nadat de afschrijvingstermijn afgelopen is.

Dat betekent dat er geen vervangingsruimte in de begroting zit, en er telkens een tegenvaller voor de begroting komt wanneer er wél een vervanging dient plaats te vinden. Door het wel opnemen van de vervangingsinvesteringen wordt de 'lucht' die in het MIP zat, niet volledig gebruikt.

Onderuitputting in de realisatie van de begroting

We gaan bekijken wat de onderuitputting van de afgelopen 4 jaren was in de jaarrekening, op taakveldniveau. Hiermee wordt inzichtelijk waar jaarlijks geld overblijft. De onderuitputting die meerdere jaren te zien is op één taakveld, kan aanleiding geven om dit taakveld naar beneden bij te stellen. Anderzijds hebben we dit jaar te maken met een jaarrekening over 2024 die een negatief resultaat laat zien. Dit betekent dat we onderuitputting nu ook gebruiken om overbesteding op te vangen. Onderuitputting naar beneden bijstellen is dan alleen verstandig, als er ook naar de overbesteding wordt gekeken en zo de begroting meer naar realisatie wordt gebracht.

Resultaat

Dit onderzoek is uitgevoerd voor programma 1 en 5. Voor programma 2, 3 en 4 bleek dit niet haalbaar in verband met personele capaciteit. In programma 1 is structureel €43.000 gevonden welke afgeraamd kan worden in de meerjarenbegroting. Voor programma 5 geldt dat er structureel €100.000,- extra nodig is vanwege een jarenlange overbesteding op overige personeelskosten (bijvoorbeeld arbodienst, trainingskosten, attenties).

Verwerking in begroting

De structurele onderbesteding in programma 1 is verwerkt in de begroting. De structurele overbesteding in programma 5 is meegenomen in de begroting van 2026 als onontkoombaarheid. De kosten voor bijvoorbeeld de arbodienst zijn kosten die we als organisatie ook wettelijk dienen te maken.

Overheveling incidentele bedragen

In meerdere jaarrekeningen zijn incidentele bedragen overgeheveld. Wanneer deze meerdere jaren worden overgeheveld, kan dit erop duiden dat het niet uitgevoerd gaat worden. Deze bedragen kunnen dan beter uit de begroting gehaald worden. Anderzijds kan er een beslissing genomen worden over het niet toestaan van het overhevelen van bedragen die reeds overgeheveld zijn. Dit onderzoek laat zien of dit plaatsvindt in de begroting én wat het zou opleveren.

Resultaat

Dit onderzoek is uitgevoerd voor programma 1 en 5. Voor programma 2, 3 en 4 bleek dit niet haalbaar in verband met personele capaciteit.

Het onderzoek heeft geen concreet resultaat opgeleverd: er zijn geen structurele posten die jaarlijks worden overgeheveld in deze programma's. Wel is er een 'waarschuwing' afgegeven dat verschillende posten die naar 2025 zijn overgeheveld, niet opnieuw overgeheveld kunnen worden.

Verwerking in begroting

Geen verwerking in begroting 2026.

Kostendekkendheid leges

We gaan inventariseren of alle te maken kosten welke betrekking hebben op de leges hieraan toegerekend zijn. De uitkomst kan zijn dat we op dit moment onvoldoende kosten toerekenen aan de leges. Met gebruikmaking van de juiste gegevens kunnen we een nauwkeurige berekening maken van de kostendekkendheid van de leges.

Resultaat

In de legesverordening is geen ruimte om de tarieven te kunnen verhogen, het advies is dan ook om de tarieven van 2025 op hetzelfde niveau vast te stellen voor 2026. Daarnaast is er gekeken naar de werkelijke opbrengsten van de afgelopen jaren. Het blijkt dat de werkelijke opbrengsten jaarlijks hoger zijn dan de raming van de primaire begrotingen.

Wanneer we er voor kiezen om op basis van de cijfers van voorgaande jaren meer realistisch te begroten kunnen we een bedrag aan inkomsten van €190.000 structureel meer ramen, waarbij we voorzichtig ramen. Deze verhoogde inkomst was ook al vorig jaar voorzien, maar er is toen, in verband met de komst van de omgevingswet niet voor gekozen om het totale bedrag wat jaarlijks binnenkomt in de begroting op te nemen. Echter, ook in 2025 zien we eenzelfde bedrag aan leges waardoor de conclusie getrokken kan worden dat het verwachte effect van de omgevingswet niet te zien is.

Verwerking in begroting

Er wordt €190.000,- als extra inkomsten opgenomen in de begroting 2026.

Verhogen van toeristenbelasting

We gaan onderzoeken aan welke knoppen we kunnen draaien om de inkomsten toeristenbelasting te verhogen. Afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt kan er meer toeristenbelasting geheven worden.

Resultaat

Onderzoek naar de toeristenbelasting in omliggende gemeenten laat zien dat de toeristenbelasting in de gemeente Oirschot onder het gemiddelde zit:

	Best	Veldhoven	Eindhoven	Bladel beek	Hilvaren-	Oisterwijk	Boxtel	Reusel- De-Mierden
Algemeen tarief	€ 2,50	€ 2,70	€ 4,50	€ 1,87	€ 2,65	€ 2,35	€ 2,25	€ 2,00
Camping/camperplaats		€ 1,60		€ 1,77	€ 2,15	€ 2,15	€ 1,95	
Groepsaccomodatie		€ 1,60			€ 1,90	€ 1,85	€ 1,15	

Het huidige tarief van gemeente Oirschot is:

€ 2,20 als algemeen tarief

€ 1.90 voor camping/camperplaatsen

€ 1,80 groepsaccomodaties

Een verhoging naar € 2,50 / € 2,50 / € 1,90 levert € 88.563,- per jaar aan extra inkomsten op.

Verwerking in begroting

Bovenstaande verhoging is verwerkt in de begroting 2026.

Kostendekkendheid afvalstoffen- en rioolheffing

We gaan inventariseren welke kosten toegerekend kunnen worden aan de afvalstoffen- en rioolheffing. De uitkomst kan zijn dat we op dit moment onvoldoende kosten toerekenen.

Met gebruikmaking van de juiste gegevens kunnen we een nauwkeurige berekening maken van de kostendekkendheid van de heffingen.

Resultaat

Afval

Op basis van de recent aangeleverde cijfers is de berekende kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing voor 2026 89%. De cijfers zijn nog niet definitief, maar zullen niet veel gaan afwijken.

Er is in de berekening rekening gehouden met een tariefstijging van 2,74%, conform LPO index.

Het berekende tekort bedraagt in 2026 € 263.000 en is structureel. Om een volledige kostendekking te kunnen bereiken is het advies om het tarief afvalstoffenheffing verder te verhogen.

Riool

De te verwachten dekking over 2026 bedraagt 92% (we verwachten jaarlijks meer kosten te hebben dan opbrengsten).

Het berekende tekort bedraagt in 2026 € 175.000 en is structureel. Om een volledige kostendekking te kunnen bereiken is het advies om het tarief afvalstoffenheffing verder te verhogen.

Verwerking in begroting

In de begroting zijn beide tarieven aangepast naar kostendekkend en zijn daarmee verder verhoogd dan de stijging die voorzien was. Dit leidt niet tot meer ruimte in de exploitatie, omdat het gesloten systemen zijn. Wél is het omgekeerd zo, dat wanneer de tarieven niet verhoogd zouden worden, de tekorten gedekt zouden moeten worden uit de exploitatie.

Verhoging precariobelasting

We gaan bekijken wat verhoging van de tarieven kan opleveren aan extra inkomsten precariobelasting. Verhoging van de tarieven kan extra inkomsten genereren. Dit zal zeer minimaal zijn, aangezien het een lage belastingopbrengst betreft.

Resultaat

Gezien de tarieven van de verschillende producten is er weinig ruimte om extra substantiële inkomsten middels de precariobelasting te genereren. Voorgesteld wordt om de tarieven voor 2026 te verhogen met het inflatiepercentage. Uitgaande van de te verwachten inkomsten over 2025 van € 42.000 resulteert dit in 2026 in een opbrengst van € 46.200.

Verwerking in begroting

Geen verwerking in begroting 2026 anders dan de inflatiecorrectie.

OZB op panden in aanbouw

Er wordt reeds OZB geheven op panden in aanbouw. We gaan onderzoeken wat de nieuwbouw van ASML betekent voor de inkomsten OZB. Het moment van aankoop van de grond en de start van de bouw zal bepalen wat de meeropbrengsten gaan zijn voor 2026 en volgende jaren.

Resultaat

De meeropbrengsten van de grond is €50.000,- per jaar aan OZB. Dit bedrag zal de jaren daarna verder verhoogd worden omdat het pand meer waard wordt naarmate de bouw vordert. Veiligheidshalve wordt nu alleen de verwachte meeropbrengst van de grond meegenomen in de begroting.

Verwerking in begroting

De specifieke opbrengst van de OZB voor ASML is in de begroting verwerkt.

Onontkoombaarheden

De volgende zaken zijn als onontkoombaar opgenomen in de begroting:

Loon- en prijsstijgingen

In de begroting 2024 zijn de loon- en prijsstijgingen voor het eerst anders berekend, door de laatste twee jaren van het meerjarenperspectief gelijk te leggen met het tweede jaar van het meerjarenperspectief. Voor de begroting 2026 - 2029 zijn de jaren 2026 en 2027 opnieuw berekend, en zijn 2028 en 2029 gelijk gehouden met 2027. Dit zorgt voor een verhoging van de stelposten in die jaren, wat als onontkoombaar wordt gezien. We hanteren in deze berekening een bestendige gedragslijn door de loon- en prijsstijgingen op eenzelfde wijze te berekenen als vorig jaar.

Budget trainingskosten

Vanaf 2029 nemen we ook het juiste budget aan trainingskosten mee in deze begroting.

HR-budgetten

Voor HR kosten zijn diverse budgetten verhoogd. In de tweede bestuursrapportage is reeds kenbaar gemaakt dat er structureel te weinig HR budget is: al jarenlang is er een overbesteding op de personeelskosten. Dit budget wordt structureel verhoogd met €100.000,-. Dit geld wordt ook al meerjarig uitgegeven, het budget wordt nu gelijk gesteld met de werkelijke uitgaven. Daarnaast worden de personeelsbudgetten structureel met €100.000,- verhoogd. In 2025 wordt HR-21 geïntroduceerd waarmee een herijking van het salarishuis en de inschaling van het personeel wordt uitgevoerd. Dit geeft zowel verschillen in hogere inschaling als in lagere inschaling. Analyse heeft laten zien dat er meer inschalingen verhoogd worden dan verlaagd, waarvoor de budgetten aangepast moeten worden. Tot slot was er per abuis 200.000 voor trainingskosten niet opgenomen in jaarschijf 2029. Dat wordt middels de begroting gecorrigeerd.

Bedragen x € 1.000

Onontkoombaarheden	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Herberekening stelpost loon- en prijsstijgingen		114	857	857
Extra budget HR-21	100	100	100	100
Budget HR	100	100	100	100
Budget trainingskosten				200
Totaal onontkoombaarheden	200	314	1.057	1.257

Structurele wensen

Bij de diverse programma's wordt melding gemaakt van de structurele wensen in dat programma. Het totaaloverzicht van deze wensen is hier opgenomen, voor een toelichting verwijzen we naar de programma's:

Structurele wensen begroting 2026	2026	2027	2028	2029
Personeelsbudget t.b.v. Wonen	250.000	250.000	250.000	250.000
Specialist subsidies	100.000	100.000	100.000	100.000
Eindtotaal	350.000	350.000	350.000	350.000

Structurele wens	Toelichting
Personeelsbudget t.b.v. Wonen	De taakstelling op het gebied van woningbouw is onverminderd groot en urgent in 2027 en verder. Denk aan de schaa sprong en de Beethovendeal (versnellingsopgave woningbouw), maar ook uitvoering Actieplan Woning Oirschot 2.0. Dat vraagt inzet van extra personeel die projecten vanuit de gemeente kunnen begeleiden (functieprofiel projectleider Wonen; 1 FTE per jaar). In de meerjarenbegroting vanaf 2026 is daarin nog niet voorzien. Tot 2025 waren deze middelen beschikbaar gesteld bij het instemmen met het Actieplan Woningbouw Oirschot 2.0 door de raad in juni 2021. Met het oog op de beoogde fusie verwachten we eveneens inzet van de vaste formatieplaatsen om de twee organisaties samen te voegen. Inhuur is ook nodig om weggevallen uren op te vangen.
Specialist subsidies	voor de uitvoering van diverse subsidieregelingen wordt extra personeel aangetrokken en ingezet op een verbetering van de processen rondom het aanvragen van subsidies, zowel voor de samenleving als de interne processen in de organisatie.

Incidentele wensen

Bij de diverse programma's wordt melding gemaakt van de incidentele wensen in dat programma. Het totaaloverzicht van deze wensen is hier opgenomen, voor een toelichting verwijzen we naar de programma's:

Incidentele wensen begroting 2026	2026	2027	2028	2029
Bibliotheek zorgplicht Programma 1	100.000			
Projectsubsidieregeling Programma 1	100.000	100.000		
Onderzoek en advieskosten t.b.v. wonen Programma 3		221.000		
Uitbestede werkzaamheden t.b.v. wonen Programma 3		50.000		
Werkbudget Digitaal Samenwerken Programma 5	100.000			
Budget gemeenteraadsverkiezingen t.b.v. griffie progr. 5	40.000			
Eindtotaal	340.000	371.000	0	0

Incidentele wens	Toelichting
Bibliotheek	De bibliotheekwet (Wsob) wordt gewijzigd en naar verwachting in 2026 van kracht. In de wet is een zorgplicht opgenomen, die de toegang tot een volwaardige toekomstbestendige bibliotheek garandeert voor iedere inwoner. Met de invoering krijgen gemeenten een zorgplicht voor bibliotheken, met extra financiering van het Rijk. De middelen zijn bedoeld voor het versterken van het bibliotheekstelsel en het kunnen voorbereiden op deze zorgplicht. De gemeente Oirschot heeft in 2023 een positieve aanvraag gedaan en deze specifieke uitkering herstellgelden Bibliotheekwerk in 2024 ingezet ter versterking van het lokale bibliotheekwerk en de samenwerking gezocht met o.a. Wijzer. Oirschot heeft zich hiermee gecommitteerd aan een structurele versterking van het bibliotheekwerk met als doel de Oirschotse mensen zo lang mogelijk vaardig te houden (Leven Lang Ontwikkelen). Vanaf 2027 ontvangen gemeenten een structurele Rijksbijdrage voor de structurele uitvoering van de zorgplicht.
Projectsubsidieregeling	De projectsubsidie is een tijdelijke, beleidsmatig afgebakende impuls zonder doorlopende verplichting. Ieder jaar wordt opnieuw beoordeeld of nieuwe initiatieven in dat specifieke jaar in aanmerking komen voor een eenmalige subsidie. Om deze reden financieren we deze projectsubsidies incidenteel. Wanneer er geen financiële ruimte meer zou zijn voor deze initiatieven, wordt met deze regeling gestopt. Het incidentele karakter van de regeling in de begroting zorgt tevens voor verwachttingsmanagement aan de kant van de samenleving.
Onderzoeks- en advieskosten & uitbestede werkzaamheden t.b.v. wonen	Voor externe onderzoekskosten en advieskosten alsmede inhuur van expertise die de gemeente Oirschot niet structureel in huis hoeft te hebben, worden incidentele middelen aangewend om daarmee een benodigde impuls voor complexe projecten tot stand te brengen, waarna de (via structurele wensen uitgebreide) eigen organisatie het project weer overpakt.
Werkbudget Digitaal Samenwerken	Voor digitaal samenwerken is er een werkbudget tot en met 2025 opgenomen. Vanaf 2026 is er geen werkbudget meer opgenomen. In 2026 wordt nog incidenteel ingezet op de versterking van het digitaal werken in de organisatie Oirschot. Daarna is naar verwachting de basis op orde. Aan het eind van 2026 is MS365 geïmplementeerd, is het applicatieland-schap, datalandschap en het proceslandschap inzichtelijk (hier wordt een applicatie voor geïmplementeerd) en er worden diverse processen geanalyseerd en verbeterd.
Budget gemeenteraads-verkiezingen t.b.v. griffie	Voor de verkiezingen van 2026 is er budget nodig voor een stemhulp, opkomstbevordering, verkiezingsdebat, uitslagenavond en een startprogramma voor de nieuwe raad.

Conclusie

Door een zorgvuldige afweging van onontkoombare lasten, verwerking van de mogelijkheden die de onderzoeken bieden, en de prioritering van incidentele en structurele wensen, blijft de gemeente financieel gezond en in staat om te blijven investeren in haar toekomst.

Onderwerp	Toelichting	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting 2025 bij aanvang		2.548.282	526.255	-691.997	-854.144
Mutaties begroting 2026	Toelichting	2026	2027	2028	2029
Kostentoerekening		361.316	375.197	375.262	375.262
Afval		-37.403	-24.673	-35.480	-46.558
Riool		-565.054	-467.219	-519.612	-735.113
OZB		128.885	195.151	-43.396	-277.854
Forensenbelasting		-2.571	-859	-2.161	-3.440
Overige belastingen		-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
Toeristenbelasting		30.661	-88.073	-88.073	-88.073
Burgerzaken		-25.088	-18.325	-23.281	40.837
Bestemmingsplannen		-69.418	-69.418	-69.418	-69.418
Omgevingsvergunning		-162.000	-162.000	-162.000	-162.000
Algemene uitkering		-1.873.078	-1.631.183	-741.282	-1.090.741
CAO Salarissen excl. Index.		-33.821	261.201	261.201	268.350
Gemeenschappelijke regelingen		130.360	268.641	361.184	331.710
Onontkoombaarheden		200.000	314.220	1.058.379	1.258.379
Afschrijvingslasten activa		-305.901	-152.127	-105.152	-21.918
Reserve Fusie	Door onttrekken reserve warmetransitie	0			
Te betalen rente		-554.288	-258.519	-37.746	134.333
Structurele wensen	Inwonerparticipatie	17.000	17.000	17.000	17.000
Structurele wensen	Leefbaarheids-initiatieven	100.000	100.000	100.000	100.000
Structurele wensen	Personeelsbudget Wonen	250.000	250.000	250.000	250.000
Incidentele wensen	Bibliotheek	100.000	0	0	0
Incidentele wensen	Verhuisbudget gemeentehuis	160.000			
Incidentele wensen	Werkbudget Digitaal Samenwerken	100.000	0	0	0

Incidentele wensen verkiezingen t.b.v. griffie	Budget gemeenteraads-	40.000	0	0	0
Incidentele wensen	Leefbaarheids- initiatieven	100.000	100.000		
Incidentele wensen	Onderzoek en advieskosten Wonen	0	271.000	0	0
Incidentele wensen	Verhuisbudget archief	50.000			
Dekking incidentele wensen via reserve	Bibliotheek	-100.000	0	0	0
Dekking incidentele wensen via reserve	Budget gemeenteraads- verkiezingen t.b.v. griffie	-40.000	0	0	0
Dekking incidentele wensen via reserve	Leefbaarheids- initiatieven	-100.000	-100.000	0	0
Dekking incidentele wensen via reserve	Onderzoek en advieskosten Wonen	0	-271.000	0	0
Dekking incidentele wensen via reserve	Werkbudget Digitaal Samenwerken	-100.000	0	0	0
Reserve Fusie	Reserve Fusie via algemene reserve	0			
Totaal mutaties 2026 (- = voordeel + = nadeel)		-2.206.700	-1.097.286	589.125	274.456
Saldo primaire begroting 2026		341.582	-571.031	-102.872	-579.688

Prognose

Bovenstaande prognose toont aan dat het eerste jaar van de begroting (2026-2029) een verwacht negatief saldo geeft, met een verwacht positief saldo in de drie jaren daarna. Het tekort in het jaar 2026 zal moeten worden gedekt door de financiële reserves van de gemeente. De totale meerjarenbegroting is daarmee wel sluitend. De reserves kunnen dit tekort dragen. Daarnaast blijft er voldoende financiële ruimte over voor noodzakelijke investeringen (zie bijlage 3 voor het verloop van de reserves).

Bijlagen

Bijlage 1: Lasten en baten taakvelden per programma

Hieronder vindt u een overzicht van de lasten en baten op taakveldniveau.

Taakveld	Naam taakveld	Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028		Begroot 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Progr. 1	Sociale leefomgeving								
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	1.578	0	1.578	0	1.578	0	1.578	0
6.712	Begeleiding (WMO)	541	0	541	0	541	0	541	0
6.713	Dagbesteding (WMO)	405	0	405	0	405	0	405	0
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	2	0	2	0	2	0	2	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	0	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	2.272	0	2.272	0	2.272	0	2.272	0
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	50	0	50	0	50	0	50	0
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	0	0	0	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	255	0	255	0	255	0	255	0
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	20	0	20	0	20	0	20	0
6.811	Beschermd wonen (WMO)	183	0	183	0	183	0	183	0
6.821	Jeugdbescherming	120	0	120	0	120	0	120	0
6.822	Jeugdreclassering	22	0	22	0	22	0	22	0
0.10	Mutaties reserves	0	-1.568	0	-479	0	-160	0	-160
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	52	-44	52	-44	52	-44	52	-44
0.4	Overhead	56	0	58	0	60	0	58	0
0.8	Overige baten en lasten	645	0	718	0	1.170	0	1.170	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.362	-73	1.418	-73	1.448	-73	1.347	-73
1.2	Openbare orde en veiligheid	481	-12	451	-12	451	-12	451	-12
4.1	Openbaar basisonderwijs	11	0	11	0	11	0	11	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.128	-133	1.417	-133	1.457	-133	1.411	-133
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	594	0	594	0	594	0	594	0
5.1	Sportbeleid en activering	434	-198	442	-98	449	-98	449	-98
5.2	Sportaccommodaties	1.438	-568	1.448	-568	1.462	-568	1.408	-549
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	469	0	480	0	484	0	484	0
5.6	Media	445	0	350	0	356	0	356	0

Taakveld	Naam taakveld	Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028		Begroot 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.502	-268	2.345	-227	2.215	-214	2.214	-214
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	282	0	282	0	282	0	282	0
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	230	0	230	0	230	0	230	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.124	0	2.138	0	2.139	0	2.135	0
6.3	Inkomensregelingen	4.672	-3.179	4.562	-3.149	4.542	-3.149	4.542	-3.149
6.4	WSW en beschut werk	2.607	0	2.405	0	2.278	0	2.278	0
6.5	Arbeidsparticipatie	364	0	351	0	351	0	351	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	654	-110	654	-286	654	-286	654	-286
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0
6.91	Coördinatie en beleid WMO	189	0	189	0	189	0	189	0
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	410	0	410	0	410	0	410	0
7.1	Volksgesondheid	1.199	-141	1.067	0	1.090	0	983	0
Totaal 1		28.798	-6.293	27.521	-5.069	27.821	-4.736	27.508	-4.718
Progr. 2	Ondernemen								
0.10	Mutaties reserves	0	-60	0	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	96	0	100	0	129	0	129	0
2.3	Recreatieve havens	16	-1	16	-1	16	-1	16	-1
3.1	Economische ontwikkeling	289	-12	290	-12	290	-12	290	-12
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	0	1	0	1	0	1	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12	0	12	0	12	0	12	0
3.4	Economische promotie	477	-113	339	-53	368	-53	388	-53
5.2	Sportaccommodaties	108	0	106	0	106	0	106	0
5.4	Musea	94	0	94	0	94	0	94	0
5.5	Cultureel erfgoed	294	0	286	0	287	0	287	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	171	-2	173	-2	174	-2	172	-2
8.1	Ruimte en leefomgeving	5	0	5	0	5	0	5	0
Totaal 2		1.562	-188	1.423	-68	1.483	-68	1.500	-68

Taakveld	Naam taakveld	Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028		Begroot 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Progr. 3	Ruimtelijke leefomgeving								
0.10	Mutaties reserves	0	-1.197	0	-271	104	0	81	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	292	-156	291	-156	291	-156	291	-156
0.8	Overige baten en lasten	121	0	131	0	187	0	187	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2	0	2	0	3	0	2	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	15	-18	17	-18	18	-18	18	-18
7.3	Afval	2.067	-2.592	2.126	-2.657	2.184	-2.724	2.238	-2.792
7.4	Milieubeheer	1.065	0	1.066	0	1.059	0	1.059	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.513	-340	1.671	-340	1.671	-340	1.602	-340
8.2	Grondexploitatie) (niet-bedrijventerreinen	7.711	-7.470	4.953	-4.844	6.240	-6.555	6.841	-5.940
8.3	Wonen en bouwen	2.114	-854	1.900	-854	1.650	-854	1.618	-854
Totaal 3		14.900	-12.627	12.158	-9.140	13.406	-10.647	13.937	-10.100
Progr. 4	Beheer openbare ruimte								
0.10	Mutaties reserves	294	-151	294	-51	294	-51	294	-51
0.8	Overige baten en lasten	-203	0	-163	0	-4	0	-4	0
2.1	Verkeer en vervoer	4.724	-182	4.935	-182	5.222	-182	5.258	-182
2.2	Parkeren	0	-4	0	-4	0	-4	0	-4
3.4	Economische promotie	0	-531	0	-657	0	-659	0	-660
5.2	Sportaccommodaties	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4	Musea	164	0	114	0	114	0	114	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.476	-43	2.562	-43	2.594	-43	2.608	-43
7.2	Riolering	2.021	-2.616	2.256	-2.672	2.569	-2.937	2.995	-3.376
Totaal 4		9.477	-3.527	9.998	-3.610	10.789	-3.876	11.265	-4.317
Progr. 5	Bestuur en dienstverlening								
0.1	Bestuur	2.406	0	2.391	0	2.388	0	2.388	0
0.10	Mutaties reserves	699	-175	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	1.067	-489	1.080	-561	987	-483	898	-330
0.4	Overhead	-16	0	-11	0	-11	0	-11	0
0.8	Overige baten en lasten	50	0	54	0	75	0	75	0
8.3	Wonen en bouwen	40	0	40	0	40	0	40	0
Totaal 5		4.246	-664	3.553	-561	3.479	-483	3.391	-330

Taakveld	Naam taakveld	Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028		Begroot 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Progr. 11	Algemene dekkingsmiddelen								
0.5	Treasury	167	-191	172	-196	177	-201	177	-201
0.61	OZB woningen	292	-4.667	291	-4.784	291	-4.909	291	-5.031
0.62	OZB niet-woningen	100	-4.257	99	-4.364	99	-4.478	99	-4.590
0.64	Belastingen overig	35	-46	35	-46	35	-46	35	-46
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	12	-36.902	12	-37.787	12	-38.135	12	-39.469
0.8	Overige baten en lasten	19	0	19	0	19	0	19	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 11		623	-46.063	628	-47.177	633	-47.769	633	-49.337
Progr. 12	Overhead								
0.10	Mutaties reserves	0	-205	0	-50	0	-311	0	0
0.4	Overhead	10.189	-31	9.707	-31	10.032	-31	9.914	-31
0.8	Overige baten en lasten	125	0	129	0	156	0	156	0
Totaal 12		10.314	-236	9.836	-81	10.188	-341	10.070	-31
Progr. 13	Overhead								
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	20	0	20	0	20	0	20	0
0.10	Mutaties reserves	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Totaal 13		20	-3	20	-3	20	-3	20	-3
Totaal		69.941	-69.600	65.137	-65.708	67.821	-67.924	68.324	-68.904
Saldo begroting exclusief taakveld 0.11			341		-571		-103		-580

Bijlage 2: Kerngegevens begroting

Hieronder vindt u een overzicht van diverse kerngegevens van de gemeente Oirschot, ontleend uit openbare bronnen of aangeleverde informatie vanuit beleidsmedewerkers.

	werkelijk 2024	raming 2025	raming 2026
Sociale bevolkingssamenstelling			
Aantal inwoners	19.607	19.382	19.738
0 tot en met 19 jaar	3.730	3.968	3.763
20 tot en met 64 jaar	10.955	10.767	11.002
65 tot en met 74 jaar	2.702	2.584	2.719
75 tot en met 84 jaar	1.655	1.473	1.674
85 jaar en ouder	565	590	580
Aantal uitkeringsontvangers (excl. BW, WSW, bijz. bijst.)	170	144	191
Participatiewet (PW)-uitkeringen	133	105	152
IOAW, IOAZ en BBZ-uitkeringen	7	10	6
Loonkostensubsidies	30	29	33
Beschut Werk	11	11	12
WSW-ers	72	68	67
Bijzondere bijstand (incl. energietoeslag)	207	260	325
Aantal leerlingen basisonderwijs	1.428	1.351	1.351
openbaar onderwijs	223	215	233
bijzonder onderwijs	1.136	1.136	1.116
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	820	860	820
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha.)	10.180	10.178	10.180
waarvan binnenwater	105	107	105
historische dorpskern	9	9	9
Aantal woningen	8.118	8.429	8.486
waarvan sociale verhuur	1.110	1.198	1.198

	werkelijk 2024	raming 2025	raming 2026
Overige woonruimten	267	255	276
logiesfunctie	239	239	239
personen zorginstelling	0	0	19
uitwonende studenten	18	16	18
Infrastructuur			
Lengte van wegen buiten de bebouwde kom (in km.)	159	159	159
Lengte van wegen binnen de bebouwde kom (in km.)	75	75	75
Lengte van de fietspaden (in km.)	62	68	83
Lengte van de waterwegen (in km.)	209	209	209
Lengte van de onverharde wegen (in km.)	84	84	84
Sportaccommodaties (in ha)		25	13
Bepanting (km2)	0,56	0,57	2,34
Bomen (st)	30.073	31.819	32.838
Gras- en kruidachtigen (km2)	1,79	1,98	1,74
Bos- en natuurterreinen	320	320	495
Lengte van de vrijvervalriolering (in km.)	106	106	109
Lengte van de druk- en vacuümriolering (in km.)	143	143	143
Drukrioolpompen (in aantal)	558	575	558
Hoofdgemalen (in aantal)	30	29	32
Vacuümstation (in aantal)	1	1	1
Iba-systemen (in aantal)	8	8	8
Aansluitingen	8.559	8.658	8.807
Personeelssamenstelling			
aantal medewerkers	158	170	173
aantal formatieplaatsen	132	142	150
Financiële structuur (x € 1.000)			
Resultaten	2024	2025	2026
Totaal lasten	80.841	74.914	69.941
Totaal baten	80.814	74.673	69.600
Saldo	-27	242	341

	werkelijk 2024	raming 2025	raming 2026
Opbrengst belastingen	8.528	10.632	11.149
Opbrengst rioolrechten	1.793	2.110	2.393
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.574	1.657	2.122
Algemene uitkering gemeentefonds	34.793	35.398	36.902
Vaste activa	70.534	95.168	112.437
Reserves, fondsen en voorzieningen	42.511	35.360	36.029
Schuldrestant geldleningen	25.943	55.499	46.043

Bijlage 3: Specificatie saldi reserves en voorzieningen

Specificatie van het verloop van de reserves en voorzieningen op basis van de ingeschatte toevoegingen onttrekkingen meerjarig.

Grt.boeknr.	Omschrijving	Rekening 31-12-2024	Raming 31-12-2025	Raming 31-12-2026	Raming 31-12-2027	Raming 31-12-2028	Raming 31-12-2029
	1. Algemene reserves						
8000001	Algemene reserve	1.192.897	5.033.768	780.549	878.319	712.941	1.338.657
8000002	Weerstandvermogen en risicobeheersing	5.621.400	3.708.900	5.487.480	5.487.480	5.487.480	5.487.480
	Subtotaal 1	6.814.297	8.742.668	6.268.029	6.365.799	6.200.421	6.826.137
	2. Bestemmingsreserves						
8000003	Kunst en cultuur	113.187	113.187	113.187	113.187	113.187	113.187
8000004	Dekking kapitaallasten	4.232.716	4.101.931	3.879.567	3.657.864	3.436.822	3.314.480
8000005	Reserve Landschap	1.373.392	392.247	445.647	445.647	388.611	343.797
8000006	Sociaal Domein	1.000.000	407.000	365.000	365.000	365.000	365.000
8000007	BUIG-uitkering	505.716	455.411	300.518	285.016	285.016	285.016
8000008	Rehabilitaties wegen	3.272.787	3.493.854	3.668.868	3.843.882	4.018.896	4.193.910
8000009	Sanering wegen	241.188	341.188	441.188	541.188	641.188	741.188
8000010	Ruimte voor Ruimte	1.485.062	554.307	500.907	500.907	500.907	500.907
8000011	Reserve Warmtetransitie	99.446	99.446	0	0	0	0
8000012	Reserve Personeel en organisatie	1.000.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
8000013	Reserve Grondexploitatie/ Ruimtelijke ontwikkelingen	8.674.184	7.795.020	7.181.306	7.178.365	7.222.094	7.255.822
8000014	Nog uit te voeren werkzaamheden	1.659.405	141.501	141.501	141.501	141.501	141.501
8000015	Strategische grondaankopen	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
8000020	Reserve fusie	0	0	699.446	699.446	699.446	699.446
	Subtotaal 2 bestemmingsreserves	28.657.083	23.645.092	23.487.136	23.522.004	23.562.669	23.704.255
	Totaal reserves	35.471.380	32.387.760	29.755.164	29.887.802	29.763.090	30.530.391

Grt.boeknr.	Omschrijving	Rekening 31-12-2024	Raming 31-12-2025	Raming 31-12-2026	Raming 31-12-2027	Raming 31-12-2028	Raming 31-12-2029
	3. Voorzieningen						
	3.1 Algemene dienst						
8500016	Onderhoud sportaccommodaties	799.590	728.166	527.170	382.063	236.956	91.849
8500017	Groot onderhoud sportvelden	594.978	571.318	469.279	493.486	517.693	541.900
8500018	Multi-funktioneel gebouw Middelbeers	108.953	117.530	126.107	135.077	144.047	153.017
8500019	Onderhoud openbare gebouwen	321.436	108.385	145.334	-46.373	3.872	54.117
8500020	Onderhoud diverse bezittingen	388.439	414.818	441.197	488.175	535.153	582.131
8500021	Onderhoud wegen	1.435.683	1.420.558	1.405.433	1.390.308	1.375.183	1.360.058
8500022	Voorziening speeltoestellen	191.889	173.428	154.967	79.394	101.894	124.394
8500023	Huishoudelijk afval	196.576	153.372	122.946	92.912	63.278	34.053
8500024	Riolering	976.823	1.049.367	851.429	929.014	1.191.555	1.627.502
8500026	Oninbare startersleningen SvN	0	0	0	0	0	0
8500027	Voorziening spaarverlof	137.768	137.768	137.768	137.768	137.768	137.768
8500028	Voorziening pensioenen wethouders	1.814.521	1.745.868	1.677.215	1.608.562	1.539.909	1.471.256
8500029	Voorziening wachtgeld wethouders	73.164	73.164	73.164	73.164	73.164	73.164
8500030	Voorziening eigen risico ww medewerkers	0	0	0	0	0	0
	Subtotaal 3.1 Voorzieningen	7.039.819	6.693.741	6.132.009	5.763.550	5.920.472	6.251.209
	3.3 Grondexploitatie						
8500031	CPO Ekerschot Noord	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000
	subtotaal voorzieningen grondexploitatie	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000
TOTAAL-GENERAAL		42.653.199	39.223.501	36.029.174	35.793.353	35.825.562	36.923.601

Bijlage 4: Specificatie stortingen en beschikkingen reserves en voorzieningen

Deze bijlage bevat een inzicht in de geplande toevoegingen en onttrekkingen uit de diverse reserves en voorzieningen voor het 1e begrotingsjaar 2026.

Specificatie stortingen in en beschikkingen over de reserves

Reserves algemene dienst Reserves	Toevoegingen	Onttrekkingen
Algemene reserve 8000001		
Subsidie kunstroute		2.500
Kapitaallasten IKC De Vliertuin		79.242
Afboeken restwaarde school Oostelbeers		118.548
Aboeken restwaarde school Middelbeers		785.363
Bedrijfsleider Bedrijfsvoering		120.000
Budget arbeidsmarkcommunicatie		10.000
GLOW		60.000
Verbeterplan InwonerContactCentrum		35.000
verbeterplan kwaliteit burgerzaken		75.000
Aansluiting reserve weerstandsvermogen aan begroting 2026		1.778.580
Revitalisering Steenfort		22.500
Sado Burap 1 2025	21.902	
Burap 2 2025 projectsubsidies		50.000
Burap 2 2025 Saldo		495.828
Parkeerplaats de Cantorij		6.090
Saldo primitieve begroting 2026-2029		1.903.170
Vorming fusiereserve		600.000
Mutaties begroting 2026	1.866.700	
Totaal	1.888.602	6.141.821
Res.weerstandsvermogen en risicobeheersing 8000002		
Aansluiting reserve weerstandsvermogen aan begroting 2026	1.778.580	
Totaal	1.778.580	0
Subtotaal Algemene reserve + reserve weerstandsvermogen	3.667.182	6.141.821

Bestemmingsreserves algemene dienst Reserves	Toevoegingen	Onttrekkingen
Dekking kapitaallasten 8000004		
Dekking extra nadeel Sportpark Moorland		98.700
Dekking VA7210902700 afschrijving		3.791
Dekking VA7210902900 afschrijving		12.025
Dekking VA7210160100 afschrijving		2.918
Dekking VA7210170400 afschrijving		4.911
Dekking VA7210170500 afschrijving		1.036
Dekking VA7210170500 rente		258
Dekking VA 7210190502		2.705
Dekking VA 7210170300 afschrijving		4.420
Kapitaallasten nieuwbouw kdv De Vliertuin		91.600
Totaal	0	222.364
Reserve Landschap 8000005		
UP VLG 2022-2026 lagen door de tijd Kleine Beerze		21.450
2025 UVP BURAP 2		-74.850
Totaal	0	-53.400
Reserve Sociaal Domein 8000006		
Formatie Jongerenwerk LEV		15.000
Procesregisseur LEV		27.000
Totaal	0	42.000
Reserve BUIG 8000007		
Burap 2 2025		154.893
Totaal	0	154.893
Reserve Rehabilitatie wegen 8000008		
Voordeel kaplasten rehabilitaties wegen	194.360	
Voordeel kaplasten rehabilitaties groen		19.346
Totaal	194.360	19.346
Reserve sanering wegen 8000009		
Toevoeging sanering wegen	100.000	
Totaal	100.000	0

Bestemmingsreserves algemene dienst Reserves	Toevoegingen	Onttrekkingen
Reserve ruimte voor ruimte 8000010		
UP VLG 2022-2026 lagen door de tijd Kleine Beerze		42.050
UP VLG 2022-2026 Oirschot erfgoed		41.250
UP VLG 2022-2026 vrijetijdseconomie (VTE)		35.000
UP VLG 2022-2026 natuur en landschap		-15.000
2025 UVP BURAP 2		-49.900
Totaal	0	53.400
Reserve Warmtetransitie 8000011		
Burap 2 toevoeging saldo aan reserve fusie		99.446
Totaal	0	99.446
Reserve Grondexploitatie/Ruimtelijke ontwikkeling 8000013		
Dekking VPB erfpacht WoonInc		2.941
Berekening obv winst POC-methode		13.660
Koersnota 2024: ov.volkshuisvesting		60.000
Koersnota 2024: ov.volkshuisvesting		200.000
Projectleider transitieopgave		62.113
Projectleider Wonen, i.r.t. Actieplan Wonen		100.000
Herbestemming locatie gemeentehuis		175.000
Totaal	0	613.714
Reserve Fusie 8000020		
Vrijval reserve Warmtetransitie	99.446	
Vorming fusiereserve vanuit AR	600.000	
Totaal	699.446	0
Subtotaal Bestemmingsreserves	993.806	1.151.763
Totaal reserves	4.660.988	7.293.584

Voorzieningen Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen
Onderhoud sportaccomodaties 8500016		
Fidote		50.084
Moorland	3.259	5.005
't Horstje	8.337	44.348
de Klep	3.407	9.681
de Kemmer	54.922	117.745
gymnastieklokaal de Reep	11.378	55.436
Totaal	81.303	282.299
Groot onderhoud sportvelden 8500017		
Moorland Ber obv uitg 2022-2031 Hockey	4.918	32.179
Moorland Ber obv uitg 2022-2031 voetbal	3.050	6.203
t Horstje ber. Obv uitg.2022-2031 Spd Girls	1.313	0
t Horstje ber. Obv uitg.2022-2031 Spd Boys	6.198	8.009
de Klep ber. Obv uitg.2021-2030 B.Boys parkinrichting		72.917
de Klep ber. Obv uitg.2021-2030 B.Boys velden	9.705	6.389
storting Fidote obv uitg.2021-2030 Fidote		2.178
storing de Kemmer obv 2022-2031 Atletiek	652	
Totaal	25.836	127.875
Multi-functioneel gebouw Middelbeers 8500018		
Voorheen bibliotheek	4.113	
Sporthal	15.068	14.423
Kinderdagverblijf	3.819	
Totaal	23.000	14.423
Groot onderhoud openbare gebouwen 8500019		
Gemeentehuis (incl.kantongerecht)	50.245	13.296
Totaal	50.245	13.296
Groot onderhoud diverse bezittingen 8500020		
Brandweerkazerne	9.083	
oude toren + uitkijktoren Hoogeindseweg	4.067	
den deel + buurth. Pullen + Raamslegerstr. + de Enck	315	3.007
keskenoate	554	
Oude raadhuis trouw	1.862	

Voorzieningen Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen
Oude Raadhuis Visit	6.484	
rioolgebouwtjes		18.940
div. objecten onder 60300010 incl. Raamslegerstr	5.092	
i.v.m. verkoop de Enck	-3.640	
uitstel verkoop gemeentedeel De Enck	24.509	
Totaal	48.326	21.947
Onderhoud wegen 8500021		
Obv beheerplan wegen	784.875	
Obv beheerplan wegen		800.000
Totaal	784.875	800.000
Voorziening speeltoestellen 8500022		
storting	22.500	
Vervanging speeltoestellen		40.961
Totaal	22.500	40.961
Huishoudelijk afval 8500023		
Toevoeging saldo 2026	15.574	
Grondstoffencentrum		46.000
Totaal	15.574	46.000
Riolering 8500024		
Onttrekking saldo 2026		197.938
Totaal	0	197.938
Voorziening pensioenen wethouders 8500028		
Pensioenonttrekking vm wethouders		68.653
Totaal	0	68.653
Totaal voorzieningen	1.051.659	1.613.392
Totaal reserves en voorzieningen	5.712.647	8.906.976

Bijlage 5: Overzicht mutaties reserves en incidentele baten en lasten

Toelichting op de incidentele lasten en baten

Extra budget preventie - LEV groep

Het contract met de LEV-groep loopt tot 1 april 2026. Tot die tijd willen we incidenteel extra inzetten op preventie en vroegsignalering, waarvoor we extra budget aan de LEV-groep uitgeven. Met dit extra budget willen we meer inzet op preventie, om daarmee wachtlijsten te verminderen en/of te voorkomen. Het budget is gesplitst, omdat we voor de tweede lijn in het overzicht mogelijk later nog dekking ontvangen vanuit een SPUK.

Versterking ondersteuning wijkteams

Tijdelijk wordt extra inzet gepleegd door wijk-GGD-ers om overlast in wijken en buurten te voorkomen. Hiervoor zet Oirschot incidentele subsidie van ZonMW in.

Brede SPUK-volksgezondheid

Dit betreft de kosten die de gemeente maakt t.b.v. de SPUK GALA (Gezond Leven Akkoord). Deze SPUK loopt in 2026 af.

Bibliotheek zorgplicht

De bibliotheekwet (Wsob) wordt gewijzigd en naar verwachting in 2026 van kracht. In de wet is een zorgplicht opgenomen, die de toegang tot een volwaardige toekomstbestendige bibliotheek garandeert voor iedere inwoner. Met de invoering krijgen gemeenten een zorgplicht voor bibliotheken, met extra financiering van het Rijk. De middelen zijn bedoeld voor het versterken van het bibliotheekstelsel en het kunnen voorbereiden op deze zorgplicht. De gemeente Oirschot heeft in 2023 een positieve aanvraag gedaan en deze specifieke uitkering herstelgelden Bibliotheekwerk in 2024 ingezet ter versterking van het lokale bibliotheekwerk en de samenwerking gezocht met o.a. Wijzer. Oirschot heeft zich hiermee gecommitteerd aan een structurele versterking van het bibliotheekwerk met als doel de Oirschotse mensen zo lang mogelijk vaardig te houden (Leven Lang Ontwikkelen). Vanaf 2027 ontvangen gemeenten een structurele Rijksbijdrage voor de structurele uitvoering van de zorgplicht.

Projectsubsidieregeling

De projectsubsidie is een tijdelijke, beleidsmatig afgebakende impuls zonder doorlopende verplichting. Ieder jaar wordt opnieuw beoordeeld of nieuwe initiatieven in dat specifieke jaar in aanmerking komen voor een eenmalige subsidie. Om deze reden financieren we deze project-subsidies incidenteel. Wanneer er geen financiële ruimte meer zou zijn voor deze initiatieven, wordt met deze regeling gestopt. Het incidentele karakter van de regeling in de begroting zorgt tevens voor verwachtingsmanagement aan de kant van de samenleving.

Implementatiekosten omgevingswet

Om de gestelde deadlines in de wetgeving te halen, dient er in 2032 een omgevingsvisie en een omgevingsplan beschikbaar te zijn. Met dit project willen we de afronding van de implementatie van de omgevingswet starten.

Koersnota: herijking woonvisie/act. woonbeleid in relatie tot schaa sprong (studie, advies en voorbereiding)

Gemeenten zijn verplicht om een actueel woonbeleid te hebben. Dit vraagt om het herijken van de Woonvisie naar een Volkshuisvestingsprogramma. Onderdeel daarvan zal een woonzorgvisie zijn. Voor voorbereiding, studie en advies zetten we incidenteel budget in.

Onderzoek en advies wonen

Voor externe onderzoekskosten en advieskosten alsmede inhuur van expertise die de gemeente Oirschot niet structureel in huis hoeft te hebben, worden incidentele middelen aangewend om daarmee een benodigde impuls voor complexe projecten tot stand te brengen, waarna de (via structurele wensen uitgebreide) eigen organisatie het project weer overpakt.

Werkbudget Digitaal Samenwerken

Voor digitaal samenwerken is er een werkbudget tot en met 2025 opgenomen. Vanaf 2026 is er geen werkbudget meer opgenomen. In 2026 wordt nog incidenteel ingezet op de versterking van het digitaal werken in de organisatie Oirschot. Daarna is naar verwachting de basis op orde. Aan het eind van 2026 is MS365 geïmplementeerd, is het applicatielandschap, datalandschap en het proceslandschap inzichtelijk (hier wordt een applicatie voor geïmplementeerd) en er worden diverse processen geanalyseerd en verbeterd.

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Voor de verkiezingen van 2026 is er budget nodig voor een stemhulp, opkomstbevordering, verkiezingsdebat, uitslagenavond en een startprogramma voor de nieuwe raad.

Koersnota: op orde brengen systemen financiën

In 2025 is gestart met het werken met Pepperflow. Dit systeem wordt verder uitgerold in 2026 met een beoogde volledige uitrol na de zomer van 2026. Middels dit budget wordt extern advies ingekocht.

Implementatiekosten financieel pakket

In 2025 is het nieuwe financiële systeem geïmplementeerd. Er is nog een resterend budget in 2026, ter ondersteuning van de jaarrekening en de eerste keer dat deze jaarrekening in het nieuwe systeem wordt gemaakt. Middels dit budget wordt extern advies ingekocht.

Verbeterplan InwonerContactCentrum

In 2024 zijn de resultaten van het bereikbaarheidsonderzoek geanalyseerd. Om te komen tot een bereikbare en adequate dienstverlening is een organisatiebrede verbetering nodig in de dienstverlening. Met het beschikbare budget worden databanken beter gevuld zodat benodigde informatie ten alle tijden voorhanden is en worden medewerkers gecoacht bij moeilijke casussen, zodat zij daarna in staat zijn zelfstandig te werken en de dienstverlening op het gewenste niveau uit te kunnen voeren. Dit project is in 2025 gestart en wordt in 2026 afgerond; er zijn reeds zichtbare verbeteringen in de kwaliteit van het ICC.

Budget arbeidsmarktcommunicatie

Voor het werven van nieuwe medewerkers en het neerzetten van een nieuwe arbeidsmarktstrategie is de komende twee jaar extra budget nodig. Dit wordt ingezet ten behoeve van een campagne, het uitproberen van nieuwe wervingskanalen en het uitrollen van een nieuw werving- en selectieproces.

Bedrijfsleider bedrijfsvoering

Met de groei van de organisatie wordt ook het team bedrijfsvoering steeds groter. De span of control van de manager bedrijfsvoering wordt nu dermate groot, dat we hier een ander besturingsmodel wensen uit te proberen. Dit is mede ingegeven door het feit dat er grote veranderingsprocessen lopen binnen diverse specialismen in het team. Wanneer de veranderingsprocessen verder zijn, kan het besturingsmodel mogelijk weer terug naar de huidige vorm.

Project omgevingsvisie & omgevingsplan

Om de gestelde deadlines in de wetgeving te halen, dient er in 2032 een omgevingsvisie en een omgevingsplan beschikbaar te zijn. Met dit project willen we de omgevingsvisie en het omgevingsplan laten ontwikkelen.

Overzicht mutaties reserves + incidentele baten en lasten 2026-2029

1. INCIDENTELE LASTEN en stortingen in reserves

Programma	2026	2027	2028	2029	Omschrijving
	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel	
P1 Sociale leefomgeving	42.000				Extra budget preventie - LEV groep
P1 Sociale leefomgeving	30.171				Versterking ondersteuning wijkteams
P1 Sociale leefomgeving	300.029				Betreft brede SPUK-volksgezondheid
P1 Sociale leefomgeving	100.000				Bibliotheek zorgplicht
P1 Sociale leefomgeving	100.000	100.000			Projectsubsidieregeling
P3 Ruimtelijke leefomgeving	150.000	108.500	108.500		Implementatiekosten omgevingswet
P3 Ruimtelijke leefomgeving	200.000				Koersnota: herijking woonvisie/act. woonbeleid in relatie tot schaa sprong (studie, advies en voorbereiding)
P3 Ruimtelijke leefomgeving		271.000			Onderzoeks- en advies wonen
P5 Bestuur en Dienstverlening	100.000				Werkbudget digitaal samenwerken
P5 Bestuur en Dienstverlening	40.000				Budget gemeenteraadsverkiezingen griffie
P12 Overhead	60.000				Koersnota: op orde brengen sytemen financiën
P12 Overhead	10.000				Implementatiekosten financieel pakket
P12 Overhead	10.000				Budget arbeidsmarktcommunicatie
P12 Overhead	35.000				Verbeterplan InwonerContactCentrum

P12 Overhead	120.000				Bedrijfsleider Bedrijfsvoering
P12 Overhead			310.562		Project omgevingsvisie & omgevingsplan
Totaal incidentele lasten	1.197.200	479.500	419.062	0	

2. INCIDENTELE BATEN en onttrekkingen uit reserves

Programma	2026	2027	2028	2029	Omschrijving
	incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel	
P1 Sociale leefomgeving	-272.171	-100.000			Dekking diverse incidentele lasten P1 uit Algemene Reserve
P1 Sociale leefomgeving	-300.029				Ontvangsten Brede SPUK GALA (volksgezondheid en sport)
P3 Ruimtelijke leefomgeving	-200.000	-271.000			Dekking diverse incidentele lasten P3 uit Algemene Reserve
P5 Bestuur en Dienstverlening	-140.000				Dekking diverse incidentele lasten P5 uit Algemene Reserve
P12 Overhead	-235.000		-310.562		Dekking diverse incidentele lasten P12 uit Algemene Reserve
Totaal incidentele baten	-1.347.200	-371.000	-310.562	0	

	2026	2027	2028	2029	
Per saldo incidenteel	150.000	108.500	108.500	0	Incidentele baten en lasten ter eliminatie op exploitatiesaldo
Saldo begroting 2026-2029	341.582	-571.031	-102.872	-579.688	Saldo financieel perspectief Begroting 2026-2029 na Burap 2
	nadelig	voordelig	voordelig	voordelig	
Structureel begrotingssaldo	191.582	-679.531	-211.372	-579.688	* Dit het structureel saldo na eliminatie van de incidentele posten
	nadelig	voordelig	voordelig	voordelig	

Bijlage 6: Mutaties reserves met een structureel karakter

De BBV (Besluit Begroting & Verantwoording) regelt dat structurele reservemutaties in de bijlage van een gemeentebegroting worden opgenomen om de financiën inzichtelijk en vergelijkbaar te maken. Reserves zijn wel vrij te besteden door de raad, in tegenstelling tot voorzieningen.

In onderstaand overzicht tonen wij een overzicht van de reservemutaties met een structureel karakter.

Mutaties in reserves (met structureel karakter) 2026-2029

lasten / onttrekkingen

bedragen x € 1.000

Programma	2026	2027	2028	2029	Omschrijving
4. Beheer openbare ruimte	194	194	194	194	Bij de besluitvorming van het beheersplan wegen en groen in 2016 is besloten om jaarlijks een storting te doen in de reserve wegen ter hoogte van € 541.617. Deze storting is ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering die uit dit plan voortvloeien. Per saldo wordt er jaarlijks onttrokken of gedoteerd aan deze reserve.
Totaal lasten	228	194	194	194	

baten / toevoegingen

bedragen x € 1.000

Programma	2026	2027	2028	2029	Omschrijving
1. Social leefomgeving	99	99	99	99	In 2018 is een krediet van € 3,3 miljoen voor de renovatie van sportpark Moorland gevoteerd. (VV Oirschot vooruit + Hockeyclub HCO). Bij dit krediet is gekozen voor een uitzonderingsrente (annuïteiten 1,5%). Voor een bedrag van € 987.000 is een toevoeging 2018 gedaan aan de reserve dekking kapitaallasten en vanaf 2018 wordt deze in de resterende 10 jaar van 2018 t/m 2028 jaar voor een bedrag van € 98,7000 onttrokken.
1. Social leefomgeving	92	91	90	90	Op 21 mei 2024 is door de raad besloten om een krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie van Kindcentrum de Vliertuin. Onderdeel van dit krediet is de realisatie van een kinderdagverblijf. Bij het beschikbaar stellen van het krediet is besloten om een eenmalige storting te doen in de reserve kapitaallasten van € 3.148.556 ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van het kinderdagverblijf. Jaarlijks wordt er vanuit de reserve een bedrag onttrokken ter dekking van de jaarlijkse kapitaallast.
4. Beheer openbare ruimte	19	19	19	19	Bij de besluitvorming van het beheersplan wegen en groen in 2016 is besloten om jaarlijks een storting te doen in de reserve wegen ter hoogte van een storting te doen van € 541.617 ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering die uit dit plan voortvloeien. Per saldo wordt er jaarlijks onttrokken of gedoteerd aan deze reserve.
4. Beheer openbare ruimte	32	32	32	32	In de nota Reserves en Voorzieningen van 2018 is besloten om een storting te doen in de reserve Dekking kapitaallasten van € 545.000. Deze storting is ter dekking van kapitaallasten van een aantal specifiek genoemde investeringen in deze nota, de afschrijvingslast wordt jaarlijks onttrokken uit deze reserve.
Totaal baten	242	241	240	240	
Saldo lasten & baten	-48	-47	-46	-46	De stortingen in de reserves t.l.v. de exploitatie (lasten) zijn lager dan de onttrekkingen t.g.v. de exploitatie (baten)

Bijlage 7: Activiteitenplan investeringen

We stellen voor deze opgenomen investeringen voor de betreffende begrotingsjaren (2026 t/m 2029) te autoriseren bij de begrotingsbehandeling.

In het overzicht op de volgende pagina's zijn de verwachte investeringen 2026-2029 weergegeven.

De investeringen die wij u vragen te autoriseren bij de begrotingsbehandeling lichten wij nader toe om u in staat te stellen de kredieten beschikbaar te stellen.

Pogr.	Programmanaam	TVnr.	Taakveldnaam	2026	2027	2028	2029
1	Sociale leefomgeving	TV520	Sportaccomodaties	106.300	86.511	-	-
2	Ondernemen	TV210	Verkeer en vervoer	500.000	2.000.000	2.000.000	3.000.000
3	Ruimtelijke leefomgeving	TV830	Wonen en bouwen	50.000	50.000	50.000	50.000
4	Beheer openbare ruimte	TV210	Verkeer en vervoer	2.486.905	2.435.427	3.036.528	70.625
4	Beheer openbare ruimte	TV570	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	420.000	420.000	420.000	420.000
4	Beheer openbare ruimte	TV720	Riolering	3.818.872	2.393.187	1.245.000	1.347.817
12	Overhead	TV040	Overhead	35.000	-	-	-
Eindtotaal				7.417.077	7.385.125	6.751.528	4.888.442

Pogr.	Categorie	Krediet	Kredietomschrijving	2026	2027	2028	2029
1	Sportaccomodaties	7522603	Spoordonkse Boys diverse verv. investeringen	17.900			
		7522604	Spoordonkse Boyuw toplaagrenovatie en drainage	56.800			
		7522605	Vervanging verlichting naar LED veld 4	13.600			
		7522606	VV Spd Boys, Wandafwerking tegels korfbal		22.623		
		7522607	VV Spd Boys, Veld 2 toplaagrenovatie		63.888		
		7522608	Hockey Oirschot HCO vervanging slagplanken	18.000			
Totaal Sportaccomodaties				106.300	86.511		
Totaal PROGRAMMA 1				106.300	86.511		

Pogr.	Categorie	Krediet	Kredietomschrijving	2026	2027	2028	2029
2	Economische promotie	7212560	Centrumplan	500.000	2.000.000	2.000.000	3.000.000
Totaal PROGRAMMA 2				500.000	2.000.000	2.000.000	3.000.000

3	Vorbereidingskrediet	7822501	Woningbouwlocatie Jorisstraat Middelbeers	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal PROGRAMMA 3				50.000	50.000	50.000	50.000

4	Groen	7212708	Renovaties in 2026	420.000			
		7212716	Renovaties in 2027		420.000		
		7212722	Renovaties in 2028			420.000	
		7212731	Groen-renovaties in 2029				420.000
Totaal Groen				420.000	420.000	420.000	420.000
	Riolering	7722605	Groot-onderhoud vrijverval riolering	236.375			
		7722614	Vervangen vrijverval riolering en afkoppelen		932.281		
		7722616	Groot-onderhoud vrijverval riolering			480.000	
		7722619	Vervangen vrijverval riolering en afkoppelen 2029				1.082.817
		7722602	Mechanische vervanging riolering 2026	265.000			
		7722606	Vervangen persleiding Spoordonkseweg	260.000			
		7722607	Rioolverv. en afkoppelen Kennedylaan incl berging	703.781			
		7722608	Gr. onderhoud/renovatie rioolstrengen niet gelabel	110.000			
		7722609	Lindenlaan rioolvervanging en afkoppelen	900.000			
		7722610	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering	665.458			
		7722611	Rioolvervanging en afkoppelen Molenstr. (combi cp)	407.258			
		7722612	Mechanische vervanging riolering 2027		265.000		
		7722613	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering		695.906		
		7722615	Mechanische vervanging riolering 2028			265.000	
		7722617	Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering			500.000	

Pogr.	Categorie	Krediet	Kredietomschrijving	2026	2027	2028	2029
		7722618	Mechanische vervanging riolering				265.000
		7722644	Lindenlaan wegen	191.000			
		7722645	Kennedylaan wegen	80.000			
		7722646	Aanpak wateroverlast Oostelbeers		500.000		
Totaal Riolering				3.818.872	2.393.187	1.245.000	1.347.817
	Verkeer	1653	Implementeren maatr. vanuit verkeer bij IMMP proje	375.250			
		7212704	Renovaties in 2026	47.751			
		7212706	Advies en toezicht projecten 2026 10%	58.899			
		7212707	Renovaties in 2026	534.003			
		7212712	Renovaties in 2027		47.751		
		7212713	Implementeren maatr. vanuit verkeer bij IMMP proj.		375.250		
		7212714	Advies en toezicht projecten 2027 10%		58.899		
		7212715	Renovaties in 2027		534.003		
		7212719	Vorbereiding projecten 2026 10%	53.544			
		7212720	Vorbereiding projecten 2027 10%	53.544			
		7212724	Renovaties in 2028			534.003	
		7212727	Advies en toezicht projecten 2028 11%			58.899	
		7212728	Vorbereiding projecten 2028 10%		53.544	-	
Totaal Verkeer				1.122.991	1.069.447	592.902	
	Wegen	7212703	Rehabilitaties 2026	1.043.289			
		7212709	Verkeersstructuur Moorland	250.000			
		7212711	Rehabilitaties 2027		1.045.355		
		7212717	Rehabilitaties 2028			1.050.000	
		7212721	Planvorbereiding 2e fase Randweg		250.000		
		7212725	Renovaties in 2028			47.751	
		7212726	Implementeren maatr. vanuit verkeer bij IMMP proje			375.250	
		7212729	Planrealisatie F58 deel Oirschot - gem. grens Hilv			900.000	
Totaal Wegen				1.293.289	1.295.355	2.373.001	

Pogr.	Categorie	Krediet	Kredietomschrijving	2026	2027	2028	2029
	Meubilair	7212702	Renovaties in 2026 meubilair	70.625			
		7212710	Renovaties in 2027 meubilair		70.625		
		7212718	Renovaties in 2028 meubilair			70.625	
		7212723	Renovaties in 2029 meubilair				70.625
	Totaal Meubilair			70.625	70.625	70.625	70.625
	Totaal PROGRAMMA 4			6.725.777	5.248.614	4.701.528	1.838.442
12	Machines	7042552	Natzoutstrooier 1m ³ getrokken 2026	35.000			
	Totaal machines			35.000			
	Totaal PROGRAMMA 12			35.000			
	Eindtotaal			7.417.077	7.385.125	6.751.528	4.888.442

Toelichting investeringen 2026-2029

De kredieten uit bovenstaand overzicht voor het begrotingsjaar 2026, bij de begrotingsbehandeling beschikbaar te stellen, lichten wij u hieronder toe:

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte

Op basis van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK) zijn de sectorale meerjarenprogramma's vertaald naar een Integraal Maatschappelijk Meerjarenprogramma (IMMP) voor de planjaren 2026 t/m 2029.

Hierin zijn alle sectorale meerjarenprogramma's samengebracht en is gezamenlijk gekeken naar kansen voor het integraal plannen en organiseren van groot onderhoud en/of vervangingen. Dit heeft voor 2025 o.a. geleid tot het integrale project Deken Frankenstraat e.o., waar de assets Riolering, Openbare Verlichting, Verkeer en vervoer en Groen gezamenlijk optrekken binnen één project en waar ook integrale afstemming heeft plaatsgevonden met het centrumplan. Daarnaast wordt meegelift met verschillende projecten zoals: "Revitalisering Steenfort, Integraal kindcentrum en fietsstraat Eindhovensedijk".

Het IMMP biedt een programmering voor de planjaren 2026 t/m 2029 en is daarmee een basis voor de jaarlijkse programmering en de vervangingsinvesteringen. In het activiteitenplan en in onderstaande toelichting staan op basis van het IMMP per asset de projecten en de totstandkoming hiervan voor 2026 nader toegelicht.

Investerings rehabilitaties wegen o.b.v. IMMP 2026

Op basis van de meerjarig onderhoudsplanning rehabilitaties wegen bekijken we welke wegen de komende jaren gerehabiliteerd worden. Het volume aan te rehabiliteren wegen zal steeds afhankelijk zijn van de inspecties die iedere twee jaar worden uitgevoerd over alle verharde wegen in de gemeente (volgens CROW publ. 146). Uitgangspunt bij het opstellen van de nieuwe meerjarenonderhoudsplanning is dat de rehabilitaties worden uitgevoerd binnen de budgetten die in de begroting 2026 zijn opgenomen. In het kader van het IMMP zijn de werkzaamheden integraal afgestemd met de andere assetbeheerders, waarbij is gekeken in welk jaar de rehabilitaties het beste uitgevoerd kunnen worden.

Investerings groenrenovaties o.b.v. IMMP 2026

Op basis van de meerjarenonderhoudsplanning renovaties groen bekijken we jaarlijks welke bomen, beplanting en grassen de komende jaren gerehabiliteerd worden. Het volume zal steeds afhankelijk zijn van de inspecties die iedere 4 jaar worden uitgevoerd over alle groene objecten in de gemeente en wordt integraal afgestemd binnen het IMMP. Uitgangspunt bij het opstellen van de nieuwe meerjarenonderhoudsplanning is dat de renovaties worden uitgevoerd binnen de budgetten die in de begroting 2026 zijn opgenomen.

Investerings Meubilair o.b.v. IMMP 2026

De inventarisatie van het straat- en parkmeubilair t.b.v. de sectorale meerjarenplanning Meubilair is in 2022 opgeleverd. Het resultaat van de inventarisatie wordt vertaald naar een sectorale programmering Meubilair op basis waarvan de vervangingsinvesteringen voor 2026 projectmatig worden ingezet. De werkzaamheden bestaan uit groot onderhoud (bv. het in serie herstellen van de coating) en grootschalige vervangingen (bv. gelijktijdig vervangen van meerdere objecten).

Investerings Openbare Verlichting o.b.v. IMMP 2026

In 2020/2021 is het areaal aan openbare verlichting opnieuw geïnventariseerd en verwerkt in het beheersysteem Liteweb. Voor de investeringen in de openbare verlichting geldt dat er aansluiting is gezocht met de integrale en sectorale projecten van Riolering en Wegen. De (eventueel) resterende investeringsgelden zijn beschikbaar voor de inzet van sectorale vervangingen en/of het toepassen van LED-straatverlichting. In relatie tot de gemeentelijke doelstelling 'duurzame openbare ruimte' is LED-straatverlichting namelijk een kostenefficiënte en duurzame keuze voor verlichting in de openbare ruimte. Zowel binnen de integrale als sectorale projecten vervangen we conventionele verlichting door zuinige LED-verlichting en maken we gebruik van de toepassing van recyclebare stalen masten.

Investerings riolering o.b.v. IMMP 2026

De investeringen voor de riolering zijn gebaseerd op het vastgestelde IMBK (Integraal Maatschappelijk Beheerkader) en hieruit volgend uitvoeringsprogramma PWR (Programma Water en Riolering 2021-2025).

Hieronder volgt een opsomming van de grotere investeringsposten als onderdeel van het IMMP 2026:

- Groot onderhoud vrij verval riolering
- Mechanische vervanging riolering
- Afkoppelen/hydraulische knelpunten riolering

Investerings in tractie

In 2026 wordt een natstrooier en een sneeuwpluog aangeschaft ten behoeve van de tractie voor het servicebedrijf.

Investerings verkeer en vervoer o.b.v. IMMP 2026

Op basis van analyses en onderzoeken naar de verkeersveiligheid (o.a. verkeersveiligheidsmonitor, data verkeersongevallen en meldingen) is er een tactische planning Verkeer opgesteld.

Deze planning omschrijft de locaties in de gemeente Oirschot waar sprake is van bv. overschrijding van de snelheidslimiet, verkeersonveilige situaties of ongevalslocaties. In de tactische planning Verkeer is een lijst opgenomen met locaties waar behoefte is aan verbetering van de verkeerskundige situatie. De investeringen voor Verkeer zijn gebaseerd op de tactische planning Verkeer in combinatie met het meerjarenprogramma Verkeer. Voor de projecten voortvloeiend uit de integrale en sectorale programmering Wegen en Riolering geldt dat deze moeten voldoen aan de richtlijnen zoals vastgelegd in het Oirschots Verkeers- en Vervoersplan (OVVP).

Bijlage 8: Overhead (o.b.v. IV3-indeling)

Taakveld 0.4

Bedragen x € 1.000

Kosten- soort	Omschrijving hoofdkostensoort	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Lasten					
11	Salarissen en sociale lasten	5.456	5.221	5.531	5.479
21	Belastingen	19	19	19	19
341	Sociale uitkeringen in natura	2	2	2	2
351	Ingeleend personeel	391	392	392	392
38	Overige goederen en diensten	1.436	1.117	1.117	1.117
433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	2.348	2.404	2.404	2.357
436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	217	227	236	236
438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	4	4	4	4
72	Mutatie voorzieningen	50	50	50	50
73	Afschrijvingen	261	259	259	248
74	Toegerekende rente en bespaarde rente	46	60	67	57
Totaal lasten		10.229	9.754	10.081	9.961
Baten					
36	Huren	-10	-10	-10	-10
37	Leges en andere rechten	-2	-2	-2	-2
38	Overige goederen en diensten	-19	-19	-19	-19
Totaal lasten		-31	-31	-31	-31
Totaal lasten en baten		10.198	9.724	10.050	9.931

Bijlage 9: Subsidies

In deze bijlage is per thema het bedrag aan uitgaande subsidies opgenomen dat in de meerjarenbegroting is verwerkt.

Thema	Begroot 2026
Maatschappelijke organisaties	€ 726.847
Lokale omroep	€ 20.816
Stichting Adviesraad Zorg en Samenleving Oirschot	€ 15.000
Nadere regel vrijwilligers en deskundigheidsbevordering	€ 3.737
Muziek- en toneelverenigingen	€ 13.640
Concerten	€ 510
Musea	€ 84.720
Heemkundeverenigingen	€ 917
Gilden	€ 1.010
Carnavals- Sinterklaas- Oranjeverenigingen	€ 5.114
Sportverenigingen	€ 299.163
Scouting	€ 31.128
EHBO	€ 6.420
Jeugdvakantiewerk en Roefeldagen	€ 11.104
Leefbaarheidsnetwerken	€ 238.345
Totaal bedrag subsidies in begroting 2026	€ 1.458.471

Bijlage 10: Huren

In bijgaande bijlage tonen we de in de meerjarenbegroting opgenomen bedragen van te ontvangen huren.

Taakveld	Taakveldnaam	Kostenplaats	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Eigendom niet op diensten en exploitatie Gronden	-3.510	-3.514	-3.514	-3.514	-3.514
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Exploitatie gronden	-1.947	-1.977	-1.977	-1.977	-1.977
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Huisvesting Bizob	-22.618	-22.912	-22.912	-22.912	-22.912
0.4	Overhead	Huisvesting secretarie	-10.152	-10.284	-10.284	-10.284	-10.284
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Crisisbeheersing en brandweer	-71.762	-72.640	-72.640	-72.640	-72.640
4.2	Onderwijshuisvesting	Basisonderwijs huisvesting	-12.470	-120.289	-120.289	-120.289	-120.289
5.2	Sportaccommodaties	De Kemmer overig	-1.165	-1.165	-1.165	-1.165	-1.165
5.2	Sportaccommodaties	Gymlokaal de Halm	-15.678	-15.678	-15.678	-15.678	-15.678
5.2	Sportaccommodaties	Ov buitensportacc	-1.435	-1.479	-1.479	-1.479	-1.479
5.2	Sportaccommodaties	Sportcentr de Kemmer sporthal	-128.006	-129.894	-129.894	-129.894	-129.894
5.2	Sportaccommodaties	Sporthal de Klep	-61.542	-61.666	-61.666	-61.666	-61.666
5.2	Sportaccommodaties	Sportpark de Klep	-79.868	-83.959	-83.959	-83.959	-83.959
5.2	Sportaccommodaties	Sportpark Moorland	-154.963	-156.390	-156.390	-156.390	-156.390
5.2	Sportaccommodaties	Sportpark 't Horstje	-71.386	-73.528	-73.528	-73.528	-73.528
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en clubhuizen	-1	-1	-1	-1	-1
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderdagverblijven	-42.114	-42.661	-42.661	-42.661	-42.661
Eindtotaal huuropbrengsten hurenregister			-678.617	-798.037	-798.037	-798.037	-798.037

Bijlage 11: Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBMA	Brabant Brede Model Aanpak
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Bedrijfscontactfunctionaris
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BIZOB	Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BURAP	Bestuursrapportage
B&W	Burgemeester en Wethouders
BVC	Boomveiligheidscontrole
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en Monetaire Unie of Europese Monetaire Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FTE	Full Time Equivalent (werkuren omgerekend naar voltijdbanen)
GFT	Groente Fruit en Tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Geneeskundige Dienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie
GREX	Grondexploitatie
GRSK	Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
GTK	Gemeenschappelijk Toezichtkader
HALT	Het Alternatief
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
IBP	Interbestuurlijk Programma
ICC	Inwoner Contact Center
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IMBK	Integraal Maatschappelijk Beheer Kader
IMMP	Integraal Maatschappelijk Meerjaren Programma
IPO	Interprovinciaal overleg
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
LEA	Locale Educatieve Agenda
LED	Light-Emitting Diode (licht-emitterende diode/ licht uitstralende diode)
LISA	Databestand met gegevens over vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht
MARAP	Managementrapportage
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MD	Maatschappelijke Dienstverlening
MJUP	Meerjaren uitvoeringsprogramma
MMMP	Multi Modaal Mobiliteits Programma
MRE	Metropool Regio Eindhoven
NAI	Nederlands Arbitrage Instituut
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NV	Naamloze Vennootschap
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OSMO	Oirschots Samenwerkingsmodel Onderhoud
OVVP	Oirschots Verkeers- en Vervoersplan
OZB	Onroerende Zaakbelastingen
PVM	Partners in Vastgoedmanagement (Vastgoed consultancy bureau)
PW	Participatiewet
P&C	Planning en Control
P&O	Personeel & Organisatie
PWR	Programma Water en Riolering
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RES	Regionale Energie Strategie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
RO	Ruimtelijke Ontwikkeling
ROK	Regionaal Operationeel Kader
SGE	Stedelijk Gebied Eindhoven
SGP	Stabiliteits-en Groeipact
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
SSC	Shared Service Center
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
UA	Uitgesloten Aansprakelijkheid
UVP	Uitvoeringsprogramma
UVP VLG	Uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied
VAB	Vrijkomende Agrarische Bedrijfslocaties
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
VLG	Vitaal Landelijk Gebied
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

VSV	Vroegtijdig Schoolverlater (zonder startkwalificatie)
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Voetbalvereniging
VvC	Vereniging van Contracten
WAJONG	Wet Arbeidsongeschiktheid JONGgehandicapten
WAO	Wet Arbeidsongeschiktheid
WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen
WBO	Woning Bedrijf Oirschot
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSD	Werkvoorzieningschap de Dommel
WSW	Wet Sociale Werkvoorzieningen
WWB	Wet Werk en Bijstand
XTC	Extacy
ZLTO	Zuidelijke land- en tuinbouworganisatie

Oirschot